

Revistă independentă a epigramei românești de pretutindeni

Director: Viorel MARTIN

ÎN AMINTIREA SCRITORULUI VIOREL MARTIN

*„Eu sunt român
și țin cu neamul meu!”
Viorel Martin*

DUMNEZEU SĂ-I LUMINEZE CALEA, ÎN MAREA TRECERE.

VIOREL MARTIN

născut la 19 mai 1953 – decedat la 16 decembrie 2025

CÂNTECUL LEBEDEI

Soțului meu, Viorel Martin

Toamna era spre sfârșite.
Frunzele-și legănav ultimul zbor,
zorite de amenințarea gerului.
În căderea lor, parcă răsuna în ecou
cântecul tânguit al lebedei
înainte de trecerea marelui zăgaz...
La fel și sufletul lui,
după ce i-a pătruns misterul,
parcă și-a alchimizat durerea plecării
într-o acceptare divină,
ca un martor al stării de a fi.
Și așa s-a dus...
cântând pe apele Sahasrareii!

Maria Sturdza Clopotaru

UNDE SUNT CEI CARE NU MAI SUNT?

Întrebat-am vântul, zburătorul
Bidiviu pe care-aleargă norul
Către-albastre margini de pământ:
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Unde sunt cei care nu mai sunt?

Zis-a vântul: *Aripile lor
Mă doboară nevăzute-n zbor.*

Întrebat-am luminata ciocârlie,
Candela ce legăna-n tărie
Untdelemnul cântecului sfânt:
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Unde sunt cei care nu mai sunt?

Zis-a ciocârlia: *S-au ascuns
În lumina celui nepătruns.*

Întrebat-am bufnița cu ochiul sferic,
Oarba care vede-n întuneric
Tainele necuprinse de cuvânt:
Unde sunt cei care nu mai sunt?
Unde sunt cei care nu mai sunt?

Zis-a bufnita: *Când va cădea
Marele-ntuneric, vei vedea.*

NICHIFOR CRAINIC

DORINȚĂ

Să nu mă plângeți c-am plecat,
Spre unde pleacă orișicine,
Pentru că, totuși, am lăsat
În urma mea ceva din mine.

Să nu fiți triști, că printre voi
N-o să mai fiu, dar n-am ce face,
De-aici, din *lumea de apoi*,
Oricât aş vrea, n-am cum mă-ntoarce.

Și nici n-aș vrea să mă jeliți,
S-aveți îndurerată fața,
Că **Moș Martin**, a fost cum știți,
Un om ce i-a fost dragă viața.

Având și-un înger păzitor,
Am ascultat porunci creștine,
Ș-am înfruntat mult mai ușor
Furtuni, neliști și destine.

Știu că n-am fost perfect în toate,
C-am fost un om ca fiecare,
Și dac-am săvârșit păcate
Vă cer acum smerit iertare.

În drum spre Marea judecată,
Cred că așa va fi să fie,
Pe-un taler fi-va-mi așezată
Și-a faptelor mărinimie.

De-aceea când vă veseliți
C-un strop de vin udați pământul
Și-n gând, de vreți, mă pomeniți,
Că-mi va aduce veste vântul.

Nu voi mai fi ce-am fost cândva,
Amicul **Viorel Martin**,
Sus, Domnul mă va înălța,
Eliberat de dor și chin.

NICUȘOR CONSTANTINESCU

CU NEAMUL MEU

Eu sunt român și țin cu neamul meu,
Ca și americanul cu al lui;
De când sunt mic mă-nchin la Dumnezeu
Și am fereastra plină cu gutui.

Bătrânii mei pământul l-au muncit
Cu plugul și cu mâini bătătorite;
Pe dealuri veacul urcă liniștit
Și veșnicia bate din copite.

De multe ori mi-a fost în viață greu,
M-au năpădit necazul și durerea,

Dar Eminescu m-a-nsoțit mereu
Și lui Brâncuși i-am ascultat tăcerea.

În pomii mei sunt păsări cântătoare,
Sunt botezat în Dunăre și Mare
Și plâng la-nmormântări și joc la nunți;
Cu dacii mei sunt aninat de munți

Și Dumnezeu mi-a ajutat mereu,
Că sunt român și țin cu neamul meu.

VIOREL MARTIN

LA FEREASTRA NEAMULUI

Cu copiii la fereastră, în sătucul românesc,
Ghemuit mă uit la fulgii care se rostogolesc.
Prăvăliți ca-ntr-o bulboană, fulgii cântă simfonii
Și trec veacurile-n goană și vecii după vecii.
Îmi apare un Luceafăr sus pe cer străluminând
Ce pătrunde-adânc în lucruri și în casă și în gând.
Când se urcă-n veșnicie, arcuind spre Dumnezeu...
Eminescu ne privește din înaltul templu-al său.
Lângă el și Veronica șade-așa cum se cuvine
Și privește cum pe lume vreme trece, vreme vine.
Mai colo bătrânul Creangă ne încântă cu povești,
Toate șotiile lumii s-au născut la Humulești.
Cu srisoarea cea pierdută vine și Caragiale
Cu o noapte furtunoasă, cu Mitici și mangafale.
Mai departe stă Enescu, o vioară și-un arcuș
La coloana infinită ridicată de Brâncuși.
Care încă mai vorbește despre nemurirea noastră.
Și deasupra tuturor cântă pasărea măiastră.
Florile-au venit din crânguri și-au suit pe metereze,
Cu penelul lui de aur, Luchian să le picteze.
Toată nația română de tablouri se încântă
Și deasupra tuturor Ciprian balada cântă.
Cu copii stă bunicu' la fereastră cu un gând:
- Astea-s neamurile noastre...

că mai vin din când în când!

VIOREL MARTIN

CURRICULUM VITAE LITERAR

Nume și prenume: MARTIN VIOREL

Data și locul nașterii: 19.05.1953, București.

Data și locul decesului: 16.12.2025, București, înmormântat în Cimitirul Berceni 2.

Profesia: Inginer, absolvent al Institutului Politehnic București, Facultatea Tehnologia Construcțiilor de Mașini.

Debut publicistic: Poezie, 1965, în *Revista De ziua Republicii*, publicată de Palatul Pionierilor din București, sub redacția lui Mircea Sântimbreanu.

Colaborări la publicațiile: *România literară, Luceafărul, Luceafărul de dimineață, Literatorul, Urzica, Măiastra,*

Climate, Curtea de Argeș, Regatul cuvintelor, Dimineața cuvintelor, Glas comun, Gând românesc, Rețeaua literară, Sfera - online, Destine, Apollon, Arena literară, Independența română (Senior Editor), Dor de infinit, Scaul (1991-1994, redactor principal) Epigrama (1993, seria nouă; director fondator), Cacealmaua (1995, fondator), Lumea epigramei (2011; director fondator), Hohote, Cugetul, Constelații diamantane și altele.

Opera literară (36 apariții editoriale proprii și 3 ediții îngrijite/antologii):

Poezie:

1. NELINIȘTEA IERBII, Editura Vimar, București, 1994;
 2. STELE CU NOROC, Editura Semne, București, 2010;
 3. LA POALE DE CARAIMAN, Editura Semne, București, 2011;
 4. ALFABETUL, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2011;
 5. LICURICI, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2011;
 6. LICURICI ÎN VACANȚĂ LA BUNICI, poezii pentru copii, Editura Semne, 2011;
 7. PRICHINDELUL PREȘCOLAR, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2011;
 8. ALFABETUL PENTRU PREȘCOLARI, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2011;
 9. ÎN CURTE LA BUNICA, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
 10. PE CĂRĂRI DE CODRU, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
 11. STĂPÂNII JUNGLEI, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
 12. CEASUL LUI PRICHINDEL, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
 13. CIFRELE LUI PRICHINDEL, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
 14. FRUCTELE LUI PRICHINDEL, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
-

15. PRIETENII LUI PRICHINDEL, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2013;
16. POEZII ALESE, Editura Semne, București, 2013;
17. JUCAȚI-VĂ CU NOI, poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2014;
18. ȘAIZECI DE POEME, Editura Semne, București, 2014;
19. LA ȘCOALĂ CU MARTINEL, antologie de poezie pentru copii, Editura Semne, București, 2022.

Proză:

1. LUMEA DINOZAUROILOR, proză pentru copii, Editura Semne, București, 2012;
2. AVENTURILE LUI TUDOR, proză pentru copii, Editura Semne,

București, 2012;

3. MEMORIA CLIPEI, proză scurtă, Editura Semne, București, 2012;
4. SCHIȚE ȘI MOMENTE, proză scurtă, Editura Semne, București, 2013;
5. NICUȘOR ȘI LUMEA COPILĂRIEI, proză pentru copii, Editura Semne, București, 2015;
6. ALEXANDRA LA ȘCOALA PĂPUȘILOR, proză pentru copii, Editura Semne, București, 2017;
7. AVENTURILE LUI MIHNEA, proză și poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2017;
8. SUBMARINUL FERMECAT, proză și poezii pentru copii, Editura Semne, București, 2020;
9. CARUSELUL FERMECAT, Editura David Art, București, 2025;
10. PRIETENII LUI MARTINEL ÎN PĂDUREA FERMECATĂ, Editura David Art, București, 2025;
11. ȘTEFAN ȘI ATELIERUL FERMECAT, Editura David Art, București, 2025;
12. AVENTURILE LUI MARTINEL. MAGIA COPILĂRIEI, Editura David Art, București, 2025;

Epigramă:

1. EPIGRAME ȘI POEZII UMORISTICE, Editura Semne, București, 2010;
2. AR FI DE RÂS, DACĂ N-AR FI DE PLÂNS, epigrame, fabule și poezii umoristice, Editura Semne, București, 2016;
3. LA 65 DE ANI, poezii și epigrame, Editura Semne, București, 2018;

4. UN INGINER CU UMOR, epigrame, poezii umoristice și proză scurtă, Colecția Scriitori ingineri, Editura AGIR, București, 2020;
5. SUNT CU OCHII PE VOI, Editura David Art, București, 2024.

Antologii - coordonator:

1. INGINERI EPIGRAMIȘTI, 2012, antologie de epigramă, coautor Nelu Vasile, Editura AGIR, București, 2012;
2. UN INGINER ÎN LUMEA EPIGRAMEI, antologie cu prietenii mei epigramiști, Seria: Scriitori ingineri, Editura AGIR, București, 2018;
3. ANTOLOGIE LITERARĂ. Proză, poezie, epigramă, Seria: Scriitor ingineri, Editura AGIR, București, 2025.

Dicționare, antologii în care a fost publicat, selectiv (din peste 50):

1. MAREA ANTOLOGIE A EPIGRAMEI ROMÂNEȘTI, coordonator Efim Tarlapan, Editura Prut Internațional, Chișinău, 2005;
2. ANTOLOGIA EPIGRAMEI ROMÂNEȘTI, coordonatori George Corbu, Valerian Lică și George Zarafu, Editura Pro Transilvania, București, 2007;
3. PLEDOARIE PENTRU EPIGRAMĂ, vol.I, coordonator Gheorghe Culicovschi, Editura Ridendo, Câmpina, 2007;
4. EPIGRAMA – FLOAREA PARFUMATĂ A LITERATURII, vol.III, coordonator Nic Petrescu, Editura Napoca Nova, Cluj-Napoca, 2013;
5. CAIET DE CLUB 2011-2020, antologie de epigramă a Clubului epigramiștilor Cincinat Pavelescu București, coordonator Corin Bianu;
6. INGINERI SCRIIITORI ȘI PUBLICIȘTI, enciclopedie, coordonator Nicolae Vasile și Ioan Ganea Christu, Editura AGIR, Seria: Scriitori ingineri, București, 2017;
7. UN SECOL DE LA MAREA UNIRE, antologie de epigramă, coordonatori Any Drăgoianu și Dorel Lazăr, Editura Studis, Iași, 2018;
8. EPIGRAME DE 5 STELE, coordonator Any Drăgoianu, Editura Sitech, Craiova, 2019;
9. BICENTENAR TUDOR VLADIMIRESCU (1821-2021), antologie de epigramă și poezie, coordonatori Any Drăgoianu și Gabi-Cristinel Roșianu, Editura Măiastra, Târgu Jiu, 2021;

10. ENCICLOPEDIA – SCRIITORI DIN GENRAȚIA 2000, coordonator Nicolae Vasile, volumul II, Editura UZP a Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, București, 2021.
11. EPIGRAMIȘTII NOȘTRII, antologie, volum realizat de Florin Rotaru și Constantin Tudorache, Editura PIM, Iași, 2025.

Opera recenzată de: Aureliu Goci, George Corbu, Nicolae-Paul Mihail, George Zarafu, Ion Groșan, Lucian Gruia, Mircea Popa, Ion C. Ștefan, Cezarina Adamescu, Marie-Jeanne Vasiloiu și alții.

Titluri:

- Membru al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala București Literatură pentru Copii și Tineret;
- Membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România;
- Membru fondator, ulterior membru de onoare al Uniunii Epigramiștilor din România;
- Membru al Asociației Generale a Inginerilor din România. Președinte al *Cercului ING-EPIGRAMA*, aparținând A.G.I.R. (2011) și președinte al *Cercului LITERAR-ING*, aparținând A.G.I.R. (2024);
- Director al Festivalului Național de Epigramă organizat de Revista LUMEA EPIGRAMEI la Voluntari și apoi la A.G.I.R. București, în total 7 ediții.

Premii:

- Premiul pentru CARTEA ANULUI 2012, acordat de Uniunea Scriitorilor din România, Filiala București de Literatură pentru Copii și Tineret, pentru cartea *AVENTURILE LUI TUDOR*, proză pentru copii, Editura Semne, 2012;
- Premii la festivalurile de epigramă din Cluj-Napoca, Craiova, Brașov, Chișinău, Târgu Jiu, Galați, Caransebeș, Brăila, Râmnicu Vâlcea, Bușteni, Buzău etc.;
- Numeroase diplome de onoare și de excelență.

Activitate editorială:

- *SCAIUL*, ziar de umor (1991-1994) la care a fost redactor principal;
- *EPIGRAMA*, revistă trimestrială de epigrame și caricaturi, apărută din 1993, pe care a inițiat-o și condus-o;
- *CACEALMAUA*, revistă trimestrială de epigrame și caricaturi, apărută din 1995 pe care am inițiat-o și condus-o;
- *LUMEA EPIGRAMEI*, revistă trimestrială de umor (epigrame, caricaturi, poezii umoristice, rebus), apărută din 2011, pe care a inițiat-o și condus-o până acum.

A inițiat și condus două edituri de carte, la care a scos numeroase cărți de poezie și epigramă: Editura *VIMAR* de la numele lui și Editura *MIVERO* de la numele fiicelor Mirela și Veronica.

- Cuprins în *ALBUMUL DE CARICTURI CELEBRE – IPOSTAZE*, al caricaturistului Romeo Răileanu, Editura Tehnică, București, 2011.
-

GEORGE CORBU
PREȘEDINTE AL UNIUNII EPIGRAMIȘTILOR DIN ROMÂNIA

VIOREL MARTIN IN ETERNITATE

Scriitorul VIOREL MARTIN nu mai este printre noi. Ne-a lăsat însă o operă durabilă care îl așază în rândul creatorilor autentici din aria literaturii umoristice, și nu numai.

Întreaga lui activitate publică îl desemnează ca făcând parte din categoria idealiştilor înfăptuitori, pentru a utiliza formula caracterizantă evidențiată de marele diplomat Nicolae Titulescu, un oltean de geniu.

Om de vocație plurală, grefată de formația sa de bază, aceea de inginer, VIOREL MARTIN și-a etalat cu strălucire valanțele de poet umorist/epigramist, fabulist și pamfletar, interpret sensibil al universului infantil, ctitor de cenacluri, edituri, festivaluri de umor epigramatic.

Ca poet și-a nemurit în versuri tatăl, mama, locurile natale străbătute de Gilort, neamul, țara – cea de-a doua mamă. A fost un răsfățat al spontaneității atât în conversație cât și în scris, îndeosebi ca epigramist. A editat șase volume de umor și epigrame (personale antologii/culegeri), la două dintre ele invitându-mă să ieșim împreună în întâmpinarea cititorului, printr-un cuvânt introductiv care, în ambele cazuri, a luat forma unui ministudiu.

Mi-a făcut, nu o dată, mărturisiri de credință, pe unele regăsindu-le în poeziile, epigramele, actele și întreprinderile inițiate sau conduse cu o pregătire și perseverență ce-i erau proprii.

Am simțit în el un prieten, un om care-și punea tot sufletul în acțiuni vizând realizarea obiectivelor urmărite.

Nu mi-a arătat nici un fel de rezervă în atitudinea sa față de mine și în raporturile noastre particulare sau oficiale, care au fost întotdeauna bazate pe stimă reciprocă, colaborare statornică și loială. Aceasta, în pofida faptului că l-am „concurat” (fără voie!) la președinția Uniunii Epigramiștilor din România (U.E.R.), în urmă cu 30 de ani, cu toate că „oficializarea” sa era mai mult decât îndreptățită, având în vedere contribuția esențială pe care a avut-o la înființarea asociației noastre literare și la primele manifestări ale acesteia, alături de Mircea Trifu, primul președinte al U.E.R., și de alți confrăți. Votul a decis altfel, însă. N-am încetat multă vreme să mă întreb care ar fi fost drumul asociației noastre sub conducerea sa? Dar, de câte ori am simțit nevoia, de-a lungul atâtor ani, am apelat la sfaturile sale pentru găsirea celor mai bune soluții în unele probleme cu care ne confruntam în ceea ce privește funcționarea noastră.

Nu numai că putea fi un sfetnic devotat, dar nici nu a încercat măcar să mă boicoteze în exercitarea funcției precum alții (de ambe sexe), semnalându-mi verbal, dar și în scris gândurile mai deloc ascunse ale unora, care nu erau tocmai binevoitoare, ca în acest catren datat 19 septembrie 2023:

Domnului George Corbu, președintele U.E.R.

Fiind un intelectual model,
Talentat, destoinic și cuminte,
Mulți ar vrea să tragă de sub el
Scaunul de Președinte.

Meritele acestui animator excepțional au fost și rămân inestimabile, recunoscute și recompensate ca atare la nivelul Uniunii, dar și al festivalurilor, nu puține, organizate în țară.

A dezvoltat relații amicale, camaraderești cu majoritatea membrilor breslei noastre din toate centrele reprezentative pentru mișcarea epigramatică din zilele noastre.

Ctitoriile sale, nu puține, nu erau determinate de impunerea imaginii sale publice, ci de dorința vie, simțită adesea ca presantă, de a lăsa urme ale trecerii sale pe acest pământ.

L-am socotit, în lumina celor spuse mai înainte, cu îndreptățire, Mare Prieten. La rându-i, cu generozitatea care îl definea, în dedicațiile

pe multe dintre cărțile sale, îmi acorda, invariabil, calitatea de prieten, titlu și apelativ cu care- onora și pe alții. Posed, din parte-i, un număr de epigrame scrise manu propria care se află la loc de cinste în arhiva mea, piese ce își vor găsi locul în viitorul Muzeu al Epigramei care va lua, neîndoielnic, naștere.

Cu doza de afectivitate reclamată de memoria individuală și sau colectivă, prin pilda întregii sale vieți închinată creației, ca și prin operă, ce însumează 40 de volume, VIOREL MARTIN rămâne o personalitate-model, călăuză și îndemn în realizarea obiectivelor cărora și el le-a consacrat o bună parte a existenței sale.

Dispariția sa reprezintă o pierdere, adăugată altora de același calibru valoric, cu care nu ne vom împăca niciodată, dar despre care vom putea spune, evocând-o, pe lângă cele deja amintite, că a întrerupt o misiune asumată și împlinită cu asupra de măsură în răstimpul celor 70 de ani cât i-a fost dat să fie printre noi.

În Calendarul nostru memorial numele său este înscris, de aci înainte, cu litere roșii.

Glorie numelui său! Nemurirea primească-l sub faldurile ei mult disputate!

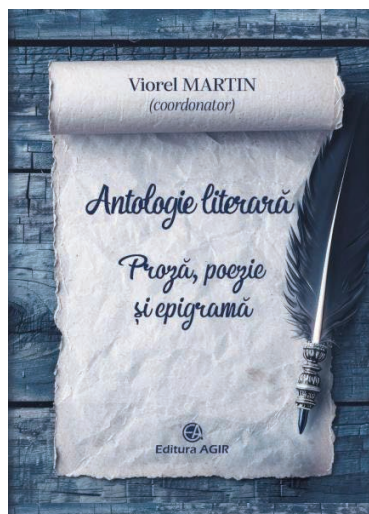
București, 15 ianuarie 2026

MIHAI HIHĂIȚĂ

PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI GENERALE A INGINERILOR DIN ROMÂNIA

(...)Cercurile Ing-Epigrama și Literar-Ing din AGIR reprezintă un fenomen aparte în peisajul cultural românesc: un spațiu în care inginerii, obișnuiți să gândească în formule și algoritmi, devin, cu aceeași pasiune, creatori de vers și poveste. Această antologie este, în sine, o dovadă a forței creatoare care transcende granițele profesiei, a dorinței de a lăsa în urmă nu doar lucrări tehnice, ci și opere de suflet, menite să inspire și să emoționeze generațiile viitoare.

(...)Antologia literară AGIR – poezie, proză și epigramă, Editura AGIR, 2025, este, așadar, o „recoltă de flori” o selecție de momente,

stări și idei care, împreună, alcătuiesc un tablou viu al creativității ingineresti transpusă în artă. Fiecare pagină este o invitație la reflecție, la zâmbet, la emoție. Fiecare autor aduce o perspectivă unică, dar toți împărtășesc aceeași pasiune pentru cuvânt și aceeași dorință de a lăsa o urmă semnificativă în cultura noastră.

În încheiere, nu pot decât să salut cu admirație demersul antologic de față, să felicit organizatorii și participanții și să invit cititorul să se lase purtat de farmecul și autenticitatea acestor pagini.

Într-o lume în care tehnologia avansează cu pași uriași, literatura rămâne refugiul și sărbătoarea spiritului uman. Iar această antologie este dovada că, uneori, inginerii pot construi nu doar poduri peste ape, ci și poduri peste timp, între suflete.

NICOLAE VASILE
UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA –
FILIALA CRONICA TIMPULUI
ASOCIAȚIA GENERALĂ A INGINERILOR DIN ROMÂNIA

IN MEMORIAM VIOREL MARTIN

INGINER, FIGURĂ MARCANTĂ A UMORULUI LITERAR

A fost unul dintre pilonii culturali ai AGIR, într-o perioadă când cultura a avut de suferit la nivel național. Fiind inginer din domeniul recipientilor sub presiune, a simțit în compensare nevoia relaxării și a făcut-o prin poezie și epigramă. Astfel, a devenit un epigramist, figură activă în lumea umorului literar și a epigramei, dar și un coordonator care duce mai departe tradiția acestui gen satiric.

A fost cunoscut pentru umorul său tăios, ironia fină și creativitatea în versuri scurte. În paralel cu activitatea literară, are pregătire inginerescă, implicându-se în grupuri de epigamiști „tech-humoriști”, precum *Cercul epigamiștilor ingineri din AGIR*.

A fost fondator și director al revistei *Lumea Epigramei*, o publicație dedicată genului epigramatic și umorului literar, apărută din 2011 și încă în activitate. A fost implicat, de asemenea, în dirijarea revistei *EPIGRAMA*, publicație-pilon a Uniunii Epigamiștilor din România, în diverse perioade ale evoluției acesteia și a coordonat *Cercul epigamiștilor ingineri* „ING-Epigrama” în cadrul AGIR.

Viorel MARTIN a scris și publicat mai multe volume de epigrame și poezii umoristice, printre care: *Epigrame și poezii umoristice* (2010); *Ar fi de răs, dacă n-ar fi de plâns* (2016) – un volum apreciat pentru ironia contextuală și spirit critic social/politic; *La 65 de ani* (2018); *Un inginer în*

lumea epigramei (2018); *Un inginer cu umor* (2020). A contribuit și la antologii și dicționare tematice de epigramă.

A jucat un rol important în promovarea epigramei ca fenomen cultural, prin reviste, festivaluri și colaborări cu alte publicații literare din România. La evenimente literare (de exemplu festivaluri de epigramă), el figurează de multe ori ca organizator, coordonator sau vorbitor principal, atrăgând atenția asupra umorului ca formă literară relevantă și continuă.

Epigramele lui sunt descrise ca îndrăznețe și ironice, deseori cu aluzii politice sau sociale, dar și cu sensibilitate vizuală atunci când sunt adiacente caricaturii și artei grafice; publicul le recunoaște pentru inteligența lor subtilă și forța de observație.

Scrierile sale se caracterizează printr-o construcție clasică: catren bine ritmat, poantă limpede; Temele predilecte sunt: politica, moravurile sociale, lumea literară, vanitatea umană având un ton ironic, rar malițios, mai degrabă inteligent decât agresiv; La final, poanta nu țipă, ci zâmbește cu colțul gurii.

Viorel MARTIN se așază în galeria epigramiștilor români ca un artizan al fineții tăioase, mai degrabă chirurg decât duellant. Ca să-l vedem limpede, merită pus față în față cu câteva repere ale genului.

În raport cu Păstorel TEODOREANU, care miza pe exuberanță, pe savoare bahică și pe un hedonism ironic, epigrama lui fiind ca un pahar ridicat zgomotos, Viorel MARTIN doar ridică o sprânceană. Ironia lui e sobră, mai puțin gastronomică și mai mult etică. Unde Păstorel râde, Martin constată.

În raport cu Cincinat PAVELESCU, care a fost aristocratul epigramei, cu o eleganță ușor teatrală, uneori galantă, Viorel MARTIN este moderat în sarcasm. Nu caută salonul, ci realul imediat. Nu împodobește, ci decupează. Finalul lui e sec, exact, aproape contabil, dar cu efect de explozie întârziată.

În raport cu Grigore MOISIL, care practica epigrama ca paradox logic, cu umor de matematician, Viorel MARTIN este mai puțin abstract și mai moralist. El nu joacă doar cu idei, ci cu caractere. Epigrama lui judecă lumea, nu doar o răstoarnă.

În raport cu Constantin TĂNASE la care epigrama devenea pamflet, atac frontal, uneori zgomotos, Viorel MARTIN preferă lovitura mică și sigură. Nu urlă, nu moralizează explicit, dar lasă cititorul cu senzația că tocmai a fost pus în fața unei oglinzi incomode.

Marca Viorel MARTIN înseamnă: limbaj clar, fără floricele, poantă construită logic, nu decorativ, ironie rece, lucidă, interes constant pentru ipocrizie, vanitate, prostie cultivată, epigrama ca sentință, nu ca artificiu. Dacă epigrama românească ar fi un oraș, Păstorel ar fi cafeneaua, Cincinat teatrul, Moșil laboratorul, iar Viorel MARTIN ar fi tribunalul mic, de cartier, unde adevărul se spune în patru versuri și nu există recurs.

În afară de toate acestea, Viorel MARTIN a fost un mare patriot și nimic nu îl definește mai clar decât poezia „*Cu neamul meu*”.

ALTERNATIVELE CREAȚIEI

dedicată lui Viorel Martin

Să vezi ce nu fac alții
și să faci tu, este onoare,
se cheamă inovare,
este sclipire, nu întâmplare,
n-o poate face chiar fiecare,
obosește, dar nu doare.

Să observi ce alții fac,
să le aduni,
să le pui cap la cap,
adaugi ce faci tu,
apoi le legi cu sufletul,
aștepți, dacă citește cineva,
și îi va plăcea,
proză se va chema.
Este muncă multă, e sudoare,
obosește și chiar doare.

Poezia... este altceva!
Nu poți să scii,
oricâte vei vedea,
vei observa sau vei sintetiza.
Poezia nu-i un scris,
poezia e un vis.
Ai vrea ceva, nu poți avea,
ai vrea să fii, dar cum nu știi,
ai vrea să faci, nu ai cu ce
și te trezești, și începi să scii.
O poezie iese, dacă ai har,
dacă nu, strici somnul în zadar.

Nu am, nu fac, nimic nu mai pot fi,
la ce folos atunci mai m-aș trezi?
Să mă trezesc ca să mai scriu o poezie
sau să dorm somnul lung, pe veșnicie?

VASILE LARCO – IAȘI

VIOREL MARTIN, n.19 mai 1953, d. 16 decembrie 2025, a fost un poet și epigramist deosebit, membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Ziaristilor profesioniști din România și al Uniunii Epigramiștilor din România, fondatorul și directorul revistei *Lumea Epigramei* și a altor publicații umoristice, un om cu totul și cu totul aparte. Îi vom păstra o veșnică amintire!

PLECARE SURPRINZĂTOARE

Discret cum e surâsul damei,
Vrând, parcă, riscul să-și asume,
Martin din *LUMEA EPIGRAMEI*
Plecă în lumea fără glume.

GÂND POSTUM

Când o să-mi bată clopotul de-aramă,
Putere voi avea de un surâs,
Zicând și cea din urmă epigramă
Că poate veți muri și voi... de răs!

EPITAFUL UNUI UMORIST

Maestrul s-a-ntrecut pe el,
Fiind umorului fidel,
Dar moartea dură ca o ciumă,
Se pare, n-a știut de glumă.

AMINTIRE

(rondel în memoria lui Viorel Martin)

A fost un om deosebit,
Deosebit de cei din jur,

Un domn aparte, nu prea dur
Dar nici prea moale, potrivit.

Când îi spuneai de vreun cusur
Cu drag îți mulțumea, spășit...
A fost un om deosebit,
Deosebit de cei din jur.

Prilejul când i s-a ivit,
Trecându-i zilele prin ciur,
Plecând spre cer, ne-a spus: Bonjur,
Mai sunt și alții de iubit!
A fost un om deosebit.

GÂND PIOS

(la dispariția lui Viorel Martin)

În drum ești Viorele drag
Să treci al nemuriri prag!

Ai plecat plin de umor,
Vesel, drept, cinstit, integru,
Azi te plânge un popor,
Trist și îmbrăcat în negru.

Ne-ai lăsat în suflet dor,
C-o speranță cenușie,
Că ne-om întâlni pe-un nor
Și vom scrie poezie.

Îngerii ce stau la vamă
Vor deschide trista carte,
Unde e și-o epigramă
Despre blestemata moarte.

Prea grăbit Martin te-ai dus
Pe-un tărâm îndepărtat,
Stai de-a dreapta lui Iisus,
Cugetând îngândurat.

Parcă te aud spunând,
Pentru-a noastră alinare:
Eu vă văd, din când în când,
Cum veniți c-o lumânare.

Stau, aștept pe sub castan,
Răbdător și în tăcere,
Să vorbesc din an în an
Cu voi toți la Înviere.

Dar veți fi sub clar de Lună
Fiecare dintre voi
Și-om petrece împreună
Toată Viața de apoi!

SPOVEDANIE ȘI SPERANȚĂ
(În memoria lui Viorel Martin)
Of, Doamne, mor, îmi vine rândul,
Nu mai rezist, mă prind suspine,
Mă iartă, am greșit cu gândul...
Gândeam c-o să trăiesc mai bine!

TU lumea ai făcut-o dreaptă,
Azi schimbătoare e întruna,
Nici nu mai știu ce ne așteaptă
Căci împânzită e minciuna.

Nu știe omul de rușine,
Hoția e-n desfășurare,
Iar viața-i plină de suspine
Și-s lupte fără încetare.

Egali ne naștem, Doamne Sfinte,
Dar sunt prea lacomi unii care
Râvnesc mereu spre-nalte ținte,
Călcând pe semeni în picioare.

Cum viața noastră-i trecătoare,
E-un vis, o floare, un șuvoi,
O să răspundem fiecare
La Judecata de Apoi.

VEȘNICA SPERANȚĂ (pantum)
(În memoria lui Viorel Martin)
O nouă porție de viață
De voi avea, n-aș face-o scrum,
Să nu mai știu de nori, de ceață
Pe-al existenței tainic drum.

De voi avea, n-aș face-o scrum,
E una, doar, prioritatea
Pe-al existenței tainic drum:
Să țin în brațe sănătatea.

E una, doar, prioritatea
Când se strâng anii în mănunchi,
Să țin în brațe sănătatea
Și o iubită pe genunchi.

Când se strâng anii în mănunchi
Doresc un bob de fericire
Și o iubită pe genunchi
Sub ale stelelor sclipire.

Doresc un bob de fericire,
Simțind al florilor parfum
Sub ale stelelor sclipire...
Atâta, Doamne, dă-mi acum!

Simțind al florilor parfum
Din Raiul cel plin de verdeață,
Atâta, Doamne, dă-mi acum ...
O nouă porție de viață!

Iași, 17 ianuarie 2026

PETRU IOAN GÂRDA - CLUJ
PREȘEDINTE AL ASOCIAȚIEI
EPIGRAMIȘTILOR CLUJENI
SATIRICON

DOLIU ÎN LUMEA EPIGRAMEI

A plecat la cele veșnice prietenul nostru, scriitorul VIOREL MARTIN, inginer, membru al Asociației Generale a Inginerilor din România, membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, epigramist de mare valoare, membru fondator Uniunii Epigramiștilor din România, director fondator al revistei **Epigrama** - serie nouă, director al revistei **Lumea epigramei**, om de omenie, mare patriot.

În nume personal și în numele **SATIRICON** Cluj, exprim condoleanțe familiei.

Odihnească-se-n pace!

L-am omagiat în ședința de cenaclu din 18 decembrie, ne-am exprimat regretul pentru pierderea unui prieten și susținător, care ne-a publicat de foarte multe ori în revista patronată de el, dar și în altele unde era colaborator, și am ținut un moment de reculegere.

Ne vom aminti mereu de Viorel, cu drag și cu respect.

Și pentru că știu că și-a iubit țara și poporul cum puținii o fac astăzi, o poezie patriotică, să-i zicem:

SĂ TRĂIASCĂ, VEȘNIC, ROMÂNIA!

România e un „colț de Rai”,
 E grădină splendidă, râvnită,
 Nu e marfă ieftină s-o dai
 Celui ce te duce în ispită.

România este „plai de dor”,
 Este vatra multor gospodari,
 Nu fi fiul ei risipitor,
 Nu o vinde pe arginți murdari.

Țara nu-i un clan de parveniți,
 Hoți, avari, tâlhari cu sânge rece;
 Dacă cei curați vom fi uniți,
 Ei vor fi doar valul care trece.

România este țara ta,
 Chiar de pleci, pribeag, în depărtare,
 Pleacă, însă nu te-nstrăina,
 Dorul e o rană care doare.

Este țara celor drepți, onești,
 Ce-i iubesc și dealul și câmpia;
Să urăm, din Cluj, din București,
Să trăiască, veșnic, România!

EPITAF

Prietene Martin, să știi că dacă
 Te-ai dus prea timpuriu în depărtate,
 Din clip-aceea lumea-i mai săracă,
 Iar **Lumea Epigramei** chiar dispare.

FLORIN ROTARU - BUZĂU

**LUI VIOREL MARTIN,
CARE ÎȘI SPUNEA *MOȘ MARTIN***

Am o părere ce-o susțin
Și aș dori să se noteze:
În epigramă, *Moș Martin*
N-a stat nicicând să hiberneze!

**INGINERULUI EPIGRAMIST
VIOREL MARTIN**

A folosit cu iscusință lama
Atuncea când s-a aplecat să scrie
Și-n ceea ce privește epigrama,
A demonstrat că e... inginerie.

**LUI VIOREL MARTIN,
DIRECTORUL REVISTEI
*LUMEA EPIGRAMEI***

O viață frământat de gânduri,
Le-a-nveșmântat în patru rânduri;
Le-a pus în versuri și în glume
Și astfel s-a născut o „lume”.

INTRANSIGENȚĂ

Lovea în demagogi din plin
Cu versul său și cu discursul
Și-n epigramă, *Moș Martin*
I-a pus pe mulți să... plimbe ursul!

**DORU MIHAI LUNGESCU
PREȘEDINTE AL CENACLULUI
HOHOTE TÂRGU JIU
REDACTOR ȘEF AL REVISTEI
*HOHOTE***

**CUM L-AM CUNOSCUȚ PE
MAESTRU VIOREL MARTIN**

Despre drama dispariției
apreciatului scriitor Viorel Martin
au scris rând pe rând Uniunea
Scriitorilor din România, Uniunea
Epigramaștilor din România, Asociația
Generală a Inginerilor din România,
publicații importante și nume mari
din cultura românească. S-a vorbit
despre contribuția sa în fondarea
ziarului de umor *Scaiu* și revistelor
Epigrama, *Cacealmaua*, *Lumea
Epigramei*, despre cele peste 20 de
volume de poezii, epigramă, proză
pentru copii ș.a., despre premiile
obținute în plan literar și, mai ales,
despre creativitatea fără margini,
umorul tăios și ironia fină cu care l-a
înzestrat natura.

Spre deosebire de toți aceștia, mă
voi mărgini să vorbesc despre omul
Viorel Martin, așa cum l-am cunoscut
în urmă cu puțin timp. În anul 2023,
colegul Nelu Vasile mi-a făcut

următoarea mărturisire: „*Domnule inginer, de revenire ta în umor se va bucura cel mai mult prietenul meu Viorel Martin din București, inginer de profesie, presedintele cenaclului ...ș.a.mm.d.*” N-a fost întâlnire în care să nu-mi vorbească despre Viorel Martin și să nu sublinieze că m-a prezentat și că este nerăbdător să mă cunoască. Dorințele reciproce s-au materializat în 5 octombrie 2024 când am fost invitat la Festivalul Internațional de Epigramă pe care-l patrona în București. Am fost primit în cel mai jovial mod cu putință, de un om destins, cu alură sportivă dar cu o distincție specifică saloanelor de clasă, cu un timbru plăcut

în voce și o privire plină de căldură. N-am putut să nu remarc apropierea de Președintele UER, Dl. George Corbu, dialogul purtat de cei doi la pupitrul de pe scena sălii AGIR fiind aproape continuu, dezinvolt și presărat cu multe zâmbete. La masa festivă organizată spre finalul evenimentului am purtat primul nostru dialog liber în care mi-a vorbit cu nostalgie despre rădăcinile sale gorjenești și despre apa Gilortului. În același timp, fiica mea interpreta câteva piese clasice la pianul aflat în aceeași încăpere. Plăcut surprins, i-a adresat invitația să participe la evenimentele festive din cadrul AGIR și, pe acest subiect, ne-am auzit și am corespondat de mai multe ori în perioada următoare. M-am simțit

atras involuntar de caracterul cald, natural și totodată erudit al acestui om și nimic nu mi-a putut schimba, în timp, sentimentul. L-am invitat la Festivalul ”Ion Cănavoiu” ce urma să aibă loc spre finalul lunii octombrie și mi-a confirmat fără ezitare, cu o bucurie copilărescă în priviri.

Din păcate și-a declinat participarea în ultimul moment. Colaborarea literară a căpătat noi dimensiuni prin prezența mea în paginile Revistei *Lumea Epigramei* și prin prezența Domniei-Sale în paginile Revistei *Hohote*. Sensibilitatea lirică și tema revenirii la copilărie și plaiurile natale i-au diferențiat creația de ceilalți autori. Epigramele și poeziile sale, în drumul spre minte iscodeau mai întâi locurile tainice din suflet. Iată câteva dintre acestea, care m-au cucerit pentru totdeauna:

La Gilort (sonet)

Cînd sunt cu oile în vale,
Cu ceata de băieți și fete,
Gilortul susură agale;
Prind pești cu mâna pe-ndelete.

Mai am și coșul de răchite,
Cel împletit de ăl bătrîn;
Prin sălciile despletite
Sunt al zăvoifului stăpîn.

Mai fac o baie, cald și soare,
Mai stau la umbră, la răcoare,
Foșnind zăvoiful îl ascult.

Cînd greierii prin iarbă cîntă,
Nu-mi lua copilăria sfîntă...
Și ține-o, Doamne, cât mai mult!

COPILĂRIE ÎN GORJ

Cînd muma pâine-mi da din țest,
Eram mai tare ca în vest.
Și ce mai joacă, ce mai sport...
În deal și-n vale la Gilort!

AUTOEPITAF

Am strâns în viață mult și bine,
Am tras mereu ca un măgar,
Dar n-am luat nimic cu mine...
Că mi-a fost lene sa le car!

Concluzia de final este că fără sobrietatea inginerescă, sarcasmul moderat, finalul sec și ironia etică dovedite de Viorel Martin, umorul românesc este de acum nu doar îndoliat ci cu mult mai sărac.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

CONSTANTIN LUPEANU
AMBASADOR ȘI DIPLOMAT
DIN ROMÂNIA,
MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR
DIN ROMÂNIA (SCRIITOR,
TRADUCĂTOR, SINOLOG),
FOST DIRECTOR AL INSTITUTULUI
CULTURAL ROMÂN LA BEIJING,
CHINA

UN PATRIOT DESĂVÂRȘIT

Pe Viorel Martin l-am cunoscut la o întâlnire cu cititorii, la Bușteni, grație neobositului Victor Stan. Prima impresie a fost aceea a unui om bine organizat, atent, meticolos în a-și împlini îndatoririle. Eram la biblioteca din casa lui Cezar Petrescu, iar profesoara de limba română ne adusese creațiile literare ale unor elevi de gimnaziu. L-am urmărit, atras de aerul blând, de zâmbetul care-l însoțea în permanență și de gingășia mătăhăloasă care mi s-a părut a-i fi proprie. I-am spus *Moș Martin*, cu prietenie, fiindcă ne-am împrietenit instant. Eu pe atunci eram vegan convins și am început să schimbăm epigrame amicale pe această temă. Creațiile copiilor treceau de la unul

la altul, fiecare din grupul de scriitori acorda o notă. Cei mai meticuloși au fost Viorel Moș Martin și Victor Stan. Eu am acordat tuturor 9 sau 10, evidențiind inefabilul poeziei și amintindu-mi că poetul Nichita Stănescu le spunea tuturor tinerilor care-l abordau că sunt geniali. Când cineva i-a reproșat larghețea de spirit, el s-a apărut: *Nu pot altfel. Dacă resping un Eminescu?*

Seara, Viorel ne-a invitat pe toți scriitorii prezenți, în camera sa de la hotelul unde fuseserăm cazați și am recitat cu toții poezii. Viorel a excelat atât în epigramă, cât și în poezie. Atunci am ascultat întâi oară poezia *Cu neamul meu*, ca o revelație a sufletului bun care-i veghea subconștientul.

Poet sensibil, versificator neîntrecut, a făcut pasiune pentru epigramă, cu toate că cele mai bune creații ale sale sunt poeziile patriotice și cele pentru copii. În București, m-a invitat la o reuniune a epigramiștilor, pe care el îi organizase. A prezidat evenimentul pendulând între delicatețe și ironie. Ne-am revăzut de multe ori. A luptat și pentru viață, cu aceeași dedicație care îi însoțea orice demers. A fost un om superior. Spirit ales.

POETULUI / EPIGRAMIST

Moș Martin,
Ce spirit fin,
Bibliofil,
Suflet de copil.

OVIDIU CUREA
AMBASADOR ȘI DIPLOMAT
DIN ROMÂNIA

VIOREL MARTIN,
UN OM DEOSEBIT

Când vorbim despre un prieten folosim aproape automat sintagma *un om deosebit*, arătând astfel sentimentul nostru propriu față de acesta, dar nu și adevărata sa valoare morală, spirituală și intelectuală. Eu am să vă las pe dumneavoastră să folosiți sau nu sintagma menționată.

Inginer cu 19 volume de poezii publicate, autor a 8 volume de proză, 5 volume de epigrame, prezent în 7 dicționare și antologii, inițiatorul și conducătorul a 4 reviste și două edituri de carte, membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România și membru de onoare al Uniunii Epigramiștilor din România, laureat a numeroase premii și distincții acordate de medii literare, dintre care *Premiul pentru Cartea Anului 2012*, al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala București Literatură pentru Copii și Tineret.

Și despre toate aceste realizări de excepție Viorel Martin, om de o rară modestie, evita întotdeauna să vorbească, iar când cineva încerca să aducă vorba despre ele, Viorel o trecea repede pe glumă, compunând pe loc o epigramă cu o fină autoironie, spre hazul celor din jur. Era persoana cu care se putea purta un dialog civilizată pe orice temă literară, științifică, filozofică sau socială, Viorel știind să asculte cu răbdare interlocutorul, chiar dacă opiniile acestuia nu coincideau întru totul cu ale sale.

Cu umorul său binecunoscut contamina orice adunare sau ședință a Cenaclului Literar-ING sau a Cenaclului ING-EPIGRAMA din cadrul Asociației Generale a Inginerilor din România, pe care le conducea cu naturalețe și cu înțelegere față de toți participanții.

La telefon se prezenta în stilul său inconfundabil: *Moș Martin*, și orice convorbire o încheia cu o epigramă ce rezuma umoristic principala temă a discuției.

Spuneți-mi dumneavoastră, a fost sau nu *un om deosebit*? Pentru mine a fost un prieten deosebit căruia întotdeauna îi voi simți lipsa.

Te văd, Moș Martine, cum ne faci cu mâna și surâzi șăgalnic. Suntem aici, prietenii tăi, iar tu vei fi mereu cu noi.

GEORGE CĂLIN
AMBASADOR CULTURAL
CONVENȚIA ONU-GENEVA

OMUL, CULTURA ȘI TĂRIA CREDINȚEI

MOTO: „A nu înțelege valoarea unei comori, până ce timpul răpește bunul disprețuit, este cauza a jumătate din sărăcia pe care o simțim și face din lume pustiu care este. Mulți oameni de valoare nu se pot arăta așa cum sunt din cauză că stăpânesc cei răi...” Euripide

VIOREL MARTIN - un Om retras în umbra zâmbetelor...

Am întâlnit de-a lungul vieții mele oameni de la care am avut ce învăța, într-un timp foarte scurt, oameni care mi-au oferit mult din sufletul lor, încărcat cu bunătate, suflete curate care au știut să mă asculte, persoane care mi-au colorat sufletul cu flori superbe, cu amintiri prețioase, cu sfaturi de taină, curate și pline de iubire frățească.

Am stat în cumpănă și-mi pare frumos și bine cumpănit gândul că am luat hotărârea de a scrie câteva cuvinte despre OMUL – VIOREL MARTIN, un remarcabil truditon pe tărâmul culturii române.

A scrie despre un OM (Om în adevăratul sens al cuvântului) e foarte

greu, mai ales când omul despre care vreau să vă povestesc a fost, este și va fi, în continuare, chiar dacă ne-a părăsit, un neobosit truditon al culturii române, care a slujit cu credință și devotament școala românească de epigramă. A îmbogățit istoria românească a epigramei cu zeci și sute de creații publicate în ziarele și revistele românești de prestigiu, dar și în antologii colective sau în volume personale.

Omului îi este dat să-și împlinească datoria față de sine, aceea de a reuși să pășească liber, la o înălțime suficientă pentru a-și transforma acumulările în *Speranță*, *Credință* și *Dragoste*. Se spune că numai sufletele mari știu câtă glorie este în a fi bun, consider că un suflet bun a fost și epigramistul VIOREL MARTIN, OM de aleasă cultură, bun pedagog și organizator, care a condus cu competență un sector „neproductiv” al artelor, îndeplinindu-și cu onoare datoria ce îi revenea.

VIOREL MARTIN face parte din acea categorie de pasionați creatori de umor care cu rigoare, migală și aplicație a reușit să fie cunoscut la nivel național și internațional.

Asemenea nobilă pasiune nu o au decât acele caractere mari și exemplare, care nu așteaptă vreo recunoaștere profitoare de stipendii, punându-se dezinteresat doar în slujba scoaterii la lumină a adevărului și propășirii nației.

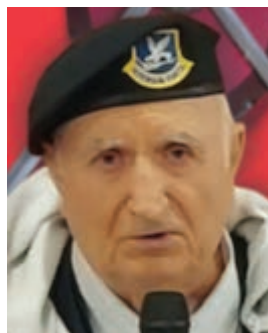
Îndrăznesc să afirm că OMUL – VIOREL MARTIN a fost o torță vie, care a ars continuu pentru a lumina drumul celor rătăciți pe cărările iubirii de frumos – un adevărat „*risipitor de suflet*”!

„Risipitorului de suflet” îi trebuie recunoscută truda, fără de egal și trebuie tratat ca atare, nu trebuie lăsat, din invidie, să-l acopere praful, uitat fiind, pe raftul cămării culturale românești.

VIOREL MARTIN, poate fi socotit un creator realist, dar rămâne evident că realitatea creațiilor sale umoristice, îi cristalizează alte dominante decât factologia istorică, politica reprezentării și productivitatea metafuncțională care se concretizează pe alte dominante, decât simpla oglindire care demistifică lumea prin artificii dintre verosimil și atestabil, proiectat în toată opera sa. Umbra lui, tăiată de culoarea Cuvântului, a încercat să ne schimbe în zbor, gândirea sub ploii de stele căzătoare, născând imens curcubeu, îngenuncheat de *Dragoste și Ură, de Nădejde și Credință...*

Fiți mândri dragi prieteni că am fost beneficiari ai strădaniei unui OM, beneficiari ai consumului său lăuntric, necunoscut de nimeni...

OMUL – VIOREL MARTIN, poate fi catalogat, fără tăgadă, ca aparținând patrimoniului cultural național, haideți să-i protejăm memoria și opera!

ION ANTON DATCU - CANADA

**PER CRUCEM AD LUCEM
PRIN CRUCE SPRE LUMINĂ**

În urmă cu câteva zile, după cum am fost anunțat, am aflat că **Lumea Epigramei** a suferit o mare pierdere. A plecat spre Bolta Cerească, un suflet cald, curat și de neegalat. Este vorba de prietenul nostru, Viorel Martin, scriitor de profunzime, epigramist de mare strălucire, care la vârsta de 73 de ani și șapte luni a părăsit această lume.

Marele dispărut, de profesie inginer TCM a împletit, în mod armonios, tehnica împreună cu slova. Încă de pe băncile școlii a avut înclinații spre lumea mirifică a versului, debutând la vârsta fragedă de 12 ani, cu o poezie apreciată de celebrul Mircea Sântimbreanu.

Pe parcursul vieții a colaborat la peste 26 de reviste și a publicat 40 de volume cu poezii, proză și epigramă. Urmare a faptului că a fost prețuit pentru calitatea mesajului, a primit 11 premii și patru titluri, fiind inclus în 11 dicționare ale celor mai valoroși scriitori ai momentului.

Urmare a imensului gol lăsat în inimile noastre, ne va determina să-i purtăm în amintire chipul său

imaculat. Vom considera că este în continuare, lângă noi. Și așa va fi prin a-i mângâia volumele prezente în bibliotecile noastre.

Pentru final voi recurge la un catren făcut în pripă, cu titlul:

DILEMĂ.

Tot aud un trist mister, /
Că cei buni se duc la Cer ; /
Doamne, ce ne ești Stăpân, /
De ce javrele rămân?

Să-i fie somnul lin.

JANET NICĂ

VIOREL MARTIN, O RARITATE DE OM

Niciodată n-am crezut că, vreodată, voi vorbi despre Viorel Martin la timpul trecut. Nu mi-am închipuit să spun despre el că „a fost”. Și totuși! Viorel Martin a fost, dar încă este în memoria noastră. Viorel Martin a trecut, dar a rămas și va rămâne. Când lași în urmă peste 35 de cărți de poezii, epigrame și fabule, nu ai cum să nu rămâi. Când ești întemeietor de reviste umoristice, nu ai cum să nu rămâi.

Când ești inițiator și conducător de cenaclu umoristic, nu ai cum să nu rămâi. Toate acestea atestă existența unui suflet mare și a unui talent scilpitor. A fost un om adevărat, un prieten adevărat, o explozie de energie. Ne-am cunoscut pe tărâmul epigramei. Am colaborat, ani la rând, la revista „Lumea epigramei”, revista lui de suflet, iar el a colaborat, de asemenea, ani la rând, la revista „Cugetul”, revista Cenaclului Epigramiștilor Olteni. Ca redactor-șef al acestei reviste, primeam, trimestrial, câteva zeci de exemplare din revista „Lumea epigramei”, pe care le distribuam epigramiștilor olteni, prezenți în revistă. Cu „Moș Martin”, cum se alinta singur, m-am întâlnit de două ori la două ediții ale festivalului pe care îl ținea, din când în când, „după buget, coane Fănică”, vorba lui Pristanda. Era un bărbat impunător, extrem de jovial.. Când vorbeam la telefon, era o dezlănțuire de sinceritate și de talent! Îmi zicea: „Janet, vrei să-ți spun o epigramă?” „Da, Viorele, vreau.” Spunea epigrama, apoi râdeam. „Janet, mai suportți o epigramă?” „Da, Viorele, mai suport”. Și tot așa, câteva zeci de minute, de fiecare dată. Era o încântare. Fără drept de apel, convorbirile telefonice cu el erau adevărate secvențe de cenaclu. Eram, amândoi, prinși, ca muștele, în pânza epigramei. Și ce bine era! Și ce bine ne era!

Dincolo de orice interpretări sofisticate, Viorel Martin era un român adevărat, nu declarativ, ci prin trăirile sale. Ultima dată, mi-a trimis un calup de 65 de poezii. Volumul debuta cu un poem definitor pentru

esența sa de român iubitor de țară și de neam, adevărată apostilă pusă pe fila unui mare suflet.

Cu neamul meu

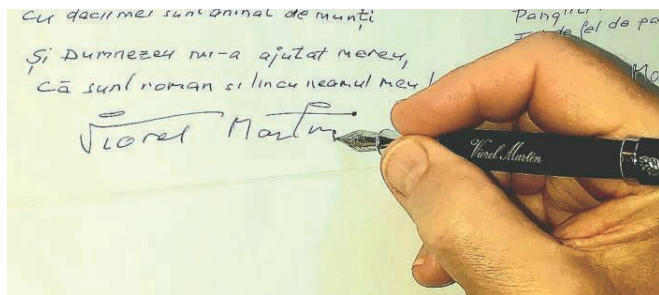
Eu sunt român și țin cu neamul meu
Ca și americanul cu al lui;
De când sunt mic mă-nchin la Dumnezeu
Și am fereastra plină cu gutui.

Bătrânii mei pământul l-au muncit
Cu plugul și cu mâini bătătorite;
Pe dealuri urcă veacul liniștit
Și veșnicia bate din copite.

De multe ori mi-a fost în viață greu,
M-au năpădit necazul și durerea,
Dar Eminescu m-a-nsoțit mereu
Și lui Brâncuși i-am ascultat tăcerea.

Am pomii plini de păsări cântătoare,
Sunt botezat în Dunăre și mare,
Și plâng la-nmormântări și joc la nunți;
Cu dacii mei sunt aninat de munți

Și Dumnezeu mi-a ajutat mereu,
Că sunt român și țin cu neamul meu.

MIHAI BATOG BUJENIȚĂ
MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR
DIN ROMÂNIA
MEMBRU AL UNIUNII
EPIGRAMIȘTILOR DIN ROMÂNIA
DIRECTOR AL REVISTEI
INTERNAȚIONALE DE LITERATURĂ
UMORISTICĂ BOOKLOOK – IAȘI

UN PRIETEN INTRAT ÎN AMINTIRE

Luna decembrie a anului 2025 este cea în care, după o lungă și nedreaptă suferință, dragul nostru prieten, coleg și colaborator, **VIOREL MARTIN**, a urcat către cenaclurile eterne pentru a se regăsi cu îngerii de lângă care plecase cu mai bine șapte decenii în urmă.

Om de aleasă simțire, spirit elevat, cult și talentat, a fost unul dintre cei care au înțeles că a dăruii este mult mai mult decât a primi, și s-a dedicat nu numai profesiei, ci și vocației de om al literelor, fiind printre pușinii dintre noi care a militat energic pentru promovarea epigramei ca formă de libertate intelectuală. A

susținut, cu sacrificiile de rigoare, revista *Lumea Epigramei*, a publicat cărți și articole, fiind în ultimii ani un valoros colaborator al revistei de umor *Booklook*, cea la care trudesce de ani de zile prietenii săi ieșeni. Rămâne pentru noi toți precum o candelă care va lumina tot ce vom face pe mai departe. Adio, drag prieten!

SONETUL NISIPULUI

O mână de nisip mai toarnă-mi
 Doamne,
 Că doară pentru tine ce-i nisipul,
 Dar în clepsidra mea nisip e timpul
 Ce-mi prinde bine încă zece toamne.

Și de-mi mai lași Tu cartea și cuvântul
 Iar pentru foc, un braț uscat de lemne,
 Un spic de grâu care să-mi facă semne
 Din lutul meu lumini și-or lua avântul.

Dar nu uita, dă-mi și-un sărut fugar,
 Ce pot să-l schimb pe-o lacrimă de-amar.
 Un strop, atât, din marea-ți bunătate

Să pot răbda a lumii răutate.
 Iar de nu poți să-mi dai aceste toate
 Mă lasă doar să le visez la noapte...

SONETUL OMULUI GRĂBIT

Cu un țipăt, lumea vestesc: Am venit!
 Pe mama ce plânge încet o ignor
 Văzduhul îl umplu cu glas de tenor:
 Pe-aici sunt în treacăt și-s foarte grăbit...

Umblu prin școli și învăț cum să imit
 Pe cei cu aplomb și mai mare sonor.
 Doresc să fiu precum acei cu onor,
 Dar sfârșesc de trufii pe veci lecuit.

M-am grăbit și-am ajuns moșneagul tăcut
 Privind spre apus cu ochii de ceață
 Că n-are pe lume nimic de făcut...
 Un nume săpat cu-o daltă de gheață

Pe-o cruce din lemn putrezit ce-a zăcut
În graba ce am numit-o chiar viață...

NAE BUNDURI – BRAȘOV

ÎN MEMORIAM, VIOREL MARTIN

Din păcatele omenești, timpul, acest mare dușman al nostru, nu ne aduce numai bucurii, ci dimpotrivă, uneori reușește să ne întristeze și să ne umple fața de lacrimi. Pentru mine, anul 2025 a fost unul dezastruos. Pe lângă altă persoană dragă mie, ne-a părăsit subit și un prieten drag, Viorel MARTIN. Cred că sunt printre cei mai îndreptățiți să spun câteva cuvinte în memoria lui, fiindu-mi apropiat ca un frate și cunoscându-ne de aproape 40 de ani, timp în care prietenia noastră nu a încetat nicio clipă. Prima întâlnire a fost la Brăila în anul 1988, cu ocazia unui mare festival de epigramă la care capete de afiș erau Mircea TRIFU, Mircea Ionescu QUINTUS, Alexandru CLENCIU, Nicolae GHIȚESCU, Constantin TUDORACHE și bineînțeles, Viorel MARTIN. De pe atunci, Viorel era renumit mare epigramist. Ne-am împrietenit după câteva ore, poate și prin faptul că între noi erau multe asemănări. Viorel era în primul

rând un OM BUN. El nu supăra pe nimeni, sărea în ajutorul oricărui om aflat la nevoie. Țin minte că în anul 1996 eram internat cu o boala foarte grea la Spitalul Militar Central din București unde, pe lângă alți confrăți, m-a vizitat și Viorel, dar nu cu compoturi sau biscuiți, ci cu voie bună, optimism și un buchet de epigrame care m-au făcut să zâmbesc, uitând de boala grea de care sufeream.

În decursul anilor, ne întâlneam cu mare plăcere de câte ori venea la Brașov, iar activitatea lui pe plan poetic și epigramatic a decurs în mod constant. Cu vreo 7 ani în urmă mi-a propus funcția de Redactor Șef la Revista *LUMEA EPIGRAMEI* pe care o iubea ca pe propriul copil, și pe care o finanța doar din pensia lui și a soției (doamna Magda, brașoveancă de-a noastră). Avea o inimă atât de mare, încât oricine trimitea epigrame, chiar mai puțin bune, le publica spunându-mi: *Lasă, Nae, să se bucure toată lumea!* Viorel MARTIN nu a fost doar un om bun, ci și un desăvârșit patriot. El nu flutura drapelul României deasupra capului doar așa de ochii lumii, ci îl purta în suflet. Acum, după ce a plecat dintre noi, tricolorul l-a însoțit și pe ultimul drum, și-i stă de veghe, parcă se zbate cu duiosie pe crucea lui. Dumnezeu să-l ierte!

Spre amintirea lui, atașez și câteva epigrame de-ale lui cu care ne-a delectat.

Prietene, așteaptă-mă acolo, voi veni și eu.

AUTOEPITAF

Am strâns în viață mult și bine,
Am tras mereu ca un măgar,
Dar n-am luat nimic cu mine...
Că mi-a fost lene să le car!

LA MORMÂNTUL UNUI ȘEF

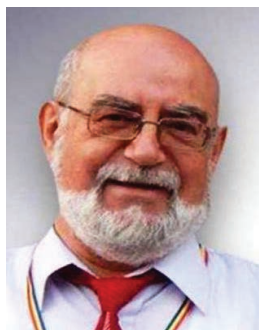
Șeful meu, cum știți prea bine,
Tot mereu țipa la mine,
Azi îl vizitez cu zel...
Să mai țip și eu la el!

PE MORMÂNTUL UNUI SOȚ

A murit - și de soție
Despărțit e pe vecie.
Lui așa-i fusese scris:
Să ajungă-n paradis!

INVESTIȚII

Pe autostrăzi penale
Taie, doar la zile mari,
Panglici inaugurale...
Fel de fel de panglicari!

DAN NOREA – CONSTANȚA
PREȘEDINTELE CLUBULUI
UMORIȘTILOR CONSTĂNȚENI (CUC)
MEMBRU AL UNIUNII ZIARIȘTILOR
PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

CUM L-AM CUNOSCUȚ PE
VIOREL MARTIN

Până acum, la majoritatea festivalurilor la care am fost invitat, am mers cu mașina. Dar la Caransebeș,

în 2011, eram singurul invitat din Constanța. Cum mă îngrozea ideea să conduc singur atâtea sute de kilometri, singura soluție era să merg cu trenul. Pe peron, în Gara de Nord, am constatat că trenul de Caransebeș putea fi numit Trenul Epigramei. Răspândiți, de-a lungul a șase vagoane, erau: ploieșteanca Florina Dinescu, gălățenii Ion Moraru și Dan Căpruciu, brăilenii Alexandru Hanganu și Mihai Frunză, bucureșteanul Nicușor Constantinescu și, în vagonul 6, Ioan Toderașcu din Costești-Vaslui. Vagonul 3, atât după confort, cât și după componență, era de clasa a I-a – George Corbu, președintele UER, Elis Râpeanu, doctor în epigramă, Nicolae Paul Mihail, patriarhul epigramei, cu însoțitorul lui nelipsit Gheorghe Constantinescu și Viorel Martin, directorul revistei *Lumea Epigramei*.

Încă de la plecarea trenului, am început să colind prin tren, pentru a-mi saluta colegii. M-am oprit să vorbesc ceva mai mult cu Viorel Martin, singurul epigramist din tren pe care nu-l cunoscusem până atunci. Prima impresie a fost cea a unui om plăcut, vesel, bun cozeur, care cunoștea lumea epigramei încă de pe vremea când Mircea Trifu înființase UER.

Problema era că, nefiind un obișnuit al căilor ferate, nu mi-am închipuit că un accelerat pe distanța București-Timișoara nu are vagon restaurant și nici măcar un vânzător volant de lichide ambalate. Așa că, după câteva ore petrecute în căldură și aglomerație, mi se uscaseră gâtul. Nu eram singurul și am hotărât, împreună cu Viorel Martin, să

coborâm în prima gară mai serioasă, ca să cumpărăm ceva de băut. Ocazia cea mai favorabilă s-a ivit la Craiova, unde, după unele informații, trenul urma să stea 12 minute. Am sărit din tren, am străbătut în pas alert un pasaj pe sub linii, până la chioșcul din gară, am cumpărat câte ceva de băut și de mâncat și ne-am întors cât am putut de repede la peronul 3. Care, spre totala noastră stupeoare, era indecent de gol. Ne-am întors în gară și, la întrebările noastre indignate, ni s-a răspuns că un tren cu întârziere are voie să stea în gară mai puține minute decât fusese programat. Marele nostru noroc era că aveam la noi tot ce ne trebuia pentru a rezolva situația – bani, celulare, biletele de tren. Primul lucru a fost să sunăm pe cineva din tren, pentru a-l ruga să ne recupereze bagajele. L-am ales pe Ion Moraru, care a amuțit când a aflat că nu mai suntem în tren. După ce și-a revenit din șoc, i-am explicat cu lux de amănunte unde și cum aratau bagajele fiecăruia dintre noi. Problema cea mai importantă fiind rezolvată, am mers la casa de bilete și am cumpărat suplimente și tichete pentru următorul tren de Timișoara, care urma să vină după o oră jumătate.

Având peste o oră la dispoziție, ne-am luat câte o bere și ne-am instalat pe o bancă la peronul 3, pentru a nu risca să pierdem și al doilea tren. Trebuie să menționez că buna dispoziție nu ne părăsise niciun moment. Necazul – o oră de întârziere – nu era prea mare, așa că nici măcar nu se putea numi haz de necaz. Am început să spunem bancuri și să compunem epigrame, adaptate la situație.

Viorel Martin – Spre Caransebeș

De prin Ardeal, Regat, Moldova,
Epigramaștii fac antren;
Doar eu și Norea n-aveam tren...
Că îl pierdusem la Craiova.

Dan Norea – Amintiri din tinerețe

Atâtea nopți pentru-o plăcere,
Pierdeam pe-atunci, cu mult antren;
Azi am pierdut pentru o bere
Un tren.

Odată ajunși la pensiunea din Caransebeș, i-am găsit pe toți ceilalți în sala de mese, unde terminaseră mâncarea și o bună parte din băutura. Am fost întâmpinați cu râsete, glume, râsete, epigrame, râsete... Ion Moraru, care avusese destul timp în tren, ne-a dedicat imediat câteva catrene.

Dan Norea și Viorel Martin au rămas în gară la Craiova

Din tren sărit-au de pe trapă
Cu limba scoasă după apă;
Întorși, făcură-un gest obscen
Cu limba scoasă... după tren!

A doua zi, la masa de prânz, Viorel Martin a recitat încă o epigramă pe aceeași temă:

La Muntele Mic cu Dan Norea

În vârf de munte, printre fagi și mure,
Când Dumnezeu își etalează harul,
Propun să facem pipi în pădure...
Că poate pierdem și autocarul.

La plecare, în trenul de București, am fost ceva mai puțini, o parte din noi au preferat să plece cu un accelerat, cu o oră mai devreme. Am petrecut o bună parte din timp stând la o șuetă

agreabilă cu Nicolae Paul Mihail, Gheorghe Constantinescu și Viorel Martin. Epigramiști reductabili, care scot epigramele din pălărie precum scamatorii, n-au scăpat ocazia să continue scrirea.

**Gheorghe Constantinescu –
În lumea noastră**

Chinuind catrenul,
Trist am constatat,
Unii chiar pierd trenul
Și la figurat.

Viorel Martin – Cicăleala lui Geco

Când Geco ne-a citit catrenul
Și-i repeta întruna slova,
Am preferat să pierdem trenul
Și să rămânem la Craiova.

Ulterior, am ținut permanent legătura cu Viorel. Ne-am întâlnit pe la festivaluri, inclusiv la cele organizate de el și, de câteva ori, a venit la Constanța, pentru a-și trata diabetul. Cu ocazia asta, a venit la una din

întâlnirile lunare ale C.U.C., împreună cu soția lui, poeta și epigramista Magda Sturdza. Totdeauna deborda de veselie și optimism.

Correspondam pe email și vorbeam des la telefon. Având multe relații, populariza epigrama și epigramiștii nu numai în *Lumea epigramei*, ci și în multe alte reviste literare. Prin decembrie m-a sunat, vesel ca de obicei, să mă anunțe că e gata antologia coordonată de el, publicată de AGIR. Peste două zile, a venit ca un trăsnet vestea că ne-a părăsit. Am resimțit-o ca o lovitură de măciucă. Epigrama, pe care a slujit-o cu abnegație întreaga viață, a suferit o pierdere inestimabilă.

Acolo, în cer, probabil că s-a întâlnit cu prietenul lui, Mircea Trifu și cu ceilalți corifei. Sunt sigur că, vesel cum îl știm, se înțeapă unul pe altul cu epigrame și fac pronosticuri despre viitoarele sosiri. Aveți puținică răbdare, venim și noi!

FLORIAN LAURENȚIU STOICA
PREȘEDINTE AL FUNDĂȚIEI
LITERAR-ISTORICE STOICA
DIRECTOR AL REVISTEI
INDEPENDENȚA ROMÂNĂ,
INDEPENDENȚA PRIN CULTURĂ

VIOREL MARTIN – FORMATOR
AL CULTURII ROMÂNEȘTI
19.05.1953 – 18.12.2025

De profesie inginer, absolvent al Institutului Politehnic București (Facultatea T.C.M.).

A publicat peste douăzeci de volume de carte, în principal de poezie. Printre altele *Neliniștea ierbii*, *Alfabetul* – poezii pentru copii, *La școală cu Martinel*, *Nicușor și lumea copilăriei*, *Submarinul fermecat* etc.

I-au fost conferite premii literare – *Cartea anului 2012*, pentru volumul *Aventurile lui Tudor*, dar și din zona care l-a consacrat, aceea a epigramei. A inițiat și condus o serie de publicații din care amintesc: ziarul *Scaiu*, revista trimestrială *Cacealmaua*, *Lumea epigramei* și multe altele.

Cartea de căpătâi, în sens generic, care l-a consacrat a fost epigrama; în această ipostază l-am cunoscut și am colaborat de-a lungul timpului.

În fapt, a edificat o marcă proprie prin aducerea epigramei în spațiul românesc, în condițiile în care pe alte meridiane europene această specie literară a dispărut.

L-am cunoscut într-o multitudine de ipostaze, legate de evenimente culturale pe care le-a inițiat, condus, aureolate în final cu diverse premii. Dar cel mai important lucru este că s-a implicat direct în calitate de președinte al epigrafiștilor AGIR în manifestări culturale lunare la care m-a agreat în calitate de președinte al Fundației literar-istorice Stoika, având în acest sens un parteneriat.

Viorel Martin a reprezentat, în fapt, un reper al culturii românești dincolo de încrâncenările zilnice axate mai puțin pe cărți de căpătâi și mai mult pe diverse paliere economico-politice.

Prin creațiile sale mai ales din zona epigramei, a știut să armonizeze zburciunile cotidiene cu valoroasa zestre unică pe care ne-a lăsat-o. Și în acest fel consider că a fost și va fi pentru totdeauna un formator al culturii românești.

Demn de apreciat este și faptul că ani de zile, Viorel Martin a susținut rubrica de epigrame (și nu numai) din cadrul revistei *Independența Română - Independența prin cultură* cu prezentarea a zeci de creatori ai acestei specii literare.

*Epigrama ta va dăinui
Venită din acele lumi celeste
De acolo, nu te tânguie
Că aici, acum, prezentă este.*

Dumnezeu să-l aibă în paza lui deoarece aici a lăsat amintiri de neșters în sufletele noastre.

GRIGORE NELEPCU

IN MEMORIAM VIOREL MARTIN

Sfârșitul anului 2025 a venit cu o veste tulburătoare, ce ne-a întristat profund. Ne-a părăsit VIOREL MARTIN, poet, prozator, epigramist și publicist de mare valoare, membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Epigramuiștilor din România, precum și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Pentru mine însă, Viorel Martin nu a fost numai un scriitor și epigramist de excepție, pentru mine Viorel a fost un prieten de nădejde, un om adevărat. Timp de aproape 30 de ani am fost colegi de serviciu, ne-am sprijinit unul pe altul în momente grele, ne-am bucurat împreună de succese și le-am sărbătorit cum se cuvenea. A fost un inginer cum rar mai poți întâlni, un profesionist desăvârșit. Am pornit împreună acțiuni ce păreau imposibil de dus până la capăt. Am mutat instalații sau ateliere de producție întregi dintr-un capăt în altul al Bucureștiului, am repus în funcțiune într-o nouă locație o întreagă fabrică, am izbutit și datorită

modului plin de determinare în care acționa Viorel.

De asemenea, în particular, a fost lângă mine și atunci când mă băteam cu morile de vânt ale birocrăției pentru redobândirea conacului familiei de la Faraioanele, Vrancea.

La un moment dat, însă, drumurile noastre profesionale s-au despartit, dar ne vedeam tot mai rar și în alte momente.

Viorel s-a dedicat în totalitate, cu devotamentul lui extraordinar, împlinirii unui vis mai vechi: și-a făcut două edituri personale, apoi a înființat un cenaclu și o revistă dedicate epigramei românești de pretutindeni, pe care odată create le-a păstorit cu tenacitate, profesionalism și dragoste permanentă. A reușit, cu toată vitregia vremurilor pe care le trăim, să-și împlinească acest vis, timp de aproape două decenii.

Eu m-am retras din domeniul tehnic și am trecut, într-un fel la cultivarea viței de vie și mai ales la producerea vinului, ocazie pe care

Viorel , cu verva-i binecunoscută nu a ratat-o. La fiecare festival de epigramă, încerca să mă ia pe departe, întrebându-mă dacă vinul este tot la fel de bine îmbuteliat, nu cumva să se fi oțetit, deși cunoștea prea bine sintagma despre vinul vechi. Atunci știam că mai are vreo activitate în care îi vin epigramiști din țară, și că urma să îmi solicite o mică sponsorizare, măcar pentru premii dacă nu mai mult. Evident că prietenii nu se refuză!

Lui Grigore Nelepcu

*De când s-a profilat pe vin,
Descoperind a sa mireasmă,
Toți cunoscuții săi susțin:
Grigore, nu mai bea agheasmă!*

Este cea mai frumoasă amintire, de la un suflet minunat cu care am împărțit atâtea clipe frumoase, de neuitat.

Adio, prieten drag, Dumnezeu să te odihnească în pace și în lumină!

**GHEORGHE BĂLCI –
CHIȘINĂU**

IN MEMORIAM

ZEU

prietenului Viorel Martin

El ar fi vrut să aibă șapte vieți
Cu poante-adevărate la-ndemână,
Ca-n lumea asta plină de tristeți
O **Lume-a Epigramei** să rămână.

În toate-ar fi muncit, nu în zadar,
Cu suflet cald ce în coperti adună
Doar epigrame scrise cu mult har...
(Dar greu se face epigrama bună)

Știind că totul este trecător
Și ce ți-i scris alt'dată n-o să fie,
A tot muncit în viața lui - cu dor
De lucruri ce rămân în veșnicie.

Când îi veni plecarea-n infinit,
Trecu și Domnul pe-ale sale hărți
O urbe-aparte-n care a trăit
Și pâinea toată și-o dădea pe cărți.

Cum cerul și mai mult s-a luminat
Când a zburat prin el și-a ars fierbinte,
De-aici de pe pământ ar fi păcat
Să nu-i transmitem câteva cuvinte:
Poet îndrăgostit de-un simplu măr
Și de amurguri cu cireșe coapte,
Tu ne-ai lăsat la toți un adevăr:
Făcut-ai într-o viață, cât în șapte!

ÎN A CLIPEI TRECERE

Viața trece – când grăbit de nori,
Inima aleargă prin anii trecători,
O aripă bate într-un ceas
Rătăcind prin timpul ce-a rămas;
Ehe-hei și iarăși ehe-hei
La liman s-adună anii mei!

Mai rămâne să cuprind cu drag
Aripa cealaltă de pe prag,
Răzlețită de acea din ceas.
Tu, iubito, unde ai rămas?
Intru în amurg și-n negre văi
Nu mai pot să dau de ochii tăi...

Chișinău - 07.02.2026

**ION DIVIZA –
CHIȘINĂU**

ADIO, FRATE VIOREL!

L-am îndrăgit chiar din prima clipă când l-am cunoscut, la prima ediție a Festivalului „*Donici, cuib de-nțelepciune*“, organizat în toamna lui 1997, la Chișinău, de regretatul confrate Efim Tarlapan.

Vesel, jovial, mare sufletist, mare patriot român, un Om cu suflet de aur... Ținea să ne bucure pe fiecare dintre confrăți cu ceva... Îmi cunoștea pe dinafară câteva epigrame, pe care mi le recita de câte ori avea ocazia potrivită:

BANII ȘI CIORAPUL

Bogătanul fără cap
Ține banii la ciorap;
Banii n-au miros! declară...
Dar ciorapul te omoară!

UNUI AVIATOR RUS

Decolând din Krasnodar,
N-a ajuns pân' la Ciucotca,
Mai avea benzină, dar
I se terminase votca!“
Fiind un patriot român sincer,
desăvârșit, iubea enorm Basarabia,

românii din Basarabia, își susținea pe toate căile confrății epigramiști de peste Prut. Eram solicitați mereu să colaborăm la revistele pe care le edita sau care beneficiau de îngrijirea sa la București și în alte localități. În special, la *Independența Română* și la revista sa de suflet, *Lumea epigramei*. Publicam frecvent, aproape în fiecare număr. Iată că apare și ultimul, cu neasemuitul său blazon de iubire și dăruire, în amintirea sa luminoasă. Îți mulțumim pentru tot ce ai făcut frumos pe acest Pământ românesc, frate Viorel! Adio!

Deși ești dincolo de noi,
Nici azi nimic nu ne desparte;
În paradisul de apoi
Venim să mai lansăm vreo carte.

Și-nobilăți de grija ta,
De doru-ți sacru, Viorele,
Pe toți, când ne vei aduna,
Vom dăinui-n... parfum de stele!

**LEONTE NĂSTASE –
CONSTANȚA
MEMBRU AL UNIUNII ARTIȘTILOR
PLASTICI DIN ROMÂNIA**

Regret enorm de mult plecarea prietenului VIOREL MARTIN dintre noi.

De asemenea, menționez că am avut o colaborare bună la *Revista Lumea epigramei* unde acesta mi-a publicat multe caricaturi, începând de la primele numere și până în 2025. Odihnă veșnică, prietene!

LAURENȚIU GHIȚĂ

VIOREL MARTIN era un desăvârșit om de spirit și mereu era sufletul oricărui eveniment la care participa. Era în permanență cu o "întepătură" la îndemână, abia aștepta un "duel" cu spirit, așa cum numai epigamiștii pot purta.

Acum, că "**Moș Martin**" s-a dus, pe neașteptate, dezvelesc o filă dintr-un duel purtat la o ședință a Cenaclului Epigamiștilor Ingineri de la AGIR, condus cu dibăcie și diplomație de marele nostru prieten:

VM:

*Dragă Laurențiu Ghiță
Ești epigramist de viță,
Cu peniță și cu har?...
Sau ești unul de pahar?*

LGH:

Răspuns de petrolist:

*Spirit am, un pic de frondă,
De aceea-s lapidar,
Sunt epigramist de sondă,
Nu ca alții, de pahar!*

VM: Unui petrolist

*Te chem la masă, cu plăcere,
Ești un epigramist cu haz;
Ți-am comandat și ție bere,
Că nu știam că bei doar gaz!*

LGH:

*Bând cu paiul din pahare,
Bucuros te văd, nespus,*

Să mai vezi ceva în stare
Să stea drept și tare, -n sus.

VM: Replica 1

*Dragă, eu stau drept și tare
Și nu numai la pahare,
O susțin -și nu-s povești-
Fetele din București!*

LGH

Exagerezi și-i dovedit
Oricât încerci să o cotești!
Că... unde naiba ai găsit
Măcar o fată-n București!
Ah, ce vremuri! Adio, prietene Viorel!

LICĂ PAVEL – CONSTANȚA
MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR
DIN ROMÂNIA
MEMBRU AL UNIUNII ZIARIȘTILOR
PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA
MEMBRU AL UNUNII
EPIGRAMIȘTILOR DIN ROMÂNIA

PLECAT LA CER
PE ARIPI TRICOLERE

Încă nu pot să cred că Viorel
Martin a plecat la Cer!

Cu două zile înainte, îmi dăduse
telefon, să mă anunțe că a apărut
antologia la care trudise pentru a-i

aduna în paginile ei pe autorii la care
ținea foarte mult, numindu-i prieteni
de suflet. Mă considera unul dintre
ei și, deși din motive familiale, eu
m-am autoexilat de doi ani la Pontul
Euxin, el voia să-i fiu alături chiar de
la distanță. Fiindcă ne cunoșteam
de multă vreme, într-o perioadă fiind
chiar colegi de breaslă în Filiala
București - Literatură pentru Copii și
Tineret a Uniunii Scriitorilor. (Acum
activez în Filiala Dobrogea).

Voia ca, pe 15 ianuarie 2026,
să ne adune pe toți la o ședință a
cenaclului literar al AGIR, pe care-l
conducea, întru cinstirea Zilei Culturii
Române și spera să vin în București
pentru a citi din poeziile mele
patriotice, apreciate de el foarte mult,
cum mi-a spus de curând și doamna
inimii sale, distinsa scriitoare Magda
Sturdza.

De fapt, el însuși scria asemenea
versuri, simțind cu adevărat
românește. Dorea chiar ca membrii
cenaclului să vină la întâlnirile literare,
consacrate evenimentelor istorice,
precum Unirea Principatelor sau
Marea Unire, cu ținute ori insemne
adevrate: costume populare, ii sau
măcar cocarde tricolore.

Sunt convins că Viorel Martin a
plecat la Cer pe aripile tricolore ale
Cuvântului românesc!

De aceea, îl rog pe Dumnezeu
să-l păstreze în Lumina Sa!

Și poate că, acolo Sus, Viorel
Martin se va bucura că postează aici
versuri pe care le-aș fi putut citi la
ședința de cenaclu, unde n-a mai
ajuns!

Sunt versuri din cartea mea de
gazeluri *ARIPI DE FOC*, Editura
UZP, 2020.

GAZELUL CENTENARULUI

Dacă-mi îmbrac cuvântul într-o-
nflorată ie
Iar versul îl sculpez în fulgi de
păpădie,
Să plece-n zbor, s-aline adânci dureri
de timp,
Crucificate-n veacul ce sfâșie-o frăție,
Și dacă dintr-o doină de jale o să
plâng,
Fiindu-mi mult prea slab cuvântu-n
poezie,

Să pot convinge Cerul, că vreau pe-
acest pământ,
Cu fratele de sânge, destinu-n veci
să-mi fie
Unit ca altădată, e pentru că mă
doare
Și inima ce-ți bate-n afară, Românie!

GAZELUL DRAGOSTEI FRĂȚEȘTI

Ni-i timpul dat de-aceeași soartă,
Să-i punem, dar, zăvor la poartă
Și inimile noastre, frate,
Cum n-au de gând să se despartă,
Lăsa-le-vom, să bată, astăzi,
Ștergând blestemul de pe hartă.
Ni-i timpul dat, iubite frate,
Să luăm timpul de o toartă
Și, scuturându-l, în ogradă,
Să ne redea, azi, casa spartă!

GAZELUL REUNIRII

În roșul vin, tristețea-mi adeseori se-
neacă,
Iar dacă tu, cu mine, închini azi o
bărdacă,
Poate că bem acum minunea Învierii,

În inimă purtată, sub crucea noastră
dacă
Și astfel înviați, în noi, dacii cei
vajnici,
Dușmanilor, firește, nicidecum n-o să
le placă,
Dar ce ne pasă nouă, în sânge-avem
strămoși,
Ce vor astăzi UNIREA cu noi să o
petreacă!

GAZELUL EMINESCULUI

Când e chin melancolia
Și-n Cer pleacă Poezia,
Vin, la masa ta săracă,
Îngerii ce pot pustia
S-o îngroape în iubirea
Florilor ce-nfloresc ia,
Cu icoane de lumină,
Unde Pruncul și Maria
Rugăciunea ți-o ascultă,
Să-nflorească România!

**IONUȚ DANIEL ȚUCĂ –
CONSTANȚA**

**UN NOU CENACLU,
ÎNTR-O ALTĂ LUME**

Petrone, Moleșag, Ursei,
Astralus, Sașa, I. Bencei,
Ionescu-Quintus (amândoi),
Căpruciu, Cazimir... apoi...

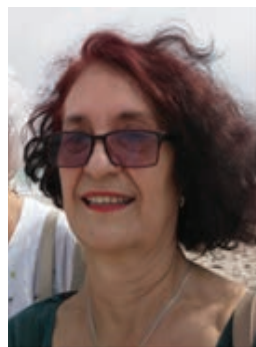
Îi mai adun pe: Tarlapan,
Pe Purcia, pe Cristian,
Pe Mihi, Albu, Nicomah,
Pe Nicolae, Filip... ah...!
Facile rime-n ochii-mi triști

Acum... Cândva epigamiști
Spumoși, în vervă, cu savoare
Și poante mii prin buzunare...

Ajunși... pe unde-or fi ajuns,
Le arde încă de împuns,
Iar gașca lor, deloc discretă,
Avea nevoie de-o gazetă

Și de-un redactor-șef model.
Așa că Martin Viorel
Acolo-i. Șade ca pe jar
Să dea revista la tipar...

Poezioara îi trece în revistă pe câțiva dintre epigamiștii plecați dintre noi în cei din urmă ani și pe care în bună parte autorul a avut onoarea de ai cunoaște. Pentru marele public, mai puțin în temă, dar și pentru posteritate, le dăm aici numele complete, în ordinea apariției în text: George Petrone, Mihai Moleșag, Nichi Ursei, Stelian Ionescu-Astralus, Ștefan Al.-Sașa, Ionel Iacob-Bencei, Mircea Ionescu-Quintus, Nelu Ionescu-Quintus, Dan Căpruciu, Ștefan Cazimir, Efim Tarlapan, Sever Purcia, Constantin Cristian, Nicolae Mihi, Eugen Albu, Nicolae Paul-Mihail (Nicomah), Nicolae Nicolae, Stelian Filip, Viorel Martin. Fie-le țărâna ușoară și amintirea veșnică!

FLORINA DINESCU

REGRETATULUI VIOREL MARTIN

Un patriot precum un scut,
Cu mintea ca tăișul lamei
Și cu talentu-i cunoscut,
E plâns de *Lumea epigramei*.

De frâie prins-a un pegas
Ce nu a fost prea înțelept
Ducându-l iute spre Parnas,
Lui Păstorel să-i țină piept!

Nu-i fuse epigrama chin,
Lui Viorel i-o duce dorul,
Că reciproc le-a fost amorul
Și numai unul... *Moș Martin!*

ALTE EPIGRAME

GEOPOLITICIE

Ducând o muncă nemiloasă,
Azi, îndreptându-se de șale,
Sisif e doborât de-angoasă:
Pământu-a luat-o rău la vale!

PEDAGOG DE ȘCOALĂ NOUĂ

Profesorul, apreciat să fie,
Abilități să aibă demonstrate,
Să știe bine și pedagogie,
Dar și-avansate cursuri de carate.

CONJUNCTURĂ

Noi fost-am pașnici pe acest
pământ,
Cu oameni blânzi în plaiul mioritic,
Dar azi luptăm cu morile de vânt
Când suflă-n ele un curent politic...

STABILITATE

Prostia-i cu lenea sudată,
Nu suntem la alții model,
Că astăzi, ca și altădată,
Francezii ne văd cam la fel.

RĂZBOI ÎN DELTA DUNĂRII

Cum pacea-i pentru mine o ispită,
Să-mi apăr trupul firav de avarii
Și viața să îmi fie liniștită,
Mai duc o luptă cruntă cu... țânțarii!

ION MICUȚ
PREȘEDINTE AL CENACLULUI
UMORIȘTILOR VÂLCENI
NICHI URSEI

A TRĂIT CU EPIGRAMA ÎN INIMĂ

Pe scriitorul Viorel Martin l-am cunoscut în anul 2010, când a venit la Râmnicu Vâlcea și a fost premiat la Festivalul Național de Epigramă, intitulat *Povestea vorbeii*.

Anterior, îi citisem creațiile în revistele de specialitate și în diferite antologii. Intrasem de puțină vreme în lumea intelectuală și rafinată a epigamiștilor și recunosc unele stângăcii în regulile epigramatice.

Ascultându-mi câteva catrene recitate în public, mi-a vorbit cu seriozitate și prietenie despre regulile stricte ale epigramei: să evit ideile și tematicile facile ori folosite repetitiv și insistent de epigamiștii consacrați. Spunea că românii au destule vicii și manifestări negative atacabile, dar desconsiderate pe calea literar-umoristică.

Datorită talentului și implicării sufletești și intelectuale în sprijinirea, consolidarea și extinderea operelor epigramatice, a generat în inima noastră sentimente de respect și admirație, ca urmare a acelor principii pe care le propovăduia.

Ca oltean, mă simpatiza și mă considera de-a lui. Mi-a dat câteva din volumele de cărți persoanele, cu care m-am delectat cu drag, dar m-a invitat și la festivalurile pe care le-a organizat și pe care le-a susținut și financiar, în Voluntari și București-AGIR.

De asemenea, ne-am reîntâlnit de mai multe ori în țară, unde se organizau asemenea festivaluri. Întotdeauna era o reală plăcere!

Cu toate că avea probleme cu sănătatea, îndeosebi în ultimii ani, pasiunea, devotamentul și dragostea pentru epigramă și epigramași nu s-a diminuat. A lucrat până în ultimele clipe ale vieții, la cizelarea acestor specii literare și la elaborarea diverselor editoriale. De remarcat ultima antologie colectivă, în care sunt publicați peste 70 de scriitori (printre care am avut onoarea să fiu invitat și eu), apărută la editura AGIR, cu titlul *Antologie literară. Proză, poezie și epigramă*. Am auzit că a ținut-o în mână, proaspăt tipărită, exact cu o zi înainte să plece dintre noi. Era entuziasmat că în ea sunt cuprinși majoritatea prietenilor lui, și mai ales că, aceasta va lăsa o dâră din perioada creațiilor noastre, în istoria literaturii române.

În anul 2011, m-a încunoștințat că dorește să editeze personal o revistă cu titlul *Lumea epigramei*, propunându-mi să particip cu cele mai bune lucrări, atât eu, cât și alți colegi de-ai mei, de la vâlcea, și din țară. Ceea ce i-a reușit cu succes.

În prezent, dețin întreaga colecție, de la numărul 1 la numărul 34, ca un dar al inimii sale. Spun cu părere de

rău că această *Lumea epigramei* a ajuns la ultimul număr.

Viorel Martin este o mare pierdere în lumea literară.

Să-i fie drumul lin spre lumea celor nevăzute și să ne inspire de acolo de sus!

OMNIPREZENȚĂ

Olteni cu ferme rădăcini
Trăiesc și între mărăcini;
Că înfloresc de-ți dau fiori...
Ajung mai toți, conducători!

SATISFAȚIE MEDICALĂ

De mergi la doctor fără plic,
Îți spune că nu ai nimic;
Găsește boli, de îl plătești,
Ș-apoi te-ntrebi cât mai trăiești!

PE LANURI OCCIDENTALE

Că-i în UE țărăncuța,
Nu mai seceră prin lanuri,
Astăzi are alte planuri:
Schimbă pe la nemți ploscuța.

PARADOXUL DIN SPITALE

Bună-i forma de coplată
Că-l ajută pe bolnav,
În momentul cel mai grav,
Ca în nări să-i bage vată.

LEII VITREGI

La cei cu sapă în spinare
Miroase banul a sudoare;
Dar banii la nivel înalt
Au doar arome de asfalt!

INVIDIOȘII

Nu mă surprinde că oltenii
Au fost loviți cu epigrame,
Așa se-ntâmplă de milenii:
Să dai în pomii plini cu poame.

TROIENIȚII LENEȘI

Sub zăpadă, sinistrații
 Au cerut cu disperare,
 Să le facă azi soldații,
 Înspre cârciumă, cărare.

OLIMPIADA RURALĂ

Pe uliță sprintează unul,
 De nu-l întrece nici lăstunul
 Și peste șanțuri se aruncă,
 Din spate, alergat de muncă!

ȘACALII

Am strâns din vie rodul muncii,
 Cu neamurile și cu pruncii.
 Și când l-am pus să fermenteze,
 Sosi și fiscul... să-l taxeze!

MILOSTIVENIE

Vedem la UE bunătațe:
 Că din alese sentimente,
 Ne tot trimite alimente
 Din stocurile expirate.

PREMEDITARE

Un boschetar, la ananghie,
 Dorind să intre-n pușcărie,
 Șutește banii de la unul,
 C-aici e gratuit Crăciunul!

**CĂTĂLINA ORȘIVȘCHI -
 SUCEAVA**

Cu lacrimi în ochi, cu tristețe nemărginită am citit deunăzi despre dispariția unui om pe care l-am cunoscut, l-am admirat și l-am iubit: scriitorul VIOREL MARTIN.

Pentru căldura sufletului său mare în care am încăput noi toți, epigamiștii și, mai ales, noi, cei ce suntem ingineri și ne închinăm cu trup și suflet reginei noastre, Epigrama, pentru zâmbetul lui fin și bucuria ce i se citea pe chip când ne întâlneam, pentru talentul său în ale scrisului, pentru blândețea din ochii lui senini și din glas, pentru tot și pentru toate laolaltă, îi vom păstra vie, cu toții, amintirea.

S-a dus mult prea devreme să le recite îngerilor, acolo sus, epigrame și poezii sau poate să îngrijească și acolo o revistă de umor care să aducă zâmbete printre cei ce îi deslușesc slova ori poate s-a dus pentru că a vrut să se întâlnească în ceruri cu alți confracți ce au plecat, rând pe rând, lăsând un gol imens în sufletele noastre. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

IN MEMORIAM VIOREL MARTIN

Te-ai dus mult prea devreme printre stele;
Să-ți spun „adio” n-am avut răgazul;
În jur tu ai lăsat doar clipe grele
Și ne-ai înlăcrimat la toți obrazul.

Ajuns-ai printre îngeri și aproape
Ți-s alte inimi ce au fost zidite
Ca și în Ceruri, sus, să se adape
Cu fraze și cuvinte meșterite.

Aici aveai atâtea de făcut,
Dar ai plecat în lumea ta, grăbit
Și printre cunoscuți ai așternut
Regrete multe, doliu nesfârșit.

Tu drag ne-ai fost mereu, și ca pe-un frate,
Toți te-am văzut și știi că te-am iubit!
Azi ne desparte o eternitate,
Dar ne-om vedea la timpul convenit...

Cum sigur ai citi cu drag și-acum
O epigramă sau o poezie,
Pe-aripi de gând, cu toți, ți-om pune-n drum
În Ceruri, printre stele, o făclie

Să-ți lumineze calea tot mereu,
Să-ți amintești de noi, cum ne-ntâlneam
Și de revista-n care, -n curcubeu
De scrieri, dintre file, surâdeam.

Noi am rămas aicea mai săraci,
Doar cu-amintirea ta ce ni-este vie
Și-am vrea să ne vorbești, dar azi tu taci
Și dor ne-o fi de tine-o veșnicie.

VULPAȘU VASILE
MEMBRU AL UNIUNII ZIARIȘTILOR
PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA
MEMBRU AL UNIUNII
EPIGRAMIȘTILOR DIN ROMÂNIA
MEMBRU AL ASOCIAȚIEI
INGINERILOR DIN ROMÂNIA

VIOREL MARTIN, scriitor -poet, prozator, epigramist-, jurnalist, editor.

Îmi este foarte greu să scriu la trecut de un om deosebit, cu un caracter ireproșabil, inteligent, sensibil, onest și generos, gata oricând să-ți vină în ajutor.

Pe Viorel Martin l-am cunoscut cu mulți ani în urmă, în cadrul Cercului „Ing. - Epigrama” și Cercului „Literar - Ing”, din cadrul Asociației Generale a Inginerilor din România, din care ambii făceam parte, ca ingineri-scriitori, al cărei Președinte a fost și este distinsul fost ministru, ing. Mihai Mihăiță.

Eu eram un simplu membru, iar domnia sa era președinte de cenaclu, ocupându-se de funcționarea acestor cenacluri și de întrunirile lunare, unde aveau loc adevărate lecții pedagogice în domeniul creației literare (poezie, epigramă, proză).

Era suflul celor două cenacluri, angrenând iubitori de literatură și umor, atât din rândul inginerilor, cât și din rândul altor categorii – membri simpatizanți, animați de miracolul creației literare.

De câte ori ne întâlneam vorbeam de modul în care ne desfășuram activitatea de inginer, cât și de implicarea în actul literar și jurnalistic.

Era un perfecționist, nu accepta deviații de la o prozodie veritabilă, iar în cazul epigramelor, insista ca poanta să fie cu adevărat esența de calibru tare.

Nu accepta jumătăți de măsură, insista până ce totul era ireproșabil, bun de tipar.

De altfel, creațiile sale epigramatice sunt o emblemă pentru creațiile de gen, fiind un exemplu pentru generația sa, cât și pentru tinerele generații de creatori.

Era înclinat către tot ce era frumos și pe deasupra avea simțul umorului, încât niciodată nu te plictiseai în prezența sa.

Trebuie spus că a fost un continuator respectabil al marilor înaintași epigramiști, fiind director fondator al revistei naționale *EPIGRAMA*, serie nouă, revistă a Uniunii Epigramiștilor din România.

Viorel Martin a fost unul dintre fondatorii Uniunii Epigramiștilor din România, membru al Uniunii Scriitorilor din România și membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, ca o dovadă a calităților sale scriitoricești și jurnalistice, de necontestat.

A fost directorul fondator al revistei *LUMEA EPIGRAMEI*, o revistă de TOP, foarte apreciată.

A inițiat Festivalul de Epigramă din București și s-a numărat printre organizatorii Festivalului de Epigramă Voluntari, în ambele am fost invitat de trei ori și „recompensat” cu MENȚIUNE.

Ca director de reviste și director de festival, a fost un descoperitor de talente și un bun organizator, într-un cuvânt, a fost: „Omul potrivit la locul potrivit”.

Ca o ironie a sorții, pe 15 decembrie 2025 m-a sunat Viorel Martin, comunicându-mi că este gata „*Antologia Literară, Proză, Poezie și Epigramă*”, pe care a coordonat-o, și abia ieșise de la tipar, iar pe 16 decembrie am aflat că Viorel Martin, datorită unui infarct, nu mai este printre noi. Ca să vezi, incredibil! Am amuțit și o neliniște mi-a cuprins sufletul, am pierdut un prieten drag, căruia nu știu dacă cineva îi poate reproșa ceva.

Peste câteva zile am primit antologia, această culegere cu texte și autori admirabili, dar Viorel, Viorel Martin nu mai era, a plecat acolo sus, iar noi îl vom privi cu aceeași admirație și recunoștință, de aici, de jos!

Creația sa, amplă și valoroasă, va sta mărturie peste timp, ca un adevărat îndrumător în ale creației literare și umoristice.

Dumnezeu să te odihnească în liniște și pace, prieten drag!

Am să te port mereu în gândurile mele!

Madrigal. Viorel Martin

Era plin de viață, - n putere,
Creația-i era rutina,
(Al său punct forte de avere),
Dar repede a tras...cortina!

Epitaf. Viorel pare a spune

Nici un pic nu m-a durut
Că ce-am scris e lucru sfânt,
Bogăția ce-am avut
Am lăsat-o...pe pământ!

Epitaf regretatului Viorel Martin

Multe-n viață a proiectat
Păcat că inima i-a stat,
Prin rodul minții și firii
Loc își lasă...nemuririi!

Epitaf creatorului Viorel Martin

A trecut cu greu prin viață
 Dar se rupse ca o ață,
 Vor găsi acei ce scurmă
 C - a lăsat multe în urmă.

Tragic epitaf

O jalnică întristare,
 Cu toții l-am văzut plecând,
 A ajuns în locu-n care
 Nu își dorea așa curând.

Epitaf unui prieten (V.M.)

Ne-a părăsit și rău ne pare,
 Un om de bine, educat,
 Prin ce- a făcut, și nu-i mirare,
 Pe foarte mulți a eclipsat.

**Ing. Maria Vulpașu, membru UZPR
 Madrigal, în onoarea lui Viorel
 Martin**

Mulți îi dau acum dreptate
 Și îi văd a sa valoare,
 C-a trăit cu demnitate
 Făr' rabat de la onoare.

Epitaf. Viorel Martin

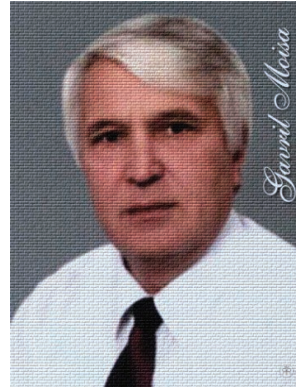
Un om distins și elevat
 Martin îi greu de egalat,
 Cum curat a fost ca neaua
 Pe cer i se-aprinse steaua!

Epitaf creatorului Viorel Martin

A trecut cu greu prin viață
 Dar se rupse ca o ață,
 Vor găsi acei ce scurmă
 C - a lăsat multe în urmă.

Epitaf lui Viorel Martin

Porți de lumină a deschis
 Și de ce-i bun nu s-a dezis,
 Cel ce viața-și făcu album
 A plecat pe ultimul drum!

GAVRIL MOISA
CLUJ NAPOCA

**VIOREL MARTIN,
 INGINERUL EPIGRAMEI**

Vremea trece, vremea vine,
 la fără milă cu-al ei val,
 Un om și tânăr și de bine
 De lângă noi, sus în astral.
 E inginerul cu mult har
 Din *Lumea epigramei*,
 Prin rime el și-a ignorant
 Propriul tragism al dramei.
 Te-ntrebi azi, cu temeinicie,
 Dac-or mai fi oameni ca el?
 Cu arta-n piept ca o făclie,
 Să ardă pentr-un trainic țel?
 S-a dus în grabnică tăcere
 Un nume îndumnezeit,
 Dar **VIOREL MARTIN** nu piere,
 În marmură înmărmurit.
 Ca Spirit liber printre stele,
 Eliberat de trupul greu,
 Va fi-nălțat mai sus de ele
 Ales fiind de Dumnezeu.
 Numai pe cruce tricolorul
 În vântul serii se mai zbate,
 Știindu-ne suspinul, dorul,
 Dar el s-a dus... s-a dus departe!

EPIGRAME:**PROPUNEREA LUI...MOISA**

Să-l punem între corifei -
Un gest firesc, ce nu e greu,
Că argumentele-s cât vrei
Și-i de acord și...Dumnezeu.

MOȘ MARTIN EPIGRAMISTUL

S-a dus cu sufletu-implinit
Cuprins de bucuria faimei,
Că va rămâne nesfârșit
Un stâlp în *Lumea Epigramei!*

LA ETERNA EPIGRAMĂ

Venea cu multă încântare,
Nu l-am văzut odată trist,
Cu inima lui foarte mare
Și ștaiful de epigramist.

EPITAFUL MEU

Din tot ce Dumnezeu mi-a dat
Nimic nu va rămâne-n univers,
Nici titluri nici ce-am adunat
Decât o epigramă și un vers.

CÂND VOI PLECA

Când voi pleca din astă lume,
Să nu vă văd cuprinși de vreo durere,
De viața mea cu toți să faceți glume,
Că ne-om vedea la prima înviere.

N-aduceți flori, nici jerbe, nici cununi,
Nu spuneți vorbe mari și trecătoare,
O lacrimă în suflet dă minuni
Credinței mele-n viața viitoare.

Nu vă-ntristați de clipa despărțirii,
Oricât ar fi acum de-ntunecată,
Lăsați să zburde clipele iubirii,
Că m-am născut să nu mor niciodată.

Când voi pleca, să nu mă plângeți,
Plec împlinit și fără să fiu trist,
Și toți ce-n jurul meu mai sunteți
Păstrați-mă pe veci *poet-epigramist*.

**VIORICA GĂINARIU TAZLĂU –
BAIA MARE**

RECUNOȘTINȚĂ VEȘNICĂ

Sunt momente în viața noastră, când anumite evenimente sunt șocante și ne lasă fără cuvinte. L-am cunoscut personal pe scriitorul și jurnalistul bucureștean **VIOREL MARTIN**, care mi-a acordat atenție, încredere, cu privire la calitatea epigramelor mele și îi sunt recunoscătoare pentru faptul că, de câte ori avea ocazia, mă promova atât în revista *Lumea epigramei*, cât și în alte reviste literare. Iar faptul că am fost printre cei acceptați să fac parte din antologiile AGIR, inclusiv din cea ieșită recent de la tipar: *Antologia de proză, poezie și epigramă AGIR*, a însemnat foarte mult pentru mine, evident invitată în calitate de membru simpatizant.

Am avut onoarea de a fi premiată la Ediția a IV-a – Voluntari, la Festivalul Național de Epigramă din 19-20 Noiembrie 2016. Au fost momente de neuitat pentru mine.

Plecarea șocantă a celui care a făcut istorie în rândul epigramei, întrucât a fost printre membrii fondatori ai Uniunii Epigramiștilor

din România, cât și inițiatorul revistei *Epigrama*, ulterior și a revistei *Lumea epigramei*, în calitate de Director, a lăsat un gol imens în rândurile creatorilor de umor.

Este de apreciat inițiativa familiei de a aduce prin intermediul acestui ultim număr, un pios omagiu domnului Viorel Martin, ocazie cu care avem posibilitatea prin puterea cuvântului scris, să îi transmitem numai gânduri de compasiune, precum rugăciunile care să se înalțe la ceruri, ca Dumnezeu să ne audă și să-i lumineze sufletul în Împărăția Sa.

TOȚI TE VOM URMA

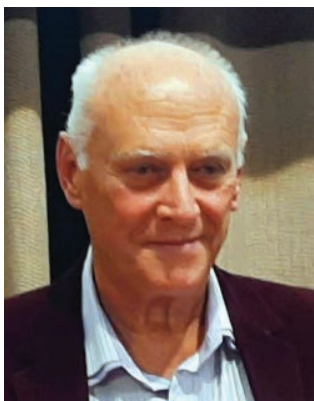
AGIR și cei ce am rămas,
Vom aștepta un semn, ce-n fine,
Acolo unde faci popas
Cu îngerii te simți mai bine.

REGRETE

Ne-ai publicat pe mulți cu epigramă,
Am scris și eu, dar astăzi vin
Cu toți-avem suspin și-i mare dramă,
Nu-l mai avem pe Moș Martin.

Ai fost mereu cu cei de sus
Talent și suferință, dar cu haz;
Rămâne-acum când tu te-ai dus
O „**LUME A- EPIGRAMEI**” în necaz!

ION MORARU - GALAȚI
CLUBUL UMORIȘTILOR VERVA

Încă nu-mi vine să cred că poetul și epigramistul de excepție, **VIOREL MARTIN**, a plecat recent dintre noi. Fost director al revistelor **EPIGRAMA** și **LUMEA EPIGRAMEI**, OM de mare valoare morală și profesională, admirat și prețuit de toată suflarea epigramatică din țară, **VIOREL MARTIN** a contribuit decisiv la popularizarea și perfecționarea epigramei românești de-a lungul multor ani. Pentru asta, îi suntem cu toții recunoscători și regretăm din toată inima, plecarea lui mult prea devreme.

Dumnezeu să-l ierte și să-l ocrotească!

UNOR MAGISTRAȚI

Sunt acei ce-și umflă pieptul,
Dând decizia greșită...
Chiar de au la bază dreptul,
Ei ades o dau...cotită!

OMUL DE LA GHIȘIUL PRIMĂRIEI

Stând la coadă, într-o rână,
Fac o cerere de mână
Și-mi răspunde-ntr-un târziu,
Printr-un...deget mijlociu!

LA MATERNITATE

Soțul vrea băiat îndată,
Soața ar dori o fată,
Dar a fost consens deplin:
S-a născut un...androgen!

DORINȚĂ

Mă rog mereu la Sfinți și Dumnezeu,
Ca-n viață fericit să fiu și eu,
Dar nu exagerat, în niciun fel,
Precum e...Patriarhul Daniel!

„PROGRES” ROMÂNESC

Astăzi, pe al nostru plai,
E la fel ca în Dubai,
Fiindcă lucrul este cert:
Se muncește...„în deșert”!

UNUI MEDIC CIUDAT

Are la parter garaj,
Lângă camera de gardă,
Cabinete la etaj
Și ceva pe la...„mansardă”!

CRIZA DE ULEI

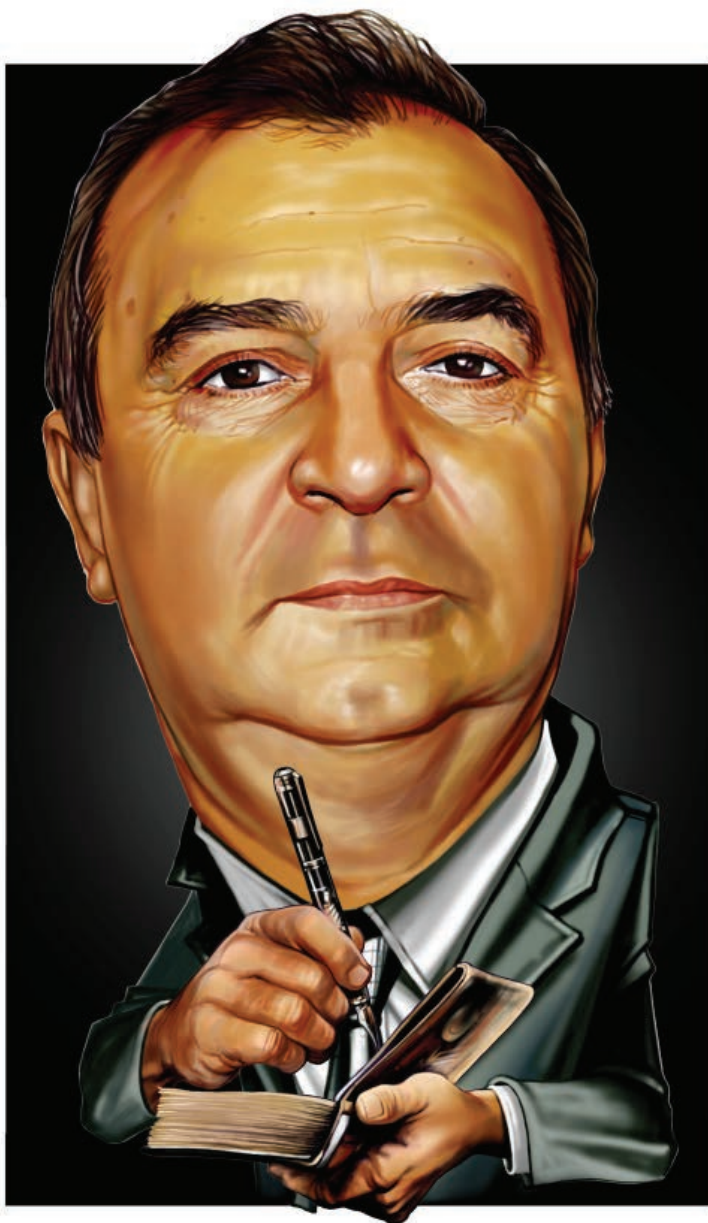
Ca să-mi prepar în casă hrană,
Mai am ulei, cu-așa scumpete,
În candela de la iconă
Și în tabloul din perete!

ROMEO RĂILEANU
MEMBRU AL UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI DIN ROMÂNIA

Despre prieteni, numai de bine!

Mă doare plecarea lui Viorel Martin. Chiar îmi lipsește! Dar i-am lăsat și eu amintiri din creația mea. Au ajuns arhicunoscute atât prin albumele mele, cât și prin cărțile lui. Drum bun în lumea nevăzută!

**MARIANA POPA POTAISA –
BRAȘOV**

VIOREL MARTIN – SCRITOR

Vine pe furiș lumina
Îți pătează degetele de poezie
Oare, timpul urcă tumultuos ?
Rază de soare poposește pe
fruntea-ți
E vremea inspirației divine,
Lungi sunt tălpile nopții !

Meditația Cosmosului s-auzi,
Anotimpurile să plutească,
Răsfățat în cer fi-vei de grațioasa
datorie a scrisului,
Tăcerile-s izgonite din condei.
Imnul iubirii-n vers tresaltă,
Netrăirea, odihna-ți să vegheze !
Mariana și Ovidiu Popa

SCRISUL DIN VIS

Mi-am văzut sufletul în vis,
proiectat era în culori, în litere
se contopeau, apoi se desfăceau
plutind spre
bolta cerului.

De unde oare, au venit?
Din iubire au descins ?
Culeg cuvintele din cupola unui
sentiment fluid
venit de la Dumnezeu.
Timpul salută ziua, face loc
umbrelor care rodesc noaptea,
cerul devine electric, albastru
difuzează o stare de grație.
Inspirația vine tiptil,
fâlfâie, aduce cuvinte scoase din
clepsidra anilor coborâți din lumina
serii
după roșu apus.
E târziu, slovele se destramă,
apoi se adună, sorb miere din flori,
eu devin
sora albinelor,
scrisul adoarme pe albul virgin al
foii.

IUBIREA DE ȚARĂ

Din sfinte ogoare moștenite
alipite ființei mele, grație
iubirii de țară, o nebănuită
comoară din ancestral coboară.
Plutesc în astral și pe pământ,
sunt rugă, smerenie și sficiune,
ascult zvonul de izvoare
ca o chemare din munți.
Spre țară
să coboare liturgica lumină,
ca-ntr-un imn să mă înfășoare.
Tulburător imn!
Sublimul moment mă înalță!

ÎNGERII TE-AU RIDICAT

Când ziua ți se pare întuneric
nesfârșit,
când drumul îți este plin de cruci,
când nemișcarea ți se pare oarbă

și zvon de prăbușire e rostit de
trupul plin de răni, ridică-ți ochii spre
cer,
potolește-ți setea cu o rugă
interioară,
speranța veni-va peste suflări
tămâiate din alba lumină izvorâte.

Ai căzut ca o floare zdrobită,
călcată în picioare, chiar sufletul
în uscăciune s-a topit.
O, suflete cernit, în rugă să rodești!
Adiere albă va pătrunde în tine
și-n încăpere, bezna va dispărea,
sufletul va sclipi ca un diamant.
Îngerii te-au ridicat de la pământ,
s i g u r vei auzi liturgia ta
interioară.

**CARMEN RĂILEANU – INGINER,
PROF. UNIV. DR. VASILE
RĂILEANU -
PROFESOR EMERIT AL ACADEMIEI
DE STUDII ECONOMICE BUCUREȘTI**

**CUVÂNT DE SUFLET PENTRU
CEL CE A FOST, ESTE ȘI VA
FI ÎN SUFLETELE NOASTRE,
SCUMPUL ȘI IUBITUL NOSTRU
PRIETEN
VIOREL MARTIN**

Am avut bucuria de a îl cunoaște pe Viorel din anul 1980, iar soția mea Elena-Carmen a fost colega lui de facultate. De atunci Viorel a fost prezent în viața noastră ca un adevărat prieten. Deși cuvintele se dovedesc sărăcicioase în a reflecta personalitatea prietenului nostru VIOREL MARTIN vom încerca să exprimăm în câteva cuvinte cine a fost pentru noi VIOREL MARTIN.

În cariera sa profesională, ca și în alte componente ale profesiei de inginer Viorel a excelat prin creativitate și rigoare, ambele potențate – așa cum am mai remarcat – prin modul apropiat, colegial de comportament, inclusiv cu tinerii aspiranți la atingerea unor cote cât mai ridicate de performanță în profesia aleasă. A avut ceea ce se numește „har profesional”, aceea inefabilă capacitate de a transmite nu numai cunoștințe, ci și comportamentul care generează nu numai prestigiu, ci și încredere. Desigur, impresionează aria preocupărilor sale, însă remarcabile au fost și modalitățile prin care a transmis cunoștințele, faptul că

acestea nu erau considerate doar un simplu exercițiu intelectual, ci temelia unui mod de viață, de muncă pus în serviciul public, concept care îi era nu numai drag, ci și neabătută călăuză în acțiune.

VIOREL MARTIN s-a personalizat ca un spirit dinamic, care te acoperea cu policromia acțiunilor și inteligența soluțiilor, în cele mai multe cazuri fără replică. Prin alternanță, după caz, era când serios, când vesel, preocupat și detașat, exigent și îngăduitor, transparent și fidel. Era un om increzător pe care nu l-a speriat nici măcar propria imagine într-o oglindă spartă. Oltean de origine, a căutat tot timpul surâsul, veselia, optimismul și sensul adevărat al vieții. A trăit frumos și a plămădit toată viața sa multe și bune. Riguros ca un principiu în căutarea perfecțiunii calme și drept, s-a impus prin clarviziune și nemulțumire, căutare și găsimă. Fără a exagera apreciem că VIOREL MARTIN a avut credința misiunii asumate.

În toate momentele carierei sale de excepție nu lăsa niciodată să se vadă, să se simtă povara propriei responsabilități. O responsabilitate imensă. Se afla mereu cu un pas înainte prin idei, prin acțiuni temerare, prin asumarea riscurilor, dar n-a pierdut niciodată contactul cu toți cei care l-au urmat, mergea cu ei cot la cot, cu o modestie ieșită din comun. A răsplătit încrederea cu încredere, recunoștința cu recunoștință, loialitatea cu loialitate. N-a acceptat niciodată aventurismul, nici în exercitarea profesiei și nici în manifestările publice. Prin

fervoarea sa intelectuală ajuta să se pună în valoare, la cote tot mai înalte, capacitățile colegilor, ceea ce permitea ca fiecare să slujească obiectivele comune cu tot ce avea mai bun ca profesionist, ca membru al Comunității. Optimismul reprezenta starea sa naturală de a fi. Aprecia firescul și detesta mimetismul, oportunismul, lingușeala, tot ceea ce era contrafăcut.

În momentele de mare durere ale despărțirii de domnul VIOREL MARTIN, numeroși colaboratori, colegi, specialiști de prestigiu din diverse domenii de activitate, conducători ai unor organizații profesionale, precum și alte personalități au exprimat, cu sinceritate, sentimentele lor de profund regret și prețuire față de cel dispărut. Toate au conturat ceea ce a reprezentat profilul său uman. Nimic din ceea ce poate defini un semen de-al nostru, care s-a caracterizat, fără încetare, prin viziune, creație, dăruire față de cei mulți și dragoste față de tânăra generație n-a fost uitat atunci când s-a evocat viața și drumul de muncă, fără preget, al domnului VIOREL MARTIN. S-a dovedit, însă, că sunt prea puține și nu suficient de expresive cuvintele care să exprime, la întreaga lor valoare sentimentele cu care a fost înconjurat și este omagiat și după plecarea sa în Ceruri, cel care și-a legat bunul său nume și renumele de rezonanță națională și de ceea ce a reprezentat un crez în viață, o operă care va dăinui de-a pururi.

La împlinirea a 40 de zile de la trecerea sa la cele veșnice, scumpul,

dragul și iubitul nostru prieten **VIOREL MARTIN** inspiră, în continuare și va inspira veșnic acele gânduri și fapte care îl fac pe orice om să-și manifeste liber opțiunile profesionale și civice și să se dedice binelui public, așa cum a făcut-o cel care ne-a părăsit doar fizic. Moștenirea de creație și de suflet pe care ne-a lăsat-o face parte din tezaurul profesional și etic al tuturor profesioniștilor români și nu numai. Este o moștenire care poartă pecetea unității unor profesii de seamă, inginer și scriitor, a conștiinței datoriei împlinite, a umanității în expresia ei cea mai înaltă.

Fie-i memoria ocrotită și perpetuată pe măsura faptelor sale memorabile!

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

IONEL MARIN
PREȘEDINTELE ASOCIAȚIEI
CULTURAL-UMANITARĂ BOGDANIA
FOCȘANI,
REDACTORUL ȘEF AL REVISTEI
BOGDANIA, MEMBRU UZPR

VIOREL MARTIN, POETUL-
EPIGRAMIST CĂTRE CER...

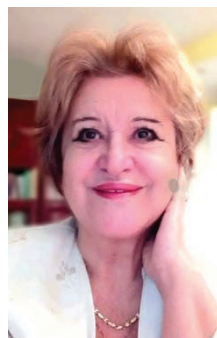
Desigur fiecare dintre noi avem un parcurs, un drum de călătorit prin viață. Omul rămâne singura ființă dornică de Absolut, de Veșnicie. Poetul-epigramist **Viorel MARTIN**, cu un umor de rară finețe, a scris despre problemele majore ale vieții, dând prin fabule și mai ales epigrame, sens major și rost divin creației literare. A inițiat și fondat reviste de epigramă, a condus șapte ediții ale Festivalului de epigrame Voluntari, București-AGIR. A dăruit mult talent și implicare în promovarea, la înalte cote a epigramei elevate, plăcute, educative. Poezia lui Viorel Martin este precum o candelă aprinsă cu lumina iubirii de neam și de cultura română. Din 2011 a coordonat cu însuflețire *Cercul Ing-Epigrama* și în anul 2024 și *Cercul Literar Ing*, ambele din cadrul AGIR. A coordonat realizarea în condiții impecabile a

Antologiei literare. Proză, poezie și epigramă, la Editura AGIR din București. Deși cunoșteam starea de sănătate a maestrului Viorel Martin, speram că nu ne va părăsi așa de curând.

Pe 16 decembrie 2025 a fost chemat în lumea îngerilor. La înmormântare numeroși foști colegi, scriitori și oameni de cultură au omagiat întreaga operă și adresat cuvinte de înaltă apreciere pentru scriitorul care în întreaga viață a dovedit o mare pasiune pentru cuvântul scris, pentru literatura română, pentru omul care a realizat punți de înțelegere și iubire între generații.

Și revista Bogdania a publicat în ultimii 10 ani creații originale, autentice, unice marca Viorel Martin. Chipul său blajin și vocea caldă, convingătoare, a rămas în inimile noastre.

Nu te vom uita! Drum lin către steaua cu numele tău! Odihnă veșnică în Împărăția cerească!

ELENA ARMENESCU
MEMBRĂ A SOCIETĂȚII MEDICILOR
SCRIITORI ȘI PUBLICIȘTI DIN
ROMÂNIA
MEMBRĂ A UNIUNII SCRIITORILOR
DIN ROMÂNIA
MEMBRĂ A UNIUNII JURNALIȘTILOR
PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

SCRIERILE – VOCEA NESTINSĂ A AUTORILOR

Dintre scriitori, epigramaștii fac excepție: au spirit de observație dublat de ironie și umor. Ce am mai putea adăuga? Epigramaștii ocupă un loc aparte în literatură deoarece transformă brevitățile într-o armă de precizie. Pe lângă spiritul de observație și umor, iată alte câteva trăsături care îi definesc:

- Economia de mijloace: Epigramaștii trebuie să spună în patru versuri ceea ce un romancier spune în zece pagini. Este „chirurgul” literaturii, tăind orice detaliu inutil pentru a ajunge la esență.

- Arta „poantei”: O epigramă reușită depinde în întregime de ultimul vers sau ultimul cuvânt. Această răsturnare de situație neașteptată este cea care produce declicul intelectual și râsul.

- Rolul moralizator: De cele mai multe ori, sub masca glumei,

epigramistul sancționează viciile, prostia sau parvenitismul. Este, în esență, un critic social care „îndreaptă moravurile prin răs” (ridendo castigat mores).

- Stăpânirea limbajului: Ei sunt maeștri ai jocurilor de cuvinte și ai dublului înțeles. Capacitatea de a exploata ambiguitățile limbii române este esențială pentru a crea acel „spirit” despre care am amintit.

Cu mulți ani în urmă, invitată de epigramistul George Zarafu să asist la desfășurarea întâlnirii dintre epigamiști - de la Bușteni, cu precizarea: „ n-o să-ți pară rău”- am avut prilejul să constat că acest eveniment reunește pe unii dintre cei mai valoroși epigamiști prin diversitatea temelor abordate, și „duelurile” verbale. Astfel, am cunoscut mai mulți scriitori printre care și pe epigramistului și poetul Viorel Martin (n.19 mai 1953 - d.16 decembrie 2025). Ne-am întâlnit ulterior în mai multe împrejurări legate fie de evenimente culturale, fie de sănătate, dar îmi amintesc și de două vizite făcute lui George Zarafu care era suferind și nu se mai putea deplasa: una la domiciliu și alta într-un stabiliment pentru seniori, când de fiecare dată au uitat de precaritatea sănătății și spiritul li s-a aprins gata de a mai da o „bătălie” pe câmpia necuprinsă a cuvintelor alese special: unele să înțepe, altele să mângâie.

În epigramele lui Viorel Martin, am regăsit elementele menționate mai sus. De pildă, este cunoscută perioada dinaintea de anul 1989 (poate se mai practică și azi) când o lucrare nu era aprobată de șef dacă nu era luat coautor, ca în epigrama:

Dosar de invenție

Prin definiție, de bază,
Să iei că șeful nu semnează;
Devine binevoitor
Doar dacă-l iei... coautor!

După 1990, bineînțeles că partidele politice aflate la guvernare au furnizat multiple situații și teme de abordat în epigrame. De pildă:

Pensionarul și PSD

Eu îi votez de bună seamă
Că mi-au promis furcoi de bani
Și-mi fac o pensie babană...
În treizeci, patruzeci de ani!

Un anumit comportament social practicat pentru atingerea unor scopuri discutabile, nu a fost ocolit:

Chemare

Azi vecina mea bălaie
Mă așteaptă c-un gând bun;
I-a căzut perdeaua-n baie
Și mă cheamă... să i-o pun!

Deși biografia lui Viorel Martin este cunoscută, amintesc faptul că a debutat în poezie, în 1965, la revista *De ziua Republicii*, editată de Palatul Pionierilor din București, sub redacția lui Mircea Sântimbreanu.

A colaborat la publicații precum: *România literară*, *Lucaefărul*, *Dimineața cuvintelor*, *Literatorul*, *Urzica* și altele. A publicat peste 20 de volume (poezii și proză pentru copii) la care adăugăm: *Epigrame și poezii umoristice*, *Ar fi de răs dacă n-ar fi de plâns*, *Un inginer în lumea epigramei*, *Sunt cu ochii pe voi* etc.

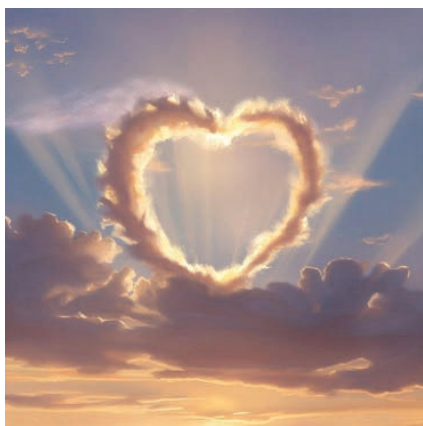
Viorel Martin a primit premii

literare, printre care și Premiul pentru *Cartea Anului 2012 acordat de Filiala București – Literatură pentru Copii și Tineret a Uniunii Scriitorilor din România*, și numeroase premii obținute la festivalurile de epigramă de la Cluj, Craiova, Brașov, Iași, Chișinău, Târgu Jiu, Brăila și alte orașe.

A inițiat ziarul de umor *Scaiu* (1991-1994), revista trimestrială *Epigrama*, revista *Cacealmaua* și *Lumea epigramei*, revistă trimestrială de umor, pe care a inițiat-o și a condus-o până la sfârșitul vieții.

Demn de amintit sunt evenimentele culturale organizate la AGIR în ultimii ani, cu prilejul fiecărei Zilei Naționale a României și Zilei Culturii Naționale, când recomanda participanților să vină îmbrăcați în costum popular, urmându-i exemplul. A fost un patriot adevărat care și-a iubit țara și neamul cu portul și obiceiurile. Poeziile lui patriotice vor rămâne în sufletele noastre, precum și în istoria literaturii române.

Prin încetarea din viață a lui Viorel Martin, societatea românească și literatura, în special cea umoristică, dar și cea pentru copii suferă o regretabilă pierdere.

**ȘTEFAN BUTUCEA –
BRAȘOV**

IN MEMORIAM VIOREL MARTIN

Astăzi, nu ne este ușor să vorbim despre tine, dragul nostru prieten. Pentru că tu erai omul cuvintelor bine așezate, al zâmbetului strecurat inteligent printre gânduri, al adevărilor spuse cu umor și eleganță. Ai știut să faci lumea mai suportabilă prin epigramele tale, să îndulcești realitatea fără să o minți și să spui lucruri grele într-un mod care ne făcea să zâmbim, nu să ne încruntăm.

Ai fost un epigramist adevărat: fin observator al firii omenești, ironic fără să fii răutăcios, lucid fără să fii rece. În patru versuri reușeai uneori să spui mai mult decât alții în pagini întregi. Și, mai ales, știai să râzi — inclusiv de tine —, cu o demnitate rară. Cuvintele tale, fie catrene ori epigrame, au fost adevărate pastile efervescente care degajau energie, trăiri și sentimente răscolitoare.

Pentru noi, însă, ai fost mai mult decât un creator de epigrame. Ai fost prietenul care știa când să vorbească și când să tacă, când să glumească

și când să fie serios. Prezența ta aducea lumină, iar absența ta apasă acum greu, ca o pauză prea lungă într-o conversație care nu ar fi trebuit să se termine.

Ne place să credem că, de acolo de unde ești, continui să privești lumea cu aceeași ironie blândă și să zâmbești de slăbiciunile noastre. Poate că acum scrii epigrame pentru îngerii, sau poate doar ne trimiți, din când în când, câte un gând isteț, ca să nu uităm să fim oameni și să nu ne luăm prea în serios.

Ne rămân versurile tale și povestirile tale, ne rămâne amintirea ta și ne rămâne datoria de a păstra vie bucuria pe care ai știut să ne-o dăruiești. Pentru că un scriitor, un epigramist adevărat nu moare niciodată de tot: el continuă să trăiască în zâmbetele pe care le-a lăsat în urmă.

Chiar dacă ne-am întâlnit în ultimul timp prea rar, nedrept de rar, îți voi păstra un veșnic și etern respect. Da, ai fost un om excepțional, dotat de Dumnezeu cu inteligență și har.

Dumnezeu să te odihnească în pace, prieten drag!

Duel epigramatic

Prin epigrame când m-ai înțepat,
La rându-mi, și eu am făcut,
Dar dintre noi în grabă ai plecat
Și epigrama... a tăcut!

Trecere, lui Viorel Martin

Știu că cine scrie bine din inimă, cu har,
Nu moare Viorele, doar trece un hotar.
Deci dă-ne tu de sus, cu dragoste și dor,
Un strop de minte poate ... și puțin umor!

CE BINE, DOAMNE!

Noi amintirea vie-ți vom păstra,
A poeziei ce-o scriai cândva,
Cu sufletul curat, mărinimos,
Ce răsuna a cânt melodios!
Pământul cel străbun era
O binecuvântare-n viața ta.
Iubeai cu bucurie sfânta casă
Și pe toți frații strânși la masă.
Te zbenguiai din deal în vale
Și florile-ți râdeau în cale.
Gilortul licărea în soare
Ca în poveștile nemuritoare!
Așa din inima-ți prea plină,
Copilăria ce ți-a fost senină,
Cu drag de viață ai scris-o-n poezii
Și în povești pentru copii.

Când mă gândesc, mă trec fiori!
Cum ai putut spre cer să zbori?
Când tu mereu, cu drag de viață,
Ne tot spuneai zglobiu, în față:
„-Ce bine, Doamne, că sunt viu...”
Acum cu îngerii te-dus
În sus la Domnul, tot mai sus...
Poeții, ca îngerii, se știe,
Rămân nemuritori prin poezie!

VIORELE, PRIETEN DRAG

Se lasă negura și e târziu,
Se duce țara noastră în pustiu,
Inspiră-ne de sus și ne învață
Trezește-ne din ignoranță.

Să nu ne-abatem de la drumul drept,
Și imposturii cum să-i ținem piept?
Cum căutându-ne dreptatea,
Să nu ne pierdem libertatea?

Deci, roagă-te la Domnul pentru noi,
Să nu trăim în ură și nevoi.
S-avem discenământ și unitate,
Să fim iar frate lângă frate.

Străinii ne-au învrăjbit de zor,
Și ne-au ademenit în jocul lor
Că toată tinerimea - floare rară,
A tot plecat pe rând, din țară.

Iluzionați de împliniri, averi,
S-au înhămat la grelele poveri.
Arareori se mai întorc acasă
Plângându-și dorul ce-i apasă.

Hei, Viorele! Tu, care ne știi durerea,
Te roagă la toți sfinții s-aducă
mângâierea
La Dumnezeu îndată, înaltă ruga ta,
Să ne audă jalea și poate s-o-ndura

Ca să ne ierte iar și să ne
ocrotească
De răul cel demonic ori firea
omenească.
Să fim din nou stăpâni pe-al nostru plai,
O țară-nfloritoare, precum un colț de Rai!

**IULIANA CIUBUC -
BUȘTENI**

**Asistent manager și redactor
Editura Cervantes Internațional
și Revista *Elite Tinere***

VIOREL MARTIN, ÎN LUMEA COPIILOR

Un scriitor complet, binecunoscut în lumea literară. A scris poezie lirică, proză scurtă, epigramă, dar din punctul meu de vedere, cred că a excelat în literatura pentru copii cu poezie și povestiri pentru aceștia. De asemenea, în calitatea sa de jurnalist – membru al Uniunii Jurnaliștilor Profesioniști din România, a fost un bun observator al vieții cotidiene, a scris și el, ca mulți alții, după cum le era deviza: *istoria clipei*.

Viorel Martin a fost un om vesel și cu suflet mare care ne va lipsi tuturor.

L-am cunoscut cu peste 15 ani în urmă, la Bușteni, la Festivalul de Literatură pentru Copii și Tineret, organizat de Uniunea Scriitorilor din România, Filiala București - Literatură pentru Copii și Tineret, festival care, din 2009 s-a desfășurat la Bușteni, sub coordonarea președintelui de atunci, domnul Victor Gh. Stan.

Imaginea de empatie de care a dat dovadă față de copiii prezenți la întâlnirile noastre mi-a rămas și acum pe retină, generozitatea cu care a oferit fiecărui copil volumele sale de poezii sau de povestiri pentru copii, nu o vom uita niciodată, atât copiii cât și noi cadrele didactice prezente la festivaluri. Și cum ar fi putut să fie altfel, când el însuși este bunic de opt nepoți. Unele cărți poartă numele câte unui nepot, iar în majoritatea, a folosit cu mândrie și delicatețe numele tuturor nepoților-ca personaje principale. De remarcat faptul că volumul *Aventurile lui Tudor* (primul nepot), a fost premiat cu premiul *Cartea anului, pentru anul 2012*, de către Uniunea Scriitorilor din România, la secțiunea pentru copii și tineret.

A participat aproape la toate festivalurile organizate la Bușteni, în fiecare an, până ne-a oprit pandemia să mai organizăm aceste minunate întâlniri.

Ca membru al celor două comisii de jurizare a lucrărilor literare ale copiilor și tinerilor din toată țara, respectiv la concursurile *Mircea Sântimbreanu* (pentru liceeni) și *Cezar Petrescu* (pentru elevii de gimnaziu) a făcut ca prin participarea elevilor la concursuri, să fie descoperiți, premiați și promovați mulți copii foarte talentați. Unii dintre aceștia au ajuns să publice nu numai în reviste sau în antologii colective, dar și în volume personale. Unele creațiile literare au fost cunoscute chiar și peste hotare.

Acum să vă mai spun un secret, care îl determina în taină pe Viorel Martin, cu privire la stimularea

micilor și tinerelor talente, pentru că și el, la doar 12 ani, a fost descoperit, apreciat și publicat de însuși Mircea Sântimbreanu, care pe atunci tocmai lucra la cea mai importantă carte a sa pentru copii și preadolescenți *Recreația mare*. Cu ani mai târziu, Mircea Sântimbreanu a fost ales chiar președinte al Secției Literatură pentru copii și tineret din cadrul Uniunii Scriitorilor din România. Oare câți scriitori au avut șansa și onoarea de a-l întâlni pe marele scriitor?! Ei bine, se pare că lui Viorel Martin i-ar fi fost predestinată această întâlnire, pentru că după ani și ani, când a devenit deja scriitor consacrat, Viorel Martin a fost primit în rândul membrilor USR exact la Filiala București – Literatură pentru Copii și Tineret. Nu este întâmplare, este destin!

Noi toți care l-am cunoscut și am colaborat cu scriitorul Viorel Martin (Moș Martin-cum se prezenta în glumă), ne rugăm pentru liniștea sufletului lui, ca de acolo de sus, din ceata îngerilor-scriitori -spun așa pentru că în ultimul timp au plecat la rând și alți scriitori pentru copii care ne-au onorat de atâtea ori cu prezența la activitățile noastre de la Bușteni, printre care: Petru Demetru Popescu, George Zarafu, Nicolae Rotaru și de curând Vasile Groza-, să continue să ne inspire, să ne țină flacăra creației literare aprinsă, a culturii naționale române, pentru că acolo sus ei sunt mai aproape de Dumnezeu.

Ne rugăm pentru ca toți să aibă parte de iubire divină și lumină veșnică!

NADIA CELLA POP – BRAȘOV

PRIN FEREASTRA TIMPULUI

In memoriam Viorel Martin

Prin fereastra de la capătul timpului
 îi zărim pe cei rătăcitori în neant,
 ca niște umbre în „țara jucăriilor”,
 pe meridiane de piatră și jăratec.
 Dar tu, cu candela vieții stinsă
 printre fărâmele asfințitului rece
 ai lăsat o pecete eternității
 cu acele stihuri meșteșugite
 cu pana muiată în adevăr,
 dragoste, speranță și zâmbet.

Ai scotocit prin ungherele vieții
 găsind esența trăirilor, banale sau
 speciale,
 din convoiul întâmpărilor parfumate
 și le-ai pus în vârful peniței
 din călimara credinței.
 Anotimpurile cu ceasuri de taină
 sau clepsidre cu nisip devin ușor
 muzici sau anatomii ale naturii
 spre încântarea celor ce le-ascultă.

Uneori locurile și faptele îmbracă
 tăcut
 cu o sacralitate neștiută
 sentimentele ce se ivesc precum
 zorile

pentru a se strămuta apoi
 în contur de amintiri.
 Ai transformat clipirile și pașii
 în rugăciuni din templele umane
 cu armonii nebănuite, însuflețind
 vânturile deșertului și ghețarii polilor.

Ne-ai învățat să ne ferim
 de țepii cactușilor și ai semenilor
 pe care i-ai îngrămădit artistic
 în hora savuroaselor epigame.
 Ai privit în ochi pericolele și riscul
 greșelilor, iertate sau condamnate,
 ca pe un duel cavaleresc și onorabil.

Ai închinat ode vitejei și candorii,
 ai blamat trădarea și proștia,
 ai slăvit credința și amorul.
 cu naturalețe și har
 tu vedeai lumea ca pe un spectacol
 ce nu trebuie ratat,
 ale cărui aripi delicate
 mereu vor flutura
 sub salutul demnității și bucuriei.

DOREL VIDRAȘCU**IN MEMORIAM****FIR-AI**

se dedică lui Viorel Martin

Fir-ai, să-mi fii, Doamnă Viață!
 Tot nurlie și bogată!
 Ține-mă primăvăratec,
 Să mai pot iubi vreo fată.
 Mă revigorez cu seva
 Din podgoria vrânceană,
 Când mai cred că îmi surăde

Câte-o galeșă codană.
 Vreau, prin ploile de vară,
 Pân-la glezne să-ncalc glodul,
 Să mai simt cum crește-n spice
 Și se întrupează rodul.
 Ține-mi toamna cât mai lungă,
 Cu noblețea-i arămie,
 Să-i pot prinde încântarea
 În ecou de rapsodie.
 Iarnă când va fi, să-mi fie!
 Îți jur, anii n-am să-i număr:
 Voi lua în piept siberiei,
 Tot cu gândul de omul tânăr.
 Dă-mi câte vrei tu, din toate,
 Plus un strop de apă vie,
 Să-mi pot arcăși amurgul
 Cu săgeți de ironie.
 Dă-mi necazuri cât de multe,
 Niciun crivăț nu mă-ngheață,
 Ia-mi ce crezi că-mi prisosește,
 Lasă-mi dragostea de viață!
 Cu tandrețea juvenilă
 Câtă mi-am păstrat, în parte,
 Eu am să te cânt, frumoaso,
 Și de dincolo de moarte!

CORNELIU CRISTESCU

**ADIO, DRAGĂ PRIETENE,
VIOREL MARTIN!**

În decurs de un an de zile, pe lângă patru rude foarte apropiate (un frate, o soră, un cumnat și o cumnată), am pierdut și UN MARE PRIETEN, pe VIOREL MARTIN! Pe care îl consider un membru al familiei

mele extinse, e-adevărat, în partea de suflet, literară.

Declar public prietenia mea cu Viorel Martin, pentru că, sincer să fiu, în ultimii doi ani, mi-a spus de multe ori că mă consideră un prieten de-al lui. În viața mea, nu mi-a spus nimeni de atâtea ori, de către cineva, bărbat sau femeie, că îi sunt prieten. La început, m-a surprins, apoi m-am considerat onorat și norocos să am un asemenea prieten, pentru că l-am considerat pe Viorel - UN MARE TALENT!, cu o operă frumoasă, împlinită și respectabilă, atât ca poet, cât și ca epigramist!

Viorel Martin este unul dintre cei mai mari și talentați epigramiști contemporani! Dar și ca poet, Viorel Martin este un mare talent literar! Numai numărul cărților sale de poezii pentru copii depășește numărul cărților literare scrise de mine.

Pe merit a fost membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Epigramaștilor din România, precum și al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, pentru că a fost director fondator al revistelor *EPIGRAMA* și *LUMEA EPIGRAMEI* de la înființare până la sfârșitul vieții sale, dar și senior editor ori colaborator la alte reviste culturale cunoscute.

În cadrul *Asociației Generale a Inginerilor din România*, a fost, până în ultima clipă, în același timp, președintele *Cercului Inginerilor Epigramaști*, cât și președintele *Cercului Scriitorilor Ingineri*.

Propunerea lui, din septembrie-octombrie 2024, de a lucra împreună în conducerea *Cercului Scriitorilor Ingineri din AGIR*, el în calitate de președinte, iar eu în calitate de vicepreședinte, nu doar m-a surprins, dar m-a onorat și m-a determinat să viu mult mai activ!

De aceea, de atunci, m-am străduit, și mă voi strădui și în continuare, să nu-l dezamăgesc, să fiu la înălțimea așteptărilor sale, pentru că eu îl consider prezent spiritual, în continuare, printre noi, că el ne va urmări cu atenție de acolo, din CER, din Împărăția lui DUMNEZEU! Nu degeaba ultimul său volum personal de epigramă are titlul parcă predestinat: *Sunt cu ochii pe voi!*

Odihnă veșnică, dragă prietene Viorel MARTIN!

Nu te vom uita niciodată și te vom considera mereu printre noi, colegii tăi AGIR-iști!

ION RAȚIU

IN MEMORIAM – VIOREL MARTIN

RONDEL ÎNCERCAT

Venind ușor plecând mereu
Ca vara sufletului meu
Cercând A FI trecut la greu
Prin al lubirii defileu
Dorul întinde curcubeu
Pe unde pot visa și eu
Venind ușor plecând mereu
Ca vara sufletului meu
Să cânte greierii-n antreu
Cât un Luceafăr corifeu
Dansează Luna cu tupeu
Și nonșalanță din turneu
Venind ușor plecând mereu

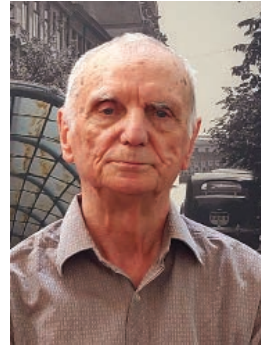
Doar atât s-a putut
Nu se supără vrerea
Dintr-un alt început
Nesfârșit în tăcere

Tot așa s-a păstrat
Undeva de oriunde
Infinitul ascuns
Într-o lacrimă nouă

Nici acum n-am aflat
De ce râde speranța
Când aleargă o *clipă*
Ca și cum s-ar opri

Noaptea deapănă vise
Păstrate-n sfiala tăcerii
De motive-ntemeiate
Pe fiecă dimineață
Pregătită să moară
Nicio secundă
Nu se uită-napoi
Niciun minut
Nu vine-nainte
Niciun ceas
Nu rămâne-n urmă
Fără să regrete
C-a rămas în urmă

M-ai fi-ntrebat
Să nu-mi răspunzi
Rămână zâmbetul
Acolo
Ți-aș fi promis
Să nu mă cerți
Cu lacrimile
Neînvinse
Când n-am putut
Cum vei veni
Cât ai putea
Eu n-am venit
Și derutați
De nevedere
Și rătăciți
Prin nevenire
Ne vom lua
La revedere
Sau ne vom spune
Bun venit

FLORIN GRIGORIU
UN SEMN DE DRAGOSTE
PENTRU UN PRIETEN

Voia Ta, Doamne, făcu să plece
încă un prieten, după ce mi-a dăruit
cartea sa

„o *colecție de creații*
literare” a noastră, a celor din
preajma lui, în vremea
bună-rea din

Iarna aceasta, a anului de trai
omenesc 2025,

Odihnindu-se-n pământul literaturii
române.

Ram încărcat cu suferințe și bucurii,
El s-a clădit și a zidit, prin faptele
sale, gânduri de bine și de dureri,
Locuințe pentru el și pentru alții,
după voia și harul de Tine dat.

Mulți sunt Doamne, acei plecați!
Așteptăm să fie mai mulți cei care
sunt și cei care
vin.

Amin, spunem, Amin.

România, pământ scump, cer de
iubire, cântec de leagăn, de bocet,
de doină și de imn luptător,
este și-un

Tezaur străvechi, mereu îmbogățit
prin taine de vieți și lucrări omenești,
bogat în idealuri urieșești
și mai ales, în credință de-

armonie și de
Iubire.

Noi suntem lacrimi, doruri și gând
pios pentru cei care-și știu menirea
și-și dăruiesc

tot ce au primit de la Tine,
Doamne al bucuriilor și al durerilor,
semenilor, cu

vrere limpede spre a fi întru
Tine mândri de toate ce-au fost,
sunt și vor fi întru

lauda și dragostea Ta.

VIOREL MARTIN a primit darul de-a
se dăruia până-n ultima clipă dragostei
de-a face și a înfăptui. Totul cred că
i-a fost și este o cruce a dăruirii prin
dragoste, hărnicie, abnegație și
suferință, inclusiv ca inginer și scriitor
de proză, poezie, epigramă, reviste,
cuvânt, faptă și-ajutor pentru cei de
lângă el și de mai departe.

De *La poale de Caraiman*, la *Gilortul
ce șerpuiește prin zăvoi*, la *Dealul
Musculeștilor*, unde *amiros florile de
fân*, la *câmpia cu iarba înrourată* și

rădăcini înfrățite, la codrul și Dunărea
faptelor bune... toate parcă ar șopti
că există un **Viorel Martin**, cel care
a iubit viața și a cântat în versuri fine
toate frumusețile pământului. Da, toate
îl cunosc... și totuși: *când urmele din
zborul cocorilor s-au șters, voi fi o
geană de lumină prin veac și Univers*.
Doar această **Lumea epigramei**
ajunsă la ultima ei zvâcnire, mai
rămâne o dâră, ca o geană de
lumină, a mărturiei trecerii lui, a
trecerii noastre pe aici și tot mai
departe

**București, 8 ianuarie 2025 de la
Mântuitor, 7533 de la Zidirea Lumii
Noastre**, a Ionilor acestui pământ,
oameni credințoși muncii, gliei,
cerului, florilor, inclusiv ale viorelelor,
albinelor pământului și al polenului
furat de vânt, a fagurilor de miere,
hrană prin faptele lor, pentru sine
și pentru alte făpturi ale Domnului,
Unul în Sfânta Treime.

IOAN GANEA-CHRISTU
PREȘEDINTE AL CLUBULUI
EPIGRAMIȘTILOR
CINCINAT PAVELESCU BUCUREȘTI

Scrisoare către prietenul VIOREL MARTIN, scriitor de renume, epigramist de excepție și jurnalist înflăcărat, care s-a ridicat prea devreme la ceruri.

Poate părea pueril, asemeni scrisorilor către Moș Crăciun, dar simt nevoia ca, acum, la despărțirea fizică de Moș MARTIN, să-i îndulcesc trecerea spre odihna veșnică...

Dragă Viorele, dragă confrate,

te rog ca în continuare, de acolo, de sus, unde vei ajunge, să fii cu ochii pe noi, așa cum și noi vom fi în continuare cu gândul și fapta alături de tine.

Cu ochii triști de acum, când sufletul tău vesel se ridică, iar trupul tău obosit de suferință coboară în liniștea pământului (tu știi cel mai bine de glumă!) îți oferim o ultimă ședință de cenaclu în care umorul tău molipsitor, pe care l-ai propagat cu seriozitate la toate întâlnirile și în toate scrierile, va dăinui.

Probabil că vei fi încântat, ca acolo, să te afli în compania celor mai valoroși epigramiști care s-au ridicat înaintea ta și pe care i-ai pomenit cu respect de atâtea ori, ba chiar știai

pe de rost multe din epigramele lor.

Îți sunt recunoscător pentru că întâlnirea cu tine, la AGIR, mi-a deschis un nou orizont pentru a-mi dezvolta gemenele de umor, ai fost ca un învățător la atelierul de ajustare a catrenelor, transformându-le în epigrame. Prietene, mă rog la Dumnezeu ca sufletul tău cel bun să te odihnească în pace!

Viorel Martin,
COAUTOR LA INVENȚIE

*Demult fiind pe șefu' supărat
 Că multe invenții mi-a furat
 Și-aflând că proiectează un fecior
 M-am implicat și eu coautor.*

**IGC – Replică la epigrama
 lui Viorel Martin**

De mult fiind cu șefu' asociat
 Și multe lucruri am realizat,
 Aflând că "pune" de-o antologie
 M-am "pus" și eu coautor... să fie!

**FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
 DE EPIGRAMĂ**
 Ediția a VII-a, București

Sâmbătă, 5 octombrie 2024, ora 15:00,
 Sala mare AGIR, etajul 1,
 Bulevardul Dacia nr.26 (Romană) București

Orchestra inginerilor.

- * Recital de epigrame celebre ș.a.
- * Recital pian, Ovidiu Tutuianu.

NICUȘOR CONSTANTINESCU

LA MAREA DESPĂRȚIRE

VIOREL MARTIN pleacă dintre noi pe potecile fără de întoarcere ale Veșniciei, în plenitudinea forțelor sale creatoare, asemenea unui șoim căruia destinul i-a frânt aripile, dar lasă în memoria și în sufletele noastre, amintiri de neuitat legate de omul, creatorul, organizatorul, colegul și cel care ne-a fost prieten și îndrumător, ani mulți.

Cărțile scrise și publicate fac dovada unui har nativ, a unui talent de excepție, talent care, așa cum spunea Diderot: „(...) este un dar pe care Dumnezeu ni l-a făcut în secret și pe care noi îl dezvăluim fără să știm”.

GRABA STRICĂ TREABA

Mult prea devreme ai plecat și-n grabă, Uitănd, pesemne, că pe-acest Pământ, Tu încă mai aveai destulă treabă Și mai aveai de spus un greu cuvânt!

INVOCARE

Acum, când pe poteci de Veșnicie Pleci într-a Cerului Împărăție, Pe Domnul îl rugăm să te vegheze Și-ntre cei buni și drepti să te așeze.

GENEROZITATE

Cuminte, demn pleci în Eternitate, Ca pasărea în zbor spre-o altă lume Și-n urmă lași, cu generozitate, O zestre, o iubire și un nume!

**NELU VASILE –
TURBUREA, GORJ**

”LUNG ÎI DRUMUL GORJULUI, DA-I MAI LUNG AL DORULUI!”

Al dorului de Viorel, *fratele meu întru Gilort*, cum ne plăcea să ne gratulăm reciproc, dar sintagma îi aparține. Lubea foarte mult ținuturile natale ale părinților și bunicilor săi, unde își petrecuse o parte din copilărie și a fost încântat să afle că știu casa în care a copilărit și îl cunosc foarte bine pe fratele mamei sale, care o moștenise, casa dăinuind până mai anii trecuți.

Poeziile lui invocă Gilortul, Dealul Musculeștilor, comuna de care aparțineau atunci satele Purcaru (al tatălui său, Nicolae Martin) și Dolcești (al mamei sale, Maria Dolcu) și sunt dedicate părinților săi, dar și bunicului Mihai Dolcu (poezia *”Mărturie”*), rămas efectiv mut după ce îi luaseră comuniștii pământul. Viorel scrie însă la fel de bine și poezii patriotice, *”Cu neamul meu”* fiind un exemplu grăitor în acest sens, dar în principal este foarte relevant în scrierile - versuri și proză - dedicate copiilor, nepoții săi fiind o bună sursă de inspirație. Și apropo de nepoți, deși eu am zece și el opt, încercam să-i demonstrez matematic faptul că e mai bogat el,

care avea două fete ($8:2=4$), față de mine care am trei ($10:3=3,33$).

Ne cunoșteam mai dinainte, dar ne-am întâlnit pentru prima dată față în față în septembrie 2011, la prima ediție a festivalului de epigramă pe care l-a inițiat. Mi-a spus că e mirat de faptul că eu nu mă declar neapărat epigramist, ci publicist de epigramă, ceea ce susțin de altfel și în prezent, m-a iscodit privind ”banca de date epigramatice” pe care o dețin și impresionat de precizările mele, mi-a propus instantaneu să facem împreună ceea ce... am lansat exact peste un an, la ediția următoare a festivalului bucureștean, ținut de astă dată sub egida AGIR: *Ingineri epigramiști*, antologia care, la propunerea sa, avea să conțină doar autori de formațiune tehnică.

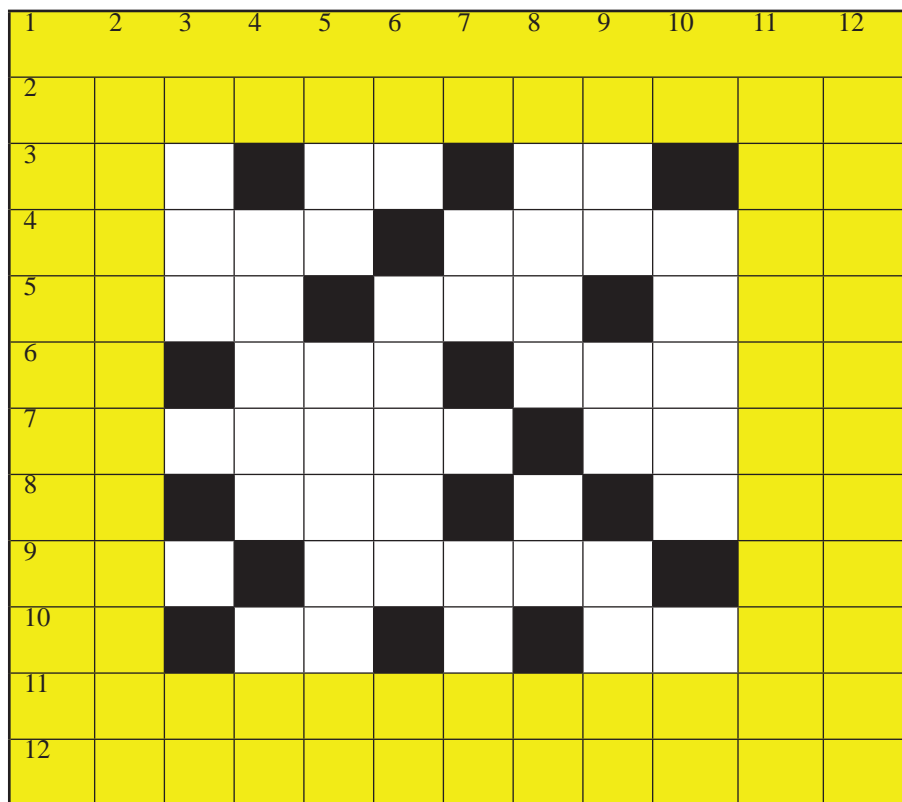
Am fost colaborator permanent al revistei sale *Lumea epigramei*, cu selecții de epigrame ale unor autori consacrați, începând cu bucureștenii Clenciu, Trifu, Ghițescu (îi memorase aproape toate epigramele) ș.a.; am făcut careuri rebus cu epigrame incluse în ele, i-am furnizat caricaturi făcute de regulă de Clenciu, iar el îmi spunea că sunt ”bancher” și îi popularizez pe toți în atâtea reviste, de nici nu mai știu ei pe unde i-am ”băgat”!

Sunt membru fondator al *Cenaclului ING – Epigrama*, iar de câțiva ani am devenit și membru activ, admirând modul cum conduce Viorel ședințele, spontaneitatea sa, atmosfera relaxantă, adică tot ce îmi va lipsi de acum înainte, pentru că Viorel va fi de neînlocuit în inima și în mintea mea.

Refuz să cred că nu mai ești între noi, prieten drag, Viorel Martin! Amintirea ta NEVA fi veșnic vie, iar fără tine NEVA fi greu!

LA SPITAL

(fantezie)

ORIZONTAL: **1) ... 2) ... 3)** Lucrează pe la spate – Sunt precedate de sete!
 – Au led în față! – Trag la stânga! **4)** E o născocită – Le întâlnești peste tot. **5)** Cală răsturnată! – Urmașul meu – Plătit pentru dus. **6)** Piei de cerb! Mutat în centru! – Găzduiește Pietrele-Doamnei. **7)** Un fel de maimușăreală – Sunt mari în spate. **8)** Unu după altu! – Pierdut în mulțime – "Leucemia limfoidă cronică" (abr.). **9)** "Muzeul Militar Național" (siglă) – Stare de neliniște – Una, alta! **10)** Prima ofertă a iernii! – Bun de legătură – E "drept" la compunere. **11) ... 12) ...**

VERTICAL: **1) ... 2) ... 3)** Te ridică din treaptă în treaptă – Malurile Razelmului!
4) Evaluată de pe margini! – A scăpa de neplăceri – Tip model. **5)** Furnizor de icre de Manciuira – Lelea alintată. **6)** "Edinburgh University Union" (siglă) – Curse pentru fazani – E cam sec! **7)** Nume din afara UE! – Stol de șoricari – Liliacee din farmacia naturii. **8)** Pus în fața fanfarei – Individ în comă! – Drum Național (abr.). **9)** "University of Michigan Energy Institute (siglă) – Stau în vale! – Măsurate la suprafață. **10)** Lăcaș gol! – Animale din atoli (sg.) – Prinse-n setcă! **11) ... 12) ...**

Notă: Pornind din stânga sus în sensul acelor de ceasornic și urmând în spirală traseul rasterat, veți citi epigrama cu titlul de mai sus, a lui Viorel Martin.

Nelu VASILE – Turburea, Gorj

DECLARAȚIE DE... CONFORMITATE*

Eu Viorel Martin, născut în 1953, 19 mai, în București, declar prin prezenta și susțin sus și tare că sunt, mă știu, mă simt și mă recomand oltean gorjan, pur sânge 100%. Așa să-mi ajute Dumnezeu!...

Eu și frații mei, ne-am petrecut vacanțele copilăriei în satul Dolcești, la muma Maria (poreclită muma Fîța - așa o știa tot satul) și tata Mihai, între Gilort și Dealul Musculeștilor. Treceam dealul la Purcaru și vedeam casa părinților mei, unde locuia acum altă familie, dar nu am prins-o pe muma Dina, mama tatălui meu care era copil din flori, decât până pe la 8 ani, când am stat pe coada carului care o ducea la cimitirul din capul dealului...

La țară am fost cu copiii cu oile, pe deal sau în zăvoiul Gilortului. Am prins pești cu mâna pe prundiș dar și pe sub răgălii. Am făcut coșuri de nuiete, m-am jucat printre plute și răchite, am umblat desculț prin acest rai al copilăriei. Locurile și întâmplările de-atunci mi-au rămas întipărite în minte și mi-au înfrumusețat clipele din toată viața mea de până acum.

De aia eu Viorel Martin, susțin sus și tare că sunt, mă știu, mă simt și mă recomand oltean gorjan, pur sânge 100%.

*) – titlu de Nelu Vasile, care a primit mesajul de mai sus la 05.02.2011.

Dezlegarea careului rebus

La spital: ZISEKENTULCA - NDCABUMAMASAT - ITA - TU - ME - TR -
 FALSA - UBICUE - ALAC - FIU - ORT - CB - UTA - RARAU - IMITARE
 - LATI - UU - INS - O - LLC - MMN - TEAMA - AA - IA - SI - L - RECT -
 GIROT CODITAU - REMIAMENICAL (zise Kentul către Ţuică: / "Tu la cine mai
 mergi, muiacă? / F'indcă eu m-am săturat... / La câți doctori am umblat?"

GEO CĂLUGĂRU

VIOREL MARTIN - PASĂREA ÎNTRE PĂȘARILE ÎMBĂTATE DE CUVÂNT

În poezia mea *Urcuş de Golgote* spuneam: *Pentru ca locuibil, infernul să fie/ au trebuit să se nască în lume poeții;* pe care, într-un moment de inspirație, i-am numit *păsări îmbătate de cuvânt*.

Între aceste păsări îmbătate de cuvânt, Dumnezeu mi-a venit, să-mi fie prieten, într-o neuitare, artistul cuvântului, poetul și omul Viorel Martin. Acesta m-au imitat și mă uimește, mai exact, pe cei care l-au cunoscut și le-a fost prieten, *candoare de copil, azurie! luânduși limpezimea din roua dimineții*. Toată viața, din nefericire, mult neîndestulătoare – 73 de ani și-a hrănit gândul cu un rar combustibil, iubirea necondiționată a aproapelui, astfel că, i-a fost un *asalt de spații stelare*. Fiind și un creator de excepție, a cunoscut și trăit, *răsărituri de soare din a lumii*

începuturi. Odihnă, nicicând, el poetul, epigramistul de excepție, animatorul cultural de neegalat, directorul cunoscutei reviste *Lumea epigramei – nu a avut*. De la caz la caz, Viorel Martin a fost și este, prin bogata și diversă lui creație, pe care ne-o lasă moștenire, *glas de tăcere – grai omniprezent*, într-un cuvânt, *secunda ce ține vecia, atent*. De câte ori, vom simți, *Când cerul ne frânge și lutul ce suntem, ne doare*, să-i citim opera, pentru a-l păstra în sufletul nostru și a ne fi imbold, pentru modul demn, în care și-a *asumat amara-dulce răstignire, pe crucea verbului a fi*.

Să fim convinși că, va intra și va rămâne, în cartea de citire a neamului, ce-l va iubi. Iar noi să împlinim sacra datorie de a nu-l uita.

DOINA BÂRCĂ

DINCOLO DE LUME- VIOREL MARTIN

Nume de răsunet în viața culturală-scriitoricească, Viorel Martin a fost omul care și-a creat cu dragoste, seriozitate, talent și dăruire, drum de lumină, care să ne amintească despre omagierea bucuriei de a trăi.

Scriitor-epigramist *cu stare*, a reușit să cuprindă arealul vieții în toate ipostazele ei, și să ridiculizeze oameni și evenimente, situații amuzante ori triste, care să ne amintească de înțelepciunea poporului nostru, dar semnând cu numele de valoare dobândit.

Toate scrierile sale sunt speciale, dar cel mai demn de a rămâne în istorie, consider eu a fi universul copiilor, cărora le-a dedicat poezii și povestiri... Îmi face cinste să amintesc faptul că a fost alături de mine, contribuind la acțiunile de caritate pe care le-am întreprins, dar și la a oferi cărți de poezii și povestiri elevilor, în școlile în care am făcut

promovare poeziei pentru copii.

Cenaclurile literare prezidate de Domnia-Sa, adevărate spectacole, au strâns la un loc poeți, prozatori, epigamiști, istorici, artiști vocali și instrumentiști, actori etc. toți acceptând cu bucurie să facă parte din program. Viorel Martin, are în palmaresul său peste 35 de volume, fiind totodată și directorul *Revistei Lumea epigramei*, precum și fost inițiator al revistelor de început *Epigrama* și *Cacealmaua*. Premiile din domeniul literar, atestă valoarea lui scriitoricească, ocupând un loc de cinste în cadrul piramidei de valori.

Bucuroasă de a lua parte la cenaclurile literare coordonate de Domnia-Sa, îmi este greu să cred că acum ne privește din altă dimensiune.

Am scris cu deosebită considerație despre activitatea sa, în revista *Independența română-Independența prin cultură*.

De asemenea, mă mândresc cu numele de prieten față de dânsul și soția sa, Maria Sturdza Clopotaru (nu numai o scriitoare sensibilă și talentată, dar și de o mare calitate umană, modestă și devotată).

Mai menționez faptul că Viorel Martin a fost un bun organizator al celor șapte festivaluri naționale de epigramă: Voluntari și București-AGIR. Prin acestea și-a pus în valoare și excelenta calitate de organizator-coordonator-moderator al evenimentelor culturale, în special a celor de promovare a epigramei și epigamiștilor români.

O poezie care mi-a rămas în

minte și în inimă, reprezentativă ca poet, cu titlul *Cu neamul meu* - este crezul lui poetic, dragostea lui față de țara noastră sfântă, România, față de neamul românesc și tradițiile culturale.

În onoarea lui VIOREL MARTIN, acest om și scriitor special, plecat mult prea devreme printre îngeri, promit că îi voi păstra memoria vie, nu numai în gândul meu dar și la evenimentele culturale la care voi participa (cât mai pot și eu).

Dumnezeu să-l odihnească printre cei drekți, în Împărăția Sa!

SIMȚIRE

lui Viorel Martin

Când epigrama e regina,
În scriere și etalare,
Simți cum te-nțeapă cu iubire,
Și-acum și-n viața viitoare.

Că **Viorel Martin** a venerat-o,
Și sărbători făcea din prezentare,
Mă tot gândesc de ce o fi plecat,
Să ne privească doar din Carul Mare?

Și rîd că sigur ne vom întîlni,
Să facem un cenaclu cum am zis,
Acolo sus în Cerul cu detoate,
Să recităm, să ne-amuzăm pe ton precis.

Am voie să visez, și-n Raiul meu,
Ce sigur e și-al tău, și-al nostru,
În alte lumi-dimensiuni, ce-or fi,
Desigur în alt mod ne-om duce rostul.

ION STANCIU

L-am cunoscut pe scriitorul VIOREL MARTIN, în urmă cu peste 15 ani, când a înființat Cenaclul *Inginerilor Epigramiști*. Așa am învățat cum să scriu o epigramă, iar după câțiva ani am obținut și premii la concursurile organizate în cadrul cenaclului, dar m-a publicat și în Revista *Lumea epigramei*, cât și în alte reviste literare.

M-a îndemnat să le adun într-un volum, și așa am lansat prima mea carte în anul 2020 *Catrenul mai iute ca trenul*, având onoarea ca prefața să-mi fie întocmită de către mentorul meu, scriitorul Viorel Martin. Titlul cărții mi-a fost sugerat de scriitoarea Magda Sturdza. De asemenea, tot dumneaei mi-a recomandat frumoasa imagine de pe copertă. Vă mulțumesc! Cu timpul le voi mai strînge și pe celelalte epigrame și mă voi strădui să mai scot o carte. Sper ca Maestru să fie mîndru de mine. Nu pot să uit că ținea într-un fel special la mine. Chiar mi-a spus odată: *lonele, mi-ar fi plăcut să am un fecior așa destoinic și mîndru ca tine!* Nu știu dacă am meritat aceste aprecieri, dar și eu am ținut foarte mult la dumnealui.

Îmi pare rău că trebuie să vorbesc acum la trecut. Era o mare bucurie să particip la ședințele de cenaclu, mai ales la sărbătorile naționale când ținea adevărate spectacole pe scena din sala mare AGIR. Îi păcea să se îmbrace în costum popular oltenesc, dar ne recomanda și nouă să păstrăm tradiția, să respectăm versurile patriotice, muzica populară și însemnele naționale. Aducea întotdeauna de acasă stegulețe cu tricolorul României și cocarde. Dovadă că și făcea ceea ce spunea, își iubea țara și neamul ca nimeni altul. Tricolorul, era ceva sfânt pentru el! Recita din suflet, cu glasul ferm al patriotului, poezia sa, care v-a rămâne în istorie: *Eu sunt român și țin cu neamul meu!*

Am fost martor al trecerii sale la cele sfinte, în sensul că împreună cu

alți colegi și prieteni l-am condus pe ultimul drum. Și aici o panglică mare cu tricolorul era prinsă de crucea sa. Și nu întâmplător, la slujba de 40 de zile, care a fost chiar de ziua Unirii Principatelor Române, pe 24 ianuarie, a avut parte de tricolor. Pe crucea sa, era o coroana rotundă din crizanteme albe, de ea era prinsă tot o panglică lungă cu tricolorul, iar de o parte și de alta a crucii fluturau două stegulețe tricolor.

I-a plecat sufletul la cer, dar amprenta lui a rămas și va rămâne atât în inimile noastre, dar și în cele peste 30 de cărți scrise. Îl vom onora în toate întâlnirile noastre literare! Toată recunoștința și prețuirea!

Rămas bun, Maestre!
Dumnezeu să te țină de-a dreapta Lui!

RECUNOȘTIȚĂ

Cu respect acum mă-nclin
 Scriitorului Martin!
 Patriot și talentat
 Cum să scriu, m-a învățat.
 Epigrame la AGIR,
 Uneori și-acum mă mir
 Că mi-am împlinit un vis,
 Prefața primei cărți, mi-a scris!
 Cu inima lui iubitoare
 Ne-nvăța și-avea răbdare.
 Iar la vreun pahar de vin
 Moș Martin cel Carpatin
 Era vesel, plin de viață
 Spunea adevăru-n față.
 Pentru sufletul-i curat
 Dumnezeu ni l-a luat
 L-a dus pe Viorel Martin
 Unde nu e întristare nici supin.
 Dar nici noi în viața toată
 Nu îl vom uita vreodată!

ANTOANETA RĂDOI –
 de la VRANCEA
MEMBRĂ A UNIUNII ZIARIȘTIOR
PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA

LUI VIORELMARTIN,
PREȚUIRE

Știam că este de profesie inginer, dar eu l-am cunoscut ca epigramist la lansarea cărții *Ar fi de răs, dacă n-ar fi de plâns*, în 2016. Lansare pe care eu i-am filmat-o. Nu dumnealui mă chemase să filmez, ci organizatorul evenimentului, însă, stând eu

cuminte la camera de filmat, căutând să filmez tot ce se vorbește despre autor, și tot ce se-ntâmplă, cât și să fac fotografii cu un aparat din dotare, veșnic purtat cu mine, separat de camera de filmat, (ca să-mi fie corvoada deplină!), mă trezesc la finalul evenimentului, când s-a terminat expunerea, că vine domnul Viorel și-mi bagă-n buzunar o bancnotă, fără să spună nimic, și pleacă rapid la locul lui. Îl aștepta lumea pentru autografe. Am rămas surprinsă, dar trebuia să-mi continui treaba, că se terminase lansarea propriu-zisă, însă urmau autografele și restul "mezamplasului" unui astfel de eveniment, pe care eu, de regulă, îl filmam. Nu scăpa nimic! Nu mă mai intersectasem cu dumnealui, nu-l cunoșteam. N-am știut cum să reacționez și nici n-am avut răgaz de cugetări, m-am limitat să spun: Mulțumesc! și să-mi văd de treaba mea mai departe. Dar după un timp, după ce-a terminat cu autografele, iar eu îmi stringeam calabalâcul să plec, mă trezesc iar cu dumnealui lângă mine, s-apleacă la ureche și-mi zice: "Mai ia de-aici o bancnotă, că m-a certat nevastă-mea că ți-am dat prea puțin!" (Iată ce femeie minunată, doamna Maria Sturdza-Clopotaru!).

Menționez că nu eram obișnuită ca până atunci vreun autor care-și lansa vreo carte să-mi plătească serviciul. Am lucrat vreo 7 ani fără să capăt măcar un fursec de la cineva. Filmam pentru a-mi dezvolta capacitățile pentru performanță profesională. Terminasem camera-mani-fotoreporteri și voiam să mă reorientez profesional, și lucram ca să descopăr noi unghiuri favorabile obținerii unor imagini cât mai bune.

Atunci mi-am dat seama că m-am intersectat cu un om bun, înainte de toate, un om care se gândește la cel care muncește și, logic, trebuie plătit. Nimeni până atunci nu se gândise că ar trebui să plătească măcar pentru publicitatea pe care i-o făceam pe site-ul meu, *Cafeneaua interviurilor - scriind despre eveniment-*, și pe canalul de youtube care-mi poartă numele, unde postam tot ce filmam la evenimente, ca să nu mai zic pentru tot restul muncii de filmare și de prelucrare a filmului. După un timp ne-am mai intersectat, am mai schimbat și opinii pe teme culturale, am participat la evenimentele organizate de epigramiști, unde modera evenimentul sau altă dată unde era invitat ca "vorbirotor" – cum se spune în limbajul obișnuit al activităților culturale, apoi mi-am dat seama că mi-a fost dat să mă întâlnesc cu o persoană de înalt bunsimț, cu educație, un erudit, un om al umorului rafinat, un epigramist activ în lumea respectivă, scriind atât poezii umoristice, cât și epigrame. Am aflat după aceea că dumnealui a fost fondator și director al revistei *Lumea Epigramei*, o publicație dedicată genului umorului literar, epigramei, apărută din 2011, implicat și în coordonarea Cercului Epigramiștilor Ingineri *Ing-Epigrama* în cadrul AGIR, în organizarea unor evenimente tematice și alte preocupări culturale, promovând, prin reviste și antologii, epigrama ca fenomen cultural, chiar organizator de festivaluri de epigramă, lucru pe care l-a făcut, se vede treaba din reușita acestora, cu multă dragoste și dăruire, străduindu-se să atragă atenția asupra epigramei (a umorului fin/ punctual/ de forță) ca formă a literaturii.

Și-a dedicat sieși, inginerului-epigramist Viorel Martin câteva cărți dintre care mi-a dăruit și mie *Un inginer în lumea epigramei*(2018) și *Un inginer cu umor*(2020), și, evident, *Ar fi de râs, dacă n-ar fi de plâns*, pe care o lansase în 2016, la prima noastră intersectare.

Calitatea lui umană și-o manifesta în întraajutorare. Nu dau exemple, dar știu că făcea acte de caritate discret, fără zgomot, fără publicitate! Eu mă bucuram de fiecare dată când aveam ocazia să pot participa la întâlnirile organizate de epigramiști, îi mai și filmam uneori, și, de fiecare dată plecam acasă încărcată cu o energie atât de pozitivă, că-mi ajungea câteva zile. Uneori, când serata sau timpul aceluia eveniment se termina, mie mi se părea că fusese prea scurt chiar dacă, uneori, dura și 3-4 ore. Alteori se întâmpla ca după un eveniment lumea să plece și mai rămâneam câțiva 4-5, domnul Viorel băga mâna-n buzunar scotea o bancnotă-două, din alea consistente, și ruga pe cineva să se ducă după pizza sau ceva de-ale gurii și s-aducă și bere (nu se ducea personal pentru că avea niște operații la un picior și mersul îi era foarte dificil în ultimii ani), și-ncepea să deruleze epigrame de un umor subtil, unele ironice până la usturime dar cu "stil", adresate politicianilor, altele de adorație pentru genul feminin și altele foarte arzătoare la adresa masculinului! Creațiile dumnealui aveau sare cât trebuie, aveau piper, avea dumnealui ac de înțepat cum se cuvine politicianul sau pe trădătorul de neam și țară (mai ales că dumnealui era un patriot adevărat și se manifesta ca atare), avea rafinament în exprima-

re și o puternică forță de observație!
Era o reală bucurie și o zi în care erai
vesel, "o zi în care ai râs" pe satura-
te când aveai șansa să participi la o
întâlnire literară cu ineputabilul epi-
gramist, plin de umor fin, vesel, și cu
OMUL generos Viorel Martin!

Dumnezeu, sunt sigură, l-a
așezat deja în Galeria Epigramaștilor
de Înalt Rafinament din Împărăția Sa!

Fie-i veșnic vie amintirea!

Și-acum măcar un strop din
creațiile d-lui Viorel Martin:

DRUJBE ȘI SECURE

Un grandoman sta fericit
Pe-o muche mare de cuțit;
Cu drujbe multe și securi
Chelea toți munții de păduri.
Cu iahturi, conturi și femei
Nici nu știa necazul ce-i.
Avea afaceri necurate
Cu statul și cu multe state,
Dar muchea, fie-i de deochi
I-a tras MORALA peste ochi
Și cel mai tare și mai best
A nimerit într-un arest.
În geamul mic și cu grătar
Îi bate câte-un gând hoinar
De la copacii din păduri
MORALA e... să nu mai furi!

FABULĂ CU GROPI

O groapă din asfalt, odată,
A fost plombată.
Dar n-a trecut o primăvră
Și-ajunse să se caște iară!
Și se gândea în sinea ei:
– Ce hoți au fost și ce mișei,
Că m-au plombat la repezeală,
Cu foarte mare cheltuială,
Cu aprobări de peste tot,
Dar au furat asfaltul tot...

Și-au pus o mână de nisip
Și astăzi nu am nici un chip.
Pe lângă ea, ce poți să zici?
Crescură alte gropi mai mici.
Ce-mpeștriău cu găuri strada,
Că groapa mare se fălea,
Și se simțea aici
Ca Albă ca Zăpada
Cu cei șapte pitici.
Mașina mea strălucitoare,
Vorbi atunci cu voce tare:
– Cred c-am să dau în groapa mare,
Pe cele mici, cum e firec,
Eu cred c-am să le ocolesc
Și-și rupse două planete!
MORALA e plictisitoare:
Să dai mereu în groapa mare,
Că-i mai ușor de nimerit,
Și cum e logica firească,
Pe cele mici, e potrivit...
Să le lăsăm ca să mai crească!

EDUCAȚIE

Fiul meu cel mititel
Nu mai e ca altdată:
Doar ce m-am răstit la el...
Și m-a dat în judecată!

MODA

Se-ntindea cât vezi cu ochii
Crăpătura unei rochii
Și mi-a zis un oarecare:
"Ochii vede, ochii sare"

LA CUNUNIA CIVILĂ

Sosit aici la cununie,
Eu pot să fac o constatare:
Ea este încă-n garanție,
Iar el e gata de casare.

GHINION

Se gândea că-i de tot hazul,
Cum l-a năpădit necazul:
Soața lui, afurisita,
Să-l înșele... cu iubita!

GRIGORE CURCANU
DIRECTOR AL REVISTEI UNIVERSUL
LITERAR-ARTISTIC –
DOR DE INFINIT, MEMBRU UZPR

ÎN TRE NOI GORJENII

Fiind *Ziua Culturii Române*, mi-am adus aminte că astăzi ar fi trebuit să ne întâlnim la cenaclul condus de el, la AGIR, dar, parcă nu ne-au lăsat versurile lui Mihai Eminescu din ***Oadă în metru antic***: „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”. Nu știu dacă distinsul scriitor, ziarist, epigramist cu staif, a deslușit această taină până în momentul plecării.

A rămas opera lui, dar câte n-au rămas din sufletul său frumos, care nu se văd, dar se simt și acum, ca universuri de bunătate și iubire.

L-am cunoscut târziu, fiind gorjean de-al meu, dar îndeajuns de mult să văd în el omul care te copleșește cu vorba, cu harul, cu bunul simț și cu aura lui stălucitoare ce puținii o puteau percepe.

Veneam de drag la cenaclul lui, mă bucuram de un respect aparte, știam că acolo pe scenă, ca prezident, era mare și impunător!

Citesc mereu din epigramele

sale, iar la îndemnul său am scris și eu primele epigrame. De asemenea, îi sunt recunoscător pentru faptul că m-a promovat în revista lui *Lumea epigramei*, înseamnă că ceva i-a plăcut.

Se vedea pe chipul său dragostea de oameni și strădania de a vedea lucrul bine făcut, cu meticulozitate, cu darul de a asculta pe fiecare, de a savura ideile frumoase din creația fiecăruia. Și fiecare scriitor în sinea sa parcă că se simțea important dacă Moș Martin i-a dat atenție. În acest sens, am recunoscut strategia diplomației lui de a-și proteja prietenii, dar în același timp și adevărul. Aici aș face trimitere la marele filosof Aristotel, care spunea: „Mi-e prieten Platon, dar și mai bun prieten îmi este adevărul.”

De asemenea, promit la rândul meu că în Revista *Universul literar-artistic - Dor de infinit*, pe care o coordonez, Viorel Martin va fi prezent cu epigrame și cu poezii.

Îi cunosc aproape toată opera și mă fascinează ce scrie, simt din opera lui izvorul nesecat de cultură, care va curge mereu în albiile de literatură română.

Înainte de toate, era omul ales să fie *cineva*, să facă din opera sa ceva frumos cu adevărat pe scara ierarhizării valorilor.

Umorul său este de o mare finețe, iar vorba lui: „*pe femeie să nu o atingi nici cu o floare, pentru că Dumnezeu s-ar putea să-i numere lacrimile*”, spune totul.

Epigrama lui e una atât de frumoasă și subtilă, cum rar s-au mai scris.

Pentru mine, care nu scriu decât din pandemie, aproximativ 6 ani, a însemnat mult, am văzut în el omul care nu vrea nici să te supere, dar nici să te lase să scrii oricum, să încalci cutumele gramaticale sau epigramatice. Era fascinant ca om și îndrumător!

Avea un farmec aparte, o inimă mare cât limba română! Modul în care știa să-ți vorbească, te făcea să crezi că totuși mai există oameni cu sufletul atât de frumos, într-o perioadă când nimic nu mai contează, când nonvalorile ocupă treaptă cu treaptă scara valorilor.

Îmi pare rău că nu mai este fizic, când avea atâtea de spus în continuare! Modul cum se ocupa de revista de epigrame, cum organiza fiecare activitate cu responsabilitate maximă, chiar atât de bolnav, după atâtea operații, dovedește dragostea lui de a crea un frumos care să rămână durabil.

Viorel Martin este un scriitor care are în cărțile sale înțelepciunea unui popor în împrejurări diferite, dar marcante, ele epocii sale în care a trăit. Cartea lui este o binecuvântare!

Omul, Viorel Martin, rămâne un simbol al frumosului creat, cu migală și infinită dăruire. Păcat că a plecat prea devreme, când puterea lui creativă încă mai avea destulă informație de adăugat la edificiul operei culturale românești.

Oricum ar fi, nemurirea sa este asigurată prin bijuteriile literare de o valoare inestimabilă!

Te onorează cu drag un gorjean nemulțumit că viața în ultima ei parte duce spre un univers necunoscut!

MARLENA DUMITRESCU

HAI MOȘULE

în amintirea lui VIOREL MARTIN

de trei luni voiam să-mi lansez
ultimul volum *Universul teluric*
știam că am un loc rezervat
la voi la AGIR
acolo întotdeauna se întâplau
lucruri frumoase

ați fost persoanele dragi mie
mi-aduc aminte de o zi importantă
când v-am invitat să-mi fiți martori
să mă însoțiți la un eveniment de suflet

Îmi era teamă că tu Viorele ai să
refuzi
n-ai refuzat
te-ai bucurat că ai fost ales
pentru un lucru atât de important

ai fost un suflet mare
plin de noblețe
azi mi se pare nefiresc
viața a fost nedreaptă cu tine
așa din mosor s-a terminat
prea devreme
când încă mai avei multe de spus

ai plecat fără să anunți
fără un avertisment
ai plecat singur
cu gândurile tale cu talentul tău
ne-ai lăsat singuri orfani
cu sufletul gol

tu Viorel Martin
ai fost un talent mare în literatură
ne-ai dat din cunoștințele tale
ai ajutat mulți colegi de breaslă
să se perfecționeze
cuvântul tău de căpătâi
a rămas în sufletul fiecăruia
*„Hai Moșule
nu e greu vei reuși”*

Bunul Dumnezeu să te aibă în pază,
în lumina veșnică!

CORNEL SAIU

DRUM LIN MAESTRE!

Pentru mine, Viorel Martin a fost mai mult decât directorul revistei *Lumea Epigramei* și al Cenaclului *Inginerilor Epigramisti* de la AGIR. Cu ani în urmă, ca ingineri, am fost colegi de serviciu. Ne-am înțeles foarte bine. Era un om integru, bun profesionist și săritor la problemele celor din jur.

El m-a invitat la acest cenaclu, unde am constatat că era coordonatorul lui. Dar activitatea literară pentru mine era ceva nou. La câteva ședinte doar am asistat, m-am amuzat, mi s-a părut ceva frumos și plăcut. Cu timpul mi-am dorit să pot și eu să scriu catrene și epigrame, dar nu a fost chiar așa de ușor cum am crezut. Viorel m-a ajutat să mă înțerez în cenaclu cu sfaturi, corecturi, încurajări și optimism.

Umorul lui de calitate, era pe măsura marilor corifei ai epigramei. Pe unii dintre ei chiar i-a cunoscut personal. A avut și el de la cine învăța, dar am beneficiat și noi, cei care am prins mai târziu gustul epigramei. Dovadă că pentru respectarea cerințelor unei epigrame perfecte, la

ședințele de cenaclu instituise așa numitul *atelier*, unde se puteau șlefui epigramele mai puțin reușite. Așa ne învăța cu răbdare, cu exigență și cu profesionalism. Era imposibil să te superi pe el. Mai ales dacă îți spunea cu zâmbetul pe buze: *-Recunoști, Moșule, că am dreptate? Și avea.*

Am muncit, am perseverat și am scos și eu epigrame care să poată fi citite în public, dar pe care mi le-a publicat și în Revista *Lumea epigramei*, și în Antologia literară AGIR. Proză, poezie și epigramă, apărută cu câteva zile înainte ca el să plece dintre noi. Nu am mai trăit împreună bucuria lansării acestei cărți.

Vestea morții lui a venit ca un șoc peste noi. Nici acum parcă nu-mi vine să cred că nu mai este.

Însă a lăsat în urmă multe cărți de poezii, îndeosebi poezie patriotică, dar și pentru copii, proză și epigramă (peste 30 de volume). Ultimul volum de epigrame cu titlul *Sunt cu ochii pe voi*, pe care l-a lansat anul trecut la

AGIR, parcă a fost ceva predestinat, o atenționare că vom fi în atenția lui mereu. Cred că de acolo de sus chiar așa este. Poate va fi cu noi să ducem mai departe umorul, epigrama. Școala creată de el va continua să traiască prin noi.

Viorele, toată stima și prețuirea! Meriți pe deplin numele de MAESTRU AL EPIGRAMEI!

Ne rugăm pentru sufletul tău la Dumnezeu, să ai drumul lin în veșnicie!

ADEVĂRUL AMAR

De la tine așadar,
Cred c-aș suporta în viață,
Și un adevăr amar,
Numai să mi-l spui în față.

CONSTATARE AMARĂ

Se spune că în viață au parte,
Cei ce au pus burta pe carte.
Da-i trist că unii ce-și iau partea
În viața lor, n-au văzut cartea!

ADRIAN CURELEA

ÎN MEMORIAM

L-am cunoscut pe VIOREL MARTIN, ca și coleg de birou Proiectare-Autoutilare la ELECTROMAGNETICA București. Au trecut de atunci 45 ani. La scurt timp s-a mutat la un institut și preț de foarte mulți ani nu ne-am mai văzut. Mai aveam rar vești despre el de la colegul nostru comun Cornel Saiu (făcuseră armata împreună). Acum vreo 10 ani, tot prin același Cornel Saiu, cum toți eram ingineri de soi, am fost invitați la o ședință a Cercului de ingineri epigramuști ING-EPIGRAMA la AGIR, sediul din Romană. Și ne-am dus împreună cu mai mulți foști colegi de la aceeași fabrică. Nu spun că am prins gustul epigramei atunci, dar mi-a plăcut atmosfera, oamenii. Nu mai făcusem parte din vreun club de dinainte de '89. Ultimul a fost *Floare de colț* - club de drumeții și alpinism montan. Nu e puțin lucru să fii parte dintr-un grup, dint-un club, unde vezi câți oameni pasionați sunt de un domeniu sau altul! Ne apropiem de zilele noastre. Probabil că VIOREL era în căutare de noi membri și ne-a invitat din nou, dar să participăm mai

des la ședințele clubului pe care l-a îndrumat cu atâta pasiune și devotament. Eu fiind deja pensionar, nu am pregetat să răspund invitației, și așa cum spuneam într-una din epigramele mele, m-am autodefinit ca membru *chibiț-turist*, o treaptă improvizată de mine, până la statutul de începător, pe care îl am acum. Chiar în decembrie 2025, VIOREL m-a sfătuit o dată în plus și mi-a demonstrat care sunt cerințele sau regulile fixe ale epigramei, și împreună am exersat câteva idei pe care mi le-a cizelat cu blândețea maestrului.

Exemplific două dintre ele:

La spital

E chin la spital, ce să zici:
Mă-nțeapă, mă taie, mă coasă;
Atât doar e bine pe-aici,
Că văd câte-o soră frumoasă!

Conjugală

Dacă vremea mă mai lasă,
Merg la piață, plimb căței
Numai ca să fug din casă
Și să scap de gura ei!

Dumnezeu să te aibă în pază, prieten drag!

VALENTIN RĂDULESCU

Noi, oamenii, suntem risipitori cu noi înșine, dar și cu cei cu care, întâmplător sau nu, ne intersectăm. Ne strângem, adesea, mâinile, ne privim în ochi, rostim, de complezență, o frază, două și, apoi, totul se pierde în hățișul unor calcule ridicole sau invidii, mai mult sau mai puțin, mascate. Abia după ce fatalitatea ne desparte, uneori pentru totdeauna, rememorăm întâmplări, punem pe talgerele balanței binele și răul să vedem clar unde și cât am greșit apreciind exagerat sau neglijând pe cineva. De cele mai multe ori concluziile sunt prea târzii.

Aceste gânduri s-au născut după o veste teribilă: încetarea din viață a Omului militant pentru cultura românească, VIOREL MARTIN. Ne-am intersectat de multe ori, într-o aulă în care se discutau creații literare; ne-am înțeles, din priviri, am aprobat sau dezavuat idei. Era înțelegător, conciliant și știa să-și argumenteze, cu exemple clasice, opiniile. Era omul care creaa atmosferă de lucru sau efervescentă în afara ședințelor de cenaclu. Era omul pentru care respectul pentru sine și pentru ceilalți era cuvântul de ordine. Am participat la lansarea câtorva dintre volumele

sale și, după lecturi, am descoperit un talent viguros, consolidat de o experiență îndelungată. Avea inițiative optimiste alături de cei care îl însoțeau pe drumul anevoios al creației literare.

Vestea dispariției sale, după o lungă suferință, e drept, a produs o falie adâncă în înțelegerea rostului omului pe pământ. Viorel Martin a lăsat urmașilor o operă viguroasă și imaginea unui luptător cu sine însuși și cu nedreptățile care, nu de puține ori, l-au încercat, fără să-l doboare.

Dumnezeu să-l odihnească! Fie-i amintirea veșnică!

RUGĂ pentru scriitorul Viorel Martin

Tatăl nostru, care ești în ceruri,
Slavă ție și, în veci, mărire!
Eu, un credincios, din Terra-ndepărtată
Am o rugămintă, ca de la fiu la Tată.
A venit, recent, la Tine, în ogradă,
Un primaș al slovei părintești,
Iubitor de pace, renegat de sfadă,
Rogu-Te, la Tine, să-l primești.
Are-un nume subsuoară, plantă,
Vestitor de zile luminate-n rouă,
Viorel, cu ochi senini de nobil tată
Și de-mbrățișări, cu mâinile-amândouă.
L-am trimis solie, fără plată,
Să-ți mai spună-n versuri despre noi,
Cei rămași în urma-i nepătată,
Cum ne-ndoaie norii de nevoi.
Fă, Te rog, ca sufletul să-i steie-n pace,
Trupul, părăsit, sub mai ușoară țarnă,
Că ne-a fost prieten bun, dibace,
Truditor culturii, fără normă.
Ia-l de-a dreapta-Ți, când e luna plină,
Că-i mereu cu zâmbet cald pe buze
Și-a iubit atâta româneasca tină

Cât risipă face vântu-n roi de frunze.
Iartă-l de, vreodată, Ți-a greșit,
Cu prezisă vorbă ori neștiută fapta,
Fii, așa cum toți Te știm, nebiruit
Și-Ți vom ridica-n cuvinte
O zidire nouă, alta.

DISJUNCȚIE

Adesea, la cina, poetul Viorel Martin
Ne incita cu trei sferturi de vin.
Colegilor le-am spus: Nu merg cu voi,
De asta, am acasă un ...butoi!

EPIGRAMISTULUI VIOREL MARTIN LA LANSAREA VOLUMULUI SUNT CU OCHII PE VOI

Știi o vorbă care ține,
De-aia nu mă tem deloc.

De ți-ai pus ochii pe mine,
Dăm la pace, facem troc.

Răspunsul lui V. Martin: PRIETENULUI MEU, VALENTIN RĂDULESCU

Nu vreau să dau, cu el, la pace
Și nici nu știu ce vrea să spună,
Dar, epigramă, dacă face,
Eu, musai, vreau să fie bună.

Răspuns la răspunsul lui V. Martin: LUI VIOREL MARTIN

Zici că nu mă înțelegi,
Deși cuvintele-s întregi.
Când epigrama nu îți place,
Poanta fuge, dar nu tace.

IOAN FORCOȘ

GHEORGHE MATEI

CONDOLEANȚE de Neforcoș

Condoleanțe și păreri de rău!
Viața știi că nu așteaptă,
Unii vin și alții pleacă,
Unii merg pe ultim drum
Alți-n urmă mai rămân.

Nu rămân doar să-i jelească
Rămân ca să-i pomenească,
Apoi se-așterne uitarea
Clipelor ce curg șuvoi
Și ne-nghite precum marea,
Alții vin și plecăm noi!

Fie-i lină calea când la ceruri zboară
Sufletul să-și ducă, trupul să și-l
culce
Și iertată fie de orice povară
Iar țărâna fie-i ușoară sub cruce!

Într-o zi de toamnă, în urmă cu
7-8 ani, domnul inginer Ganea m-a
condus la Clubul A.G.I.R. la o ședința
de cenaclu.

La un moment dat, când i-a venit
rândul să vorbească, Maestrul Viorel
Martin, președintele clubului, i s-a
adresat:

- *I-a zi Christule, tu cu ce ai venit
astăzi?*

- *Am venit și cu ce și cu cine.*
După cum se vede, nu *am venit*
singur. Am venit cu domnul colonel
Matei. Și am o surpriză plăcută
pentru dumneavoastră, cât și pentru
toți colegii. Este ceva de noutate!
Mie îmi place ceea ce face și vreau
să vă arate.

M-am prezentat așa cum îi șade
bine unui fost ofițer disciplinat, care,
de când a trecut în rezervă are un
hobby nou. Am spus că eu nu scriu
poezii sau epigrame, dar îmi plac. Nu
recit și nu spun versuri, dar le folosesc
în creațiile mele. Am prezentat
câteva lucrări, iar prin faptul că am
fost invitat și la alte ședințe viitoare,
am înțeles că am fost acceptat, prin
valoarea inedită a acestora. M-a
bucurat că stilul meu de criptare

a poeziilor zis *Săritura calului*, și modul de prezentare pe planșe mari, au prezentat interes în fața atâtor oameni deosebiți, de la cenaclul Ing-Epigrama AGIR. Ulterior am mai fost invitat și la alte cenacluri sau la alte activități culturale din București, din țară și din Chișinău. Acum sunt cunoscut în lumea culturală drept *colonelul Matei, cu săritura calului!*

Menționez faptul că, exact de la începutul relației noastre, Maestrul Viorel Martin m-a impresionat prin sobrietate, carismă, surâsul său reținut, modul de a recita, capacitatea de a compune el însuși epigrame pe loc, și exigența cu care încerca să păstreze standardul ridicat în ceea ce privește calitatea epigramelor date la concursurile pe loc, în ședințele de cenaclu, cât și premiul cu care îi stimula, pentru cea mai bună epigramă a zilei, constând într-o sticlă de vin, neapărat cu tricolorul prins de gâtul sticlei; spiritul de ordine și disciplină, dar și bunăvoința de a-i lăsa pe toți invitații să ia cuvântul, să *nu plece nevorbiți* - după cum zicea dumnealui.

Da, un om care avea în orice situație *cuvintele* la el. Un munte de cultură, apreciat și respectat de către toți cei din jurul său. Imprăștiat bucurie și bună dispoziție.

A avut peste 30 de volume de poezii, proză și epigrame, dar și poezii, povești și epigrame pentru copii, doar era bunic cu 8 nepoți, cărora le-a dedicat cărți cu numele lor. Poezia Maestrului Viorel Martin era specială, educativă mai ales pentru tinerele generații, spre neuitarea rădăcinilor strămoșești.

Mare patriot roman în gând și faptă! Uneori la ședințele mai mari de cenaclu, se îmbraca în costum popular și ne recomanda tuturor să purtăm și noi insemnele naționale. Aducea de acasă stegulețe cu tricolorul României. Dar cel mai impresionant moment era când recita poezia personală: *Eu sunt român și țin cu neamul meu!* De asemenea, îi plăceau și cântecele populare și aducea la evenimente cântăreți consacrați. Uneori, la cântecele patriotice cânta și dumnealui dar și sala. Au fost trăiri impresionante!

Mulțumim, Maestre Viorel Martin, pentru aceste bucurii de neuitat!

Îmi pare tare rău pentru probleme de sănătate pe care le avea de mulți ani, dar care s-au agravat în ultimul timp când merge susținut de două bastoane. Dar nu se lăsa, se considera încă verde.

La ultima ședință de cenaclu, de anul trecut, ne-am întâlnit jos, la librărie, înainte de urcarea scării. Mi-a cerut sprijinul. Dar nu oricum, făcea haz de necaz. Înainte de urcarea fiecărei trepte, să rostim, cu putere: - *Hai, Martine! Hai, Viorele! Hai, că poți!* Și sunt destule trepte până sus, la club! Probabil că îl durea îngrozitor piciorul mereu operat din cauza diabetului, dar nu se lăsa. Iubea cu disperare viața! Ce păcat că într-o zi, firul vieții s-a rupt! L-am condus împreună cu colegii și prietenii pe ultimul drum. Este o mare pierdere pentru noi toți!

Dumnezeu să ne audă rugăciunile, și să îi ducă sufletul acolo Sus, printre cei buni!

CONSTANTIN NICOLAE GAVRILESCU

IN MEMORIAM VIOREL MARTIN

Pentru mine Viorel MARTIN a fost mai mult decât omul de la prezidiu, președintele Cercului *ING-Epigrama* și al Cercului *Literar-ING* din cadrul AGIR, a fost un adevărat prieten. Om bun, atent la ceilanți cu gesturi mărunte dar esențiale, o întrebare la timp, o glumă spusă ca să ridice un zid de tristețe.

Avem atâtea amintiri, îmi stăruie în minte ziua în care mi-am lansat volumul de versuri În buzunarul cu poezii în 2024, când eu eram stresat la gândul că voi primi observații la volum, el mi-a zâmbit, mi-a făcut cu ochiul pentru că deja îmi pregătise pe loc o epigramă:

*Costel cum ne arată harul
De-a scrie și de a citi,
Bag și eu mâna-n buzunarul
Cu poezii.*

Viorel știa să asculte fără să judece și să spună exact atât cât trebuia, cu un umor blând care dezarma tristețea, alteori când avea motive era mai tăios, dar constructiv. Avea o memorie care

ne uimea de fiecare dată și în orice moment era gata să ne recite nu numai din creația proprie, dar și din literatura română sau universală. Îmi amintesc ședințele de cenaclu în care stăteam de vorbă până târziu pierduți între cărți și povești, el ridica din sprânceană într-un fel anume, semn că urma și bonusul *legendara sticlă de vin prinsă cu o panglică tricolor*, drept premiu pentru cea mai reușită epigramă. Era un bun patriot în creația lui literară și în purtare, la toate sărbătorile naționale îmbrăca portul popular. De cele mai multe ori ne mobiliza și pe noi, era întotdeauna un bun exemplu.

Viorel continuă să trăiască în amintirile noastre prin felul optimist în care și-a trăit viața urmându-și visul, luptând cu durerile, arzând ca o lumânare până la sfârșit. A plecat pe neașteptate, vorbesc de el la trecut deși îl simt încă prezent.

Îți mulțumesc Viorel pentru timpul pe care l-am avut împreună. Restul e tăcere dar nu e uitare. Dumnezeu să te lumineze în drumul tău spre marea veșnicie!

Crevedia 07.01.2025

FRAMÂNTĂRI

Nu mă potolesc.
Sunt un vulcan
încins, pregătit să erup,
cu ploaia de esențe
din ceea ce gândesc,
să ating orizontul în zare,
cu mâinile minții din el să rup,
să pot păstra minuscule semințe.
Nu mă potolesc,
până nu depozitez din orizont
măcar un grăunte de infinit,

din finitul mare ce se vede.
Cu ochii minții îl privesc,
cât voi trăi pe acest pământ
spre el mă duc, și vreau a fi iubit ...
sper, orizontul a mă crede.

MĂ PLEC

Mă plec până la pământ,
dar nu să-l văd,
ci pentru rugăciune.
Mă plec adânc,
din când în când,
nu ca să-l văd,
doar ca să-mi fie bine.
Mă plec până la pământ,
ori de câte ori simt
că mi-e dor de tine.
Mă plec până la pământ
rostind cu patos psalmi,
știind că iubirea vine.
Mă plec până la pământ
ades, plângând amar,
căci dor închid în mine.
Mă plec până la pământ
cu recunoștință,
că viața îmi este un Dar.

SĂ PLEC

Să plec din astă viață
cine nu mă lasă?
Nu cred că timpul va merge
și când voi sta pe loc,
mai bine zbor în dimineață
când zorii roua-și lasă,
spre a-mi împlini destinul
cel fără de noroc.
Că limitată-i viața
din zi, pân la-nserat
se derulează iute,
mosoru-i terminat.
Culeg cu dor iubire
pe drumu-i, câtă pot,
și zbor din floare-n floare

dulce nectar să sorb.
Îmi iau ușor tainul,
din zbor în zbor petrec,
cu timpul și cu soarta
nu vreau să mă întrec.
Din viață plec... și gata!
Cu viața nu mă joc.

GHEORGHE ȚICLETE

A plecat dintre noi, UN OM, care vedea cu plăcere și bucurie pe cei cu care se întâlnea... A plecat mult prea devreme, deși trăia o adevărată sărbătoare când era printre ei. Suferința nu l-a învins, căci era un om cu o mare bogăție sufletească, ascunsă aparent de un chip luminos, afabil și zâmbitor.

VIOREL MARTIN a fost un inginer care a făcut ca AGIR-ul, să devină un far luminos de cultură, în labirintul întunecat al zilelor noastre.

A îndrăgit poezia, cântecul și bucuria, căci a debutat încă din copilărie și a continuat apoi fără întrerupere, până-n ultimele clipe ale existenței sale pe acest pământ, într-o zi de marți, 16 decembrie 2025.

A scris poezie, care, subtil se metamorfozează în cele mai diverse

aspecte, pe care fiecare dintre noi, le trăiește de-a lungul vieții sale. În acest fel a putut să-și manifeste declarativ și entuziast, patriotismul său optimist: „*Eu sunt român și țin cu neamul meu/ (...) De multe ori mi-a fost în viață greu,/ M-au năpădit necazul și durerea,/ Dar Eminescu m-a-nsoțit mereu/ Și lui Brâncuși i-am ascultat tăcerea.*” Pentru cei care i-au înțeles durerea, i-au fost alături și i-au ajutat, nu reușește îndeajuns să le mulțumească, dar atunci când erau mai aproape și-i privea, după o sărbătoare a Cenaclului, se simțea fericit și nu-l mai deranja suferința... A iubit ce-i frumos și-i putea înțelege pe copiii, cărora le-a dedicat versuri și povești minunate!

Adesea în discuțiile noastre diverse, îmi mărturisea unele din problemele sale, care nu de puține ori erau similare cu ale mele, dar dânsul accentua cu emoție, ajutorul și înțelegerea pe care o avea, din partea soției sale, doamna Magda, căreia nu știa cum să-i mulțumească, așa cum ar fi vrut... De aceea i-a dedicat o poezie emoționantă: „*De-aș fi cumva bijutier,/ Ți-aș ridica statui pe cer (...) Dar nu-s decât un biet poet/ Aștern pe foi câte-un sonet / Și-n veșnicia asta șuie,/ Îți fac din litere statuie/ Pe foaia mea imaculată ... Tu ești iubirea lumii toată!*”

Epigramist consecvent și luptător, îndrăzneț prin aluzii ironice și adesea cu subînțeles politic, a fondat reviste (de umor), stimulând pe cei ce-și încercau norocul... Și acum în ultima sa revistă *Lumea Epigramei*, în ultimul număr al existenței ei, ne-

am strâns cu toții pentru a-i trimite în lumea de dincolo un buchet de amintiri frumoase, pline de recunoștință.

Noi, cei ce l-am iubit și l-am admirat, nu-l vom uita niciodată! El face parte dintre aceia care au văzut cum se nasc și se dezvoltă florile în lumina soarelui, sperând într-o adevărată primăvară a lumii... Dumnezeu să-l înalțe în Împărăția Sa!

OVIDIU ȚUȚUIANU

IN MEMORIAM VIOREL MARTIN

O mare pierdere în patrimoniul ingineriei, literaturii și epigramei românești!

Antologia literară publicată recent de Editura AGIR, printre cele mai izbutite lucrări din domeniu, i-a fost *cântecul de leădă* Omului VIOREL MARTIN.

A iubit viața, locurile natale *cu Gilortul, pe pietre șerpuind agale*, a respectat și a venerat femeia, a condus cu tact și har cercurile *Literar-Ing* și de epigramă *Ing-Epigrama* ale AGIR, fiind un demn urmaș al marilor epigramaști români.

Sincere condoleanțe soției și întregii familii îndoliate! Dumnezeu să-l odihnească alături de numeroșii săi prieteni din domeniul ingineriei și literaturii, plecați mai de mult la ceruri!

ACROSTIH (2026)

Viața l-a stresat;
Inginer rasat,
Om, ce-a omenit,
Rar a dojenit.
Epigrama lui:
Lupa...binelui !
Muzica a fost,
Al său... adăpost!
Rar s-a supărat,
Timpu-a ignorat.
Inimos, în prag,
Ne-a primit cu drag!

DEDICAȚIE

Maestrului Viorel Martin, pentru volumul de poezii „Ar fi de răs dacă n-ar fi de plâns” (2016)

Iată-o carte de maestru:
Epigrame în buestru,
Fabule și dedicații,
Toate merită... ovații!

INVOCAȚIA DIVINITĂȚII

pentru inspirația primită la punerea pe note a poeziei „Ce bine” de Viorel Martin (2019).

„Ce bine” Doamne că odat',
Tu inspirație mi-ai dat,
Să pun pe note ușurel,
Un cântecel de... Viorel!

MARIUS DRĂGULESCU

L-am cunoscut pe Martin Viorel prin colegii de serviciu, care m-au invitat la clubul de epigrame condus de el. Mi-a fost învățător pentru compunerea de versuri și în special de epigrame. La ședințele de club înființase un fel de atelier de reparat epigrame. Dădea foarte mare atenție rimelor perfecte, ritmului dar mai ales *poantei* de la sfârșit. Aici era adevărata măiestrie, să rezulte *poanta*. În ceea ce privește poezia lui, era de esență tare! Îi sunt recunoscător pentru tot. Plecarea lui este o mare pierdere și pentru noi epigramaștii. Dumnezeu să-l ierte!

UN BUN ARCAȘ ÎN EPIGRAMĂ

Cu vorba-i sprintenă, cu haz subțire,
Știa să-ntoarcă lumea pe-un cuvânt.
Acum, plecat, ne lasă moștenire
Un fel de-a râde... chiar și pe pământ.

A scris destul, și a lovit precis,
Ca un arcaș ce-și știe ținta bine.
Și-n fiecare vers pe care l-a trimis
A pus un strop de suflet pentru tine.

Cu mintea sprintenă și vorba rară,
Făcea haz fin din orice lucru parcă
Ș-acum, plecat, ne lasă-n primăvară,
Un zâmbet cald... și dorul ne încercă.

Spunea puține vorbe, cât alții într-o carte
Și-n patru rânduri, îți schimba o zi.
Azi, Viorel Martin e dincolo de moarte,
Dar epigrama lui vor dăinui.

A fost un om ce-a pus în rime viață,
Și-n ironie-a strecurat căldură.
Azi, amintirea lui ne mai învață
Că râsul vindecă, fără măsură!

E NE TEODOR

În amintirea lui VIOREL MARTIN, mentorul meu de la clubul de epigramă. Un om deosebit, cu mult talent scriitoricesc. Ne vom aminti cu respect și mult drag de el!

MENTORULUI NOSTRU

dedicată scriitorului Viorel Martin

Prietene, te-ai dus și tu,
Și nu știu de ai vrut sau nu,
Da-n lumea asta trecătoare
Tot ce e viu, odată moare!

Prietene, tăcut te-ai dus,
Prin pragul dintre lumi în sus.
Toți îngerii vor fi cu tine,
C-ai fost mereu, un om de bine.

Acum privește printre stele
Și urcă mult mai sus de ele.
Dar uită greul pământesc
Te-așteaptă Raiul cel dumnezeiesc.

Dar de te vom chema, în noi ne-ncrezători,
Pe aripa gândului, îndată, tu să zbori.
Din slava veșniciei să ne inspire, să vii,
În Lumea Epigramei și-a marii poezii!

PETRACHE ZAHARIA**În amintirea fostului meu coleg și prieten, VIOREL MARTIN.**

Deși l-am condus pe ultimul drum, încă nu îmi vine să cred că nu mai este printre noi, deși avea atâtea probleme cu sănătatea. M-a invitat de câteva ori să vin la cenaclu să ascult epigrame, apoi să scriu, și uite-asa m-a publicat în Revista *Lumea epigramei* și în alte reviste literare, ba chiar am scos și câteva volume. Totul a fost frumos, dar nu știu cum va fi de acum în colo. Lipsa lui este o mare pierdere atât pentru mine personal, pentru că am pierdut un prieten, cât și pentru întreaga lume a epigramei, și a lumii literare românești în general. Dumnezeu să-ți lumineze calea, Viorele !

Câteva amintiri pe care le am cu VIOREL MARTIN

la împlinirea a 70 de ani

Să te-nțep cu epigrama,
Conștiința nu mă lasă...
Ai în tolbă, mi-am dat seama,
Zece..."șapte ani de-acasă "

Lui Viorel Martin

Cum ne dăm prea bine seama,
Fotbal joci cu epigrama;
Gol n-ai dat, că-ntreaga vară,
Ai tot tras în... hiperbară!

**Lui Viorel Martin
de la fiul meu Cătălin Gabriel Zaharia**
Vânt dinspre Eternitate
Pașii pe Pământ ți-a șters.
Ne-ai lăsat pe-aici, confrate,
Mai săraci, cu-n ritm, cu-n vers...

**Lui Viorel Martin
la lansarea cărții „La 65 de ani”)**
Omul care izvorăște,
Din natura Țării Mamă,
Omul care prețuiește,
Tricolora ei năframă,

Omul care simte grâul,
Cum încearcă să răsară,
Omul ce sărută râul,
Susurând a primăvară,

Omul pomenind Strămoșii,
Buni apărători de Țară,
Și pe care, macii roșii,
I-amintesc, în miez de vară,

Om divinizând căsuța,
Cu mușcate în ferești,
Binecuvântând căruța,
De rod plină, ca-n povești,

Om considerând copiii,
Daruri și minuni cerești,
Oferindu-le, zglobiii,
Cărți cu versuri și povești,

Omul care, cu-o săgeată,
Mici năravuri bagă-n seamă
Și cu-o poantă elevată,
Ți le prinde-n epigramă,

Omul ce, cu bunătate,
Mult bun-simț și optimism,
Luptă pentru sănătate,
Uneori, cu eroism,
Omul ce-și iubește țara,
Cu-ai săi fii și mari și mici,
Și-i vrea veșnic Primăvara,
Omu-acesta e... aici!

Urare Țării
Născută-n zbućium, seculară,
Eu îți urez, prea-scurpă țară,

Prieteni mulți, să n-ai dușmani,
Și multe sute, mii de ani!

Omagiu României
Mândră țară, minunată,
Casa noastră cea curată,
Cu mușcate la ferești,
Prin milenii, să trăiești!

Plai de dor și de lumină,
Plin de locuri pitorești,
Sfinți au spus că tu slujești,
Maicii Domnului grădină!

Un popor cu nume-ales,
Încercat, din greu, ades,
Multe secole-a luptat,
Până ce te-ai întrupat.

Strâns-ai în atâția ani,
Și prieteni și dușmani,
Dar cu-al nostru blând popor,
Tu vrei bine tuturor.

Treci prin critici, nedreptăți,
Nu-ți sunt chiar prieteni toți;
Și ades, de-ți fac necaz,
Le-ntorci celălalt obraz.

Grea îți este semeția,
Azi, doar banul, lăcomia,
Rânduiesc această lume,
Mândră fii, să ai renume!

Minți deștepte, luminate,
Cercetării dedicate,
Ți-au scris numele-n Planetă:
Fruntea sus! Nu fi discretă!

Ai sportivi de mare clasă,
Ce-ți înalță Tricolorul;
A talentelor ești casă,
Înzestrat îți e Poporul!

Fiii tăi, cu mintea trează,
Te-ocrotesc și îți urează,
să-ți multiplici Centenarul,
La mulți ani, noroc cu carul!

DE DRAGOBETE**de Viorel Martin**

*Cu iia care-ți dă fiori,
Se-mbracă fetele în flori,
Dar Dragobetele hapsân...
Le fură florile din sân!*

REPLICĂ**de Petrace Zaharia**

*E-o veste ce mi-a dat fiori,
Că Dragobete fură flori;
De-atunci, un gând am sub chelie:
Să fur și flori, să fur și iie!*

PANDEMIE**de Viorel Martin**

*Folosesc, la săptămână,
Un dezinfectant de mână;
Dar eu mi-aș dori atât:
Un dezinfectant... de gât*

Replică**de Petrace Zaharia**

*Moș Martine, nu-i urât,
Să-ți dezinfectezi la gât;
Vulpea, când te-a deCODAT,
Prea erai "dezinfectat"!*

LIVIU ZĂNEFIRESCU**ÎN MAREA TRECERE...
LUMINĂ...**

Se dedică scriitorului

VIOREL MARTIN

(19.05.1953-16.12.2025)

Cuprins de necuprins i-a fost iubirea
Crescând pe-a inginerilor tulpină
În scrisul său trăiește amintirea
În Marea Trecere... Lumină...
Cu mintea și cu inima deschise
Mereu în inspirație divină
Creații pentru neamul său aprinse
Cu epigrama, lucrătură fină,

Cu pasiune și cu dăruire...
Se simte fulgerare mai senină
O clipă dintr-un timp de nemurire
În Marea Trecere... Lumină...

Și fără protocol cu neamul său
A rezistat învinsul-neînvinș
Cu ajutorul de la Dumnezeu
E amintirea lui de necuprins
Pe pânza gândului diamantină
În Marea Trecere... mereu Lumină!

DESTIN*Soției mele Magda Sturdza*

Mi-a fost un înger păzitor,
 lubită, soră și chirurg,
 Prin foc de stele, praf de lună,
 O aripă de demiurg.

Am rătăcit prin infinitul
 Brăzdat de nori și de ciulini;
 Prin începutul și sfârșitul
 A curcubeu de lumini.

Furtuni iscate-n galaxie
 Catargele ne-au răvășit,
 Dar niciodată n-am fost singuri
 Și soarta nu ne-a părăsit.

Am depășit orice urgie
 Doar cu surâsul ei divin;
 Se pare că mi-a fost speranță
 Și drum și rază și destin.

VIOREL MARTIN**CE BINE!**

Ce bine, Doamne că sunt viu,
 Că văd, mănânc și merg și scriu
 Și dimineața, câte-odată
 Pășesc pe iarbă-nrourată.

Mai rar, când mă mai urc pe deal,
 Respir un aer de cristal
 Și văd Gilortul meu, în vale,
 Pe pietre șerpuid agale.

Ce bine, Doamne, că sunt viu,
 Că toți prietenii mă știu
 Și-n lumea asta zbuciumată,
 Mă mai și sună câte-odată.

Mai văd o frunză și o floare,
 Aud și păsări cântătoare
 Prin Herăstrău și Cișmigiu...
 Ce bine, Doamne, că sunt viu!

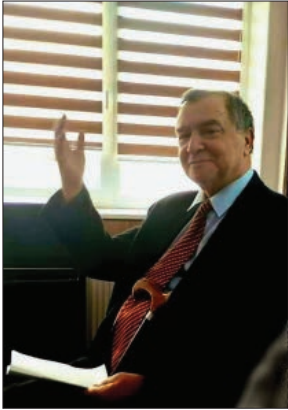
VIOREL MARTIN**DEDICAȚIE**
Măgduței mele

De-aș fi, cumva, bijutier,
 Ți-aș ridica statui spre cer,
 Din aur și din nestemate,
 Ca să le-mbrățișez pe toate.
 Conducător de oști de-aș fi,
 Peste mărite seminții,
 Ți-aș pune lumea la picioare,
 Covor de trandafiri în floare.
 Dar nu-s decât un biet poet,
 Aștern pe foi câte-un sonet
 Și-n veșnicia asta șuie
 Îți fac din litere statuie,
 Pe foaia mea imaculată,
 Tu naști iubirea lumii, toată.

Viorel Martin

București, 2018

SURÂSUL DIMINEȚII (1)

când Universul îi scutură nopții trenea stelară
eterice limbi de lumină
zvâcnesc prin dimensiuni concentrice
tot mai sus
atunci gardienii pragurilor
auzind tânguirile sufletelor însingurate
le reconectează la Sursa Iubirii Divine
prinzând putere și sens
tainicul capăt de viață în această călătorie
îmi pare o șansă a desăvârșirii ființei mele
la Școala Pământ

așa am întâlnit pe cale iubirea târzie
el se zbătea printre filele cărților
părea neîncrezător și confuz
dar într-o zi a rupt lanțul
condiționărilor
și a ales alte lecții de viață
nu mai era tânăr
însă puterile-i mocneau amortite
în trunchiul înalt rezistent
coroana lui falnică încă mai tânjea
după frunzele furate de vânt
atunci l-am îmbrățișat cu toată
compasiunea
și i-am redat încrederea în sine

treptat a început să zâmbească
până când într-o primăvară târzie
a rezonat cu vibrațiile mele
pe frecvența iubirii necondiționate
atunci i-a înflorit sufletul ca un cireș
ce-și arăta plinătatea
miresmele diafane m-au învăluit
în fiorul candidei iubiri
și l-am urmat în tăcere
fiecare zi începea cu „*Bună
dimineața, iubire!*”
și continua cu o cafea savuroasă

mai târziu furtunile dinafară
dar și necalibrările dinăuntru
i-au răscolit ființa până în rădăcini
atunci l-am îmbrățișat ca o mamă
i-am alinat durerile ce-i mistuiau sufletul
și cu palmele încârcate de slava
Duhului Sfânt
i-am oblojit rănilor sângerânde
ce-i mistuiau trupul

uneori auzeam țipătul pescărușului
în inima lui
dar nu aveam voie decât să-l iubesc
rezonând cu iubirea
și-a acceptat Dumnezeuirea din el
alteori surâdea vieții ca un copil răsfățat
și se bucura de farmecul clipei așa
cum venea
iar dimineața parcă îmbrățișând infinitul
din fereastra deschisă
fredona plin de recunoștință un imn al său
înalt și sublim:
„*Ce bine, Doamne, că sunt viu!*”

SURÂSUL ANGELIC (2)

dar clipa fatidică a despărțirii
tot ne-a ajuns...
pașii lui grei sprijiniți între două bastoane
nu mai lăsau urme
În zăpada ce-i pregătea Calea
se pare că Dumnezeuul atotputernic
În marea Lui iubire și compasiune
nu i-a mai îngăduit suferința trupului
retezat felie cu felie
și într-un tainic moment
numai de EL știut
i-a pus aripi de înger...
atunci durerea și bucuria
s-au contopit într-o acceptare divină
și am înțeles că misiunea mea
de înger păzitor s-a încheiat
l-am îmbrățișat cu iubire l-am iertat
l-am eliberat de atașamentele efemere
***și i-am alungat teama de
necunoscutul***
de care fugea în ultimul timp
apoi l-am urmărit prin ochiul spiritului
***În Marea lui trecere dincolo de
gânduri***
dincolo de văl
și tot mai sus pe calea luminii...
din eterul superior parcă îmi
ajungeau informații
de la ierarhiile cerești
că îl înalță și îi veghează neconținut
nemurirea
ADIO, IUBIRE!

MARIA STURDZA-CLOPOTARU

MARELE ZĂGAZ

nu-mi opri lacrima scăpată în vânt
în anotimpul iertării
parfumul de lotus vindecă răni
nu știu dacă vreun mâine
în geam ne va bate
ori Marele zăgaz împreună-l vom trece
dar am călătorit pe aripi de îngeri
copii ai luminii la școala Pământ
când ne va absorbi necuprinsul
să nu te tulbure zarea
atrase de impulsul iubirii
ca ciorchinii cu boabe-nfrățite
sufl etele noastre – sfere solare
vor inunda Universul
atunci din Sălașul Luminii
Dumnezeu va surâde

MARIA STURDZA CLOPOTARU

CINE A FOST VIOREL MARTIN?

Unii îl pot vedea ca pe un om obișnuit, supus legilor creației divine, care a trecut prin toate etapele acestei vieți pământene, în cei 72 de ani. A trăit ca fiecare: bucurii, încercări și deznădejdi. Alții îi pot amplifica o latură sau alta a personalității lui, prin abordări subiective, în funcție de segmentul care i-a fost hărăzit să-l cunoască în el. Pentru că, după cum spunea *Apostolul Pavel, în Corinteni*, fiecare cunoaște numai în parte. Doar Creatorul îl cunoaște pe deplin. El știe cât a urcat în această viață pe scara desăvârșirii sale.

Când gerul iernii și-a aruncat trena peste el, firul cel subțire al vieții s-a rupt. Aparent o moarte ușoară, ca urmare a infarctului, dar poate puținii știu despre ultimii ani, cei mai grei, în care un lanț nesfârșit de boli i-au sfârtecat trupul lui frumos, înalt ca bradul.

Deși a fost întotdeauna conștient de clipa fatidică a *Marii treceri*, care se tot apropia, încerca prin masca umorului, a momentelor de bună dispoziție, când parcă uita de sine, să facă haz de necaz, să râdă de moarte, să fie surâzător, ca și cum nu i-ar fi fost teamă de ea. De aceea majoritatea dintre noi îl știm ca pe un om mereu vesel, guraliv și plin de viață, cu zâmbetul în colțul gurii, autoporeclindu-se **Moș Martin**.

Diminețile lui aveau un farmec aparte, un fel de ritual de a întâmpina razele soarelui, când deschidea larg fereastra și cu bucurie și recunoștință, aducea Slavă Tatălui Ceresc! Fredona atunci un imn al său, înalt și sublim: *Ce bine, Doamne, că sunt viu!* A durat cât a durat, adică atât cât i-a fost scris în Cartea vieții, dar tot s-a dus dintre noi...

Astăzi, când am ajuns la momentul de a vorbi despre el la trecut, câțiva dintre colegii/prietenii lui au lansat provocarea scriitoricească, așa cum se cade la ceasul dureros al despărțirii de a depăna amintiri, în spiritul dictonului antic: **Despre morți, numai de bine!** (Chilon din Sparta), spre a-i pomeni doar faptele bune și a-i păstra o amintire vie, onorabilă.

Iubiți colegi/prietenii, pentru că majoritatea dintre dvs sunteți înzestrați cu *darul cuvântului scris, al cuvântului ziditor în lumină* – plin de har și înțelepciune, cu putere de rugăciune, nădăjduiesc fără de tăgadă, că noi cei care am fost sortiți să-l întâlnim în frumoasa călătorie, **prin aceste cuvinte cu mare încărcătură spirituală, scrise despre Viorel Martin, în revista păstorită de el atâția ani, ajunsă la ultimul număr, să socotim a fi un fel de mărturie a noastră în fața Judecâții mari, astfel încât talerul faptelor bune, pline de iubire și compasiune să-i incline mult mai mult în favoarea sa, spre iertarea păcatelor, aflarea păcii și puterea sufletului de a urca eliberat/mântuit întru lumina și iubirea veșnică, tot mai sus, în Slava Domnului!**

Acesta este cel mai frumos gest prietenesc de adio, pe care l-am putut face cu toții pentru scriitorul și omul Viorel Martin. Vă mulțumesc prietenii! Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze! Precum și pe copiii și nepoții lui, pe toți cititorii și admiratorii, deopotrivă. Adevărat că în particular fiecare am spus și mai putem spune mult mai multe despre el. Vă sunt recunoscătoare pentru că am format împreună o echipă frumoasă, puternică și unită. Precum îngerii păzitori, parcă am făcut un scut de lumină și iubire în jurul lui.

Cu privire la creația sa literară și mesajul pozitiv lăsat urmașilor, vă redau mai jos o simplă constatare numerologică: 36 volume personale și *Revista Lumea epigramei* ajunsă la nr.36. Adică $3+6=9$ și $3+6=9$; $9+9=18$; $1+8=9$. 9 este cifra **altruistului**, care a trecut prin toate fazele alchimice, de la 1 la 9, împlinind Opera de aur a Vieții.

În ceea ce mă privește și eu sunt subiectivă. Viața noastră particulară a fost o poveste unică, de un farmec aparte. Am atins emoții de intensitate maximă, de la bucurii sublime, la suferințe până la disperare. Numai sufletele noastre le-au cunoscut. Ba nu, toate au fost cu îngăduința lui Dumnezeu. Slăvit să-l fie Numele!

MSC

**DRUM BUN ÎN MAREA VEȘNICIE, VIOREL MARTIN!
LUMINA SPIRITULUI SĂ-ȚI FIE CĂLĂUZĂ!**